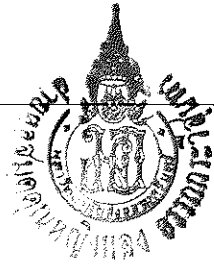
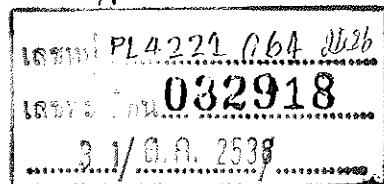

คำบริภาษในเพลงชาโนง
Offensive Expressions in Pleng Cha-Nong

วีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์
Verasak Boonyapitak

34047

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (สาขาวรรณคดี)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Arts Thesis in Thai (Literature)

Prince of Songkla University

2536

ชื่อวิทยานิพนธ์ คำปรึกษาในเพลงขำน้อง
ผู้เขียน นายวีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์
สาขาวิชา ภาษาไทย (สาขารวมคัล)

คณะกรรมการที่ปรึกษา

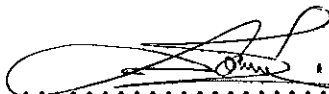
คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันเนา ชูเด็น)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มะเนาะ ชูเด็น)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วันเนา ชูเด็น)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์มะเนาะ ชูเด็น)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมปราษฐ์ อัมมะพันธุ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์มัลลิกา คณานุรักษ์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (สาขารวมคัล)

.....

(ดร.ไพรัตน์ สงวนไทร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ คำบริภาษในเพลงชาน้อง
ผู้เขียน นายวีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์
สาขาวิชา ภาษาไทย (สาขารวบรวมคดี)
ปีการศึกษา 2535

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาคำบริภาษในเพลงชาน้อง ใน 2 ประเด็น คือ เนื้อหาและกลวิธี

ผลการศึกษปรากฏว่า เนื้อร้องในเพลงชาน้องมีเป้าหมายในการบริภาษอยู่ 2 ลักษณะ คือ บริภาษบุคคล และบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม ได้แก่ ผู้ชายที่ไม่มี ความรู้ ไม่มีความกล้าหาญ เกียจคร้าน ลุ่มหลงการพนัน สุรา ยาเสพติด ไม่มีความสัตย์และ เจ้าชู้ ผู้หญิงที่กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย ไม่รักษานวลสงวนตัวไม่มีความซื่อสัตย์ต่อสามี เกียจคร้าน และขาดความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน ส่วนบุคคลของสถาบันทาง สังคม ได้แก่ พระภิกษุและข้าราชการที่ประพฤติไม่เหมาะสมกับสถานภาพของตน

ส่วนกลวิธีการบริภาษในเพลงชาน้อง พบว่าใช้กลวิธีการถ่ายทอดความคิดโดยตรง และการถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม การถ่ายทอดความคิดโดยตรงจะใช้คำพหูสวาท กล่าวประชด และคำที่สร้างอารมณ์ขัน การถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อมจะใช้สัญลักษณ์และ สำนวนโวหาร ถึงแม้ว่าจะเป็นคำบริภาษ แต่ก็มี ความงดงามในการใช้คำ ผู้ฟังจะต้องตีความ จึงจะเข้าใจความหมายเหล่านั้นได้ นอกจากนี้ เพลงชาน้องที่มีเนื้อร้องเป็นคำบริภาษเหล่านี้ ยังได้แสดงอารมณ์ขันและมุ่งให้ความบันเทิงใจเป็นสำคัญ

Thesis Title Offensive Expressions in Pleng Cha-Nong
Author Mr. Verasak Boonyapitak
Major Program Thai (Literature)
Academic Year 1992

ABSTRACT

This thesis aims to analyze the content and techniques of offensive expressions in the southern Thai lullabies so called Pleng Cha-Nong.

The findings reveal that the verses of Pleng Cha-Nong comprise offensive expressions which fall into two categories: those offensive expressions that blame individual person and those that blame person of social institution. Targets of offensive expressions are males who are ignorant, coward, lazy, impulsive to gambling, drunken and drug-addicted, dishonest, and flirtatious; and females who are ill-mannered, flirt, unfaithful to spouses, lazy, and lack skill in housework. Path of the person of social institution as the Buddhist monks and the officials which the behavior don't suit with status

The findings also reveal that the techniques of offensive expressions in Pleng Cha-Nong are obvious scolding and implying statements. The obvious scolding of offensive expressions are swearwords, satirical or sarcastic comments, and humorous terms, while the implying statements are symbolic matters and figures of speech. Although most Pleng Cha-Nongs are possessed of offensive expressions, they also contain aesthetic diction. The audience can get the message of the poems only through attentive interpretation. In addition, Pleng Cha-Nong, shows a sense of humour and is chiefly composed for entertaining purpose.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จเรียบร้อยได้ด้วยความพากเพียรพยายามของผู้วิจัย ซึ่งได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ หลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้รับความกรุณาจากรองศาสตราจารย์วันเนา ฐูเต็น และผู้ช่วยศาสตราจารย์มะเนาะ ฐูเต็น อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่เมตตาให้คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่อง ทั้งข้อบกพร่องเบื้องต้นให้ผู้วิจัยเกิดกำลังใจ มีความมานะพยายามและอดทนเสมอมา

ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สมปราชญ์ อัมมะพันธ์ รองศาสตราจารย์มลลิกา ฅณารักษ์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาชี้แนะข้อบกพร่อง ให้วิทยานิพนธ์มีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณยายนิ่ม ชัยสงคราม แม่เพลงช้างน้อง ที่เคยขับกล่อมผู้วิจัยสมัยยังเป็นเด็กนอนเปล และขอบคุณ พี่ เพื่อน ที่คอยให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ มีส่วนผลักดันให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

วีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(1)
Abstract.....	(2)
กิตติกรรมประกาศ.....	(4)
สารบัญ.....	(5)

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงชาโน้ง.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำบริภาษ.....	9
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	11
2 ลักษณะของเพลงชาโน้ง.....	13
ความหมายและความเป็นมา.....	13
ลักษณะของเพลงชาโน้ง.....	15
ลักษณะการสัมผัสและแผนสัมผัส.....	18
กลวิธีการเขียน.....	19
ประเภทของสิ่งของที่นำมาใช้ในคำนำ.....	25
ประเภทของเพลงชาโน้ง.....	30

บทก	หน้า
3 เนื้อหาของคำบริภาษในเพลงชาโน้ง.....	44
เนื้อหาบริภาษที่มีต่อบุคคล.....	45
1. เนื้อหาบริภาษผู้ชาย.....	45
1.1 บริภาษผู้ชายที่ไม่มีความรู้.....	45
1.2 บริภาษผู้ชายที่ไม่มีความกล้าหาญ.....	48
1.3 บริภาษผู้ชายที่เกียจคร้าน.....	50
1.4 บริภาษผู้ชายที่ล้มเหลวการพนัน สุรา ยาเสพติด... ..	52
1.5 บริภาษผู้ชายที่พดจาไม่มีความสัตย์.....	55
1.6 บริภาษผู้ชายเจ้าชู้.....	58
2. เนื้อหาบริภาษผู้หญิง.....	58
2.1 บริภาษผู้หญิงที่ไม่รักนวลสงวนตัว.....	58
2.2 บริภาษผู้หญิงที่กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย.....	62
2.3 บริภาษผู้หญิงที่ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อสามีคบชู้ผู้ชาย..	64
2.4 บริภาษผู้หญิงที่เกียจคร้านการงาน.....	68
2.5 บริภาษผู้หญิงที่ไม่มีความรู้ความชำนาญ ในงานบ้านงานเรือน.....	70
2. เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม.....	73
1. เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันศาสนา.....	73
2.1 บริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติผิดแนวปฏิบัติ ทางศาสนา.....	73
2.2 บริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่เกี้ยวข้องกับผู้หญิง ในลักษณะชู้สาว.....	76
2. เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันปกครอง.....	78
4 กลวิธีการบริภาษในเพลงชาโน้ง.....	81
กลวิธีการถ่ายทอดความคิดโดยตรง.....	81
1. การใช้คำเปรียบเปรย.....	82

บทที่	หน้า
2. การใช้คำกล่าวประชด.....	84
3. การสร้างอารมณ์ขัน.....	87
กลวิธีในการถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม.....	91
1. การใช้สัญลักษณ์.....	91
1.1 สัญลักษณ์เกี่ยวกับสัตว์.....	92
1.2 สัญลักษณ์เกี่ยวกับต้นไม้.....	94
1.3 สัญลักษณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ.....	97
2. การใช้จำนวนโวหาร.....	98
2.1 โวหารอุปมา.....	99
2.2 โวหารอุปการหัส.....	106
2.3 โวหารอดีพจน์.....	107
2.4 โวหารอุปลักษณ์.....	109
2.5 โวหารบุคลาธิษฐาน.....	110
5. กรุป อภิปราชผล และข้อเสนอนะ.....	112
สรุปและอภิปราชผล.....	113
ข้อเสนอนะ.....	117
บรรณานุกรม.....	118
ภาคผนวก.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	193

ความเป็นมาของปัญหา

เรื่องราวความเป็นมาในอดีตของมนุษย์นั้น เป็นสิ่งที่ทำทนายการศึกษาของ

มนุษย์มาหลายยุคหลายสมัย ในปัจจุบันมีการศึกษาวิชามานุษยวิทยาเชิงวัฒนธรรมที่เห็นว่า เพื่อที่จะเข้าใจวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชนกลุ่มใดหรือสังคมใด จำเป็นจะต้องศึกษา วัฒนธรรมของกลุ่มชน หรือสังคมนั้น เพราะวัฒนธรรมวิถีชีวิตของคนในสังคม มนุษย์สร้าง วัฒนธรรมเพื่อแก้ปัญหาในการดำรงอยู่และตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม วัฒนธรรมของแต่ละสังคมที่ได้มาจากการเรียนรู้ มีการสั่งสมและสืบทอดกันมา จนกลายเป็นมรดกทางสังคมที่ต้องยึดถือและปฏิบัติ วัฒนธรรมจึงเปรียบได้เหมือนกระจกเงา ที่สะท้อนวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม การเข้าใจวัฒนธรรมของชนกลุ่มใดหรือสังคมใด ย่อมทำให้เข้าใจเรื่องราววิถีชีวิตของกลุ่มชนหรือสังคมนั้นได้เป็นอย่างดี กล่าวได้ว่า "วัฒนธรรม เป็นมรดกทางสังคมที่ครอบคลุมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่แสดงออกถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ โดยแต่ละ สังคมมีวัฒนธรรมของตนเอง" (สพิศรา สุภาพ, 2518 : 119)

เราควรตระหนักในข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่า เราไม่อาจปฏิเสธวัฒนธรรมเก่าแก่อันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตจิตใจประชาชน และสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะพื้นฐานของ สังคมประชาชน ถ้าเราต้องการศึกษาเรื่องของมนุษย์ในแต่ละท้องถิ่นให้เข้าใจ เราควร ศึกษาสิ่งที่เรียกว่าวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ ให้แจ่มแจ้ง (ชูปดี จรรย์ชานนท์, 2522 : 2) พระชานนมาราชชน กล่าวไว้ว่า "มีกฎทางวิชาการข้อหนึ่ง ถ้าต้องการรู้อะไรให้ละเอียด ก็ว่านักก็ควรรู้ที่มาของเรื่องนั้นๆ ว่าเดิมมีมาอย่างไร และคลี่คลายออกเป็นความเจริญวัฒนา มาจนทุกวันนี้ได้อย่างไรและการศึกษาเรื่องเหล่านี้ในทางสังคมและวัฒนธรรมได้สะดวกง่ายขึ้น ต้องอาศัยที่นักคติชาวบ้าน (Folklorist) บันทึกรไว้" (พระชานนมาราชชน, 2512 : จ)

วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนปัจจุบัน หรือที่เรียกว่าวัฒนธรรมนั้นส่วนใหญ่มักถูกอยู่ ภายใต้อิทธิพลก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสารที่ก้าวไกล รวมทั้งตกอยู่ภายใต้อิทธิพล

อำนาจนิยม ทุนิยม และค่านิยมต่างๆ ที่คนในยุคใหม่ยึดมั่น จึงทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง และปรับความเป็นอยู่ให้ทันสมัย (ประพนธ์ เรืองณรงค์, 2534 : 151)

พระยาอนุมานราชชน กล่าวว่่า เมื่อการติดต่อสื่อสารระหว่างคนในท้องถิ่น ห่างไกลเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การถ่ายทอดและการผสมผสานทางวัฒนธรรมจึงมี มากขึ้น เป็นผลทำให้ระเบียนของสังคมอันเนื่องมาแต่ดั้งเดิมเคลื่อนที่และเปลี่ยนแปลงไปตาม (พระยาอนุมานราชชน, 2520 : 8) ฉะนั้นการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อการอนุรักษ์ และการพัฒนาจึงมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องรีบกระทำก่อนที่ ลักษณะเฉพาะของวัฒนธรรมของชาติจะสูญหายหรือเปลี่ยนแปลงไปจนยากที่จะศึกษาได้ ซึ่ง บางท้องถิ่นก็รวดเร็วจนไม่เห็นรากดั้งเดิม

ความหมายทั่วไปของการศึกษาวัฒนธรรมท้องถิ่น ก็คือการศึกษาคติชาวบ้าน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจวัฒนธรรมของมนุษย์ได้โดยตลอด ทั้งในอดีต ปัจจุบันและ อนาคต การนั้น ทั้งนี้เพราะคติชาวบ้านเป็นที่รวบรวมเรื่องราวอันเป็นวิถีชีวิตมนุษย์ ซึ่ง เรียกว่าวัฒนธรรมไว้มากที่สุด (จรรยา ตันสูงเนิน, 2527 : 2)

พระยาอนุมานราชชน กล่าวถึงคติชาวบ้านไว้ว่า

คติชาวบ้านเป็นมรดกหรือสมบัติของชาติ ในฐานะเป็นวัฒนธรรมประจำชาติ เพราะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของมนุษย์แต่ละชาติ แต่ละภาษา มีการจดจำและปฏิบัติต่อกันมา ทำให้คนภายหลังทราบถึงความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของคนสมัยก่อน ตลอด จนความเป็นไปในประวัติศาสตร์ (พระยาอนุมานราชชน, 2512 : 76)

นอกจากนี้ กุหลาบ มัลลิกะมาส ได้กล่าวถึงคติชาวบ้านว่า

คติชาวบ้านเป็นเครื่องแสดงระดับวัฒนธรรม ศีลธรรม ความเชื่อ ความ ต้องการ อุดมคติ และสิ่งอื่นๆ อีกหลายประการ ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า เป็นเครื่อง บอกลักษณะของสภาพชีวิตและสังคมของคนในท้องถิ่นต่างๆ ตามกาลเวลาที่ล่วงมา จึงเป็นที่ ประมวลไว้ซึ่งความเป็นชาติอย่างแท้จริงของแต่ละชาติ แต่ละภาษา (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2516 : คำนำ)

ภาคใต้หรือปักษ์ใต้ของประเทศไทย มีสภาพแตกต่างกับภาคอื่นของประเทศ อย่างเห็นได้ชัด ทั้งของภาคนี้มีลักษณะแคบยาว กระจุกตัวทะเลทั้งสองด้าน มีภูเขาสลับ

ขับช้อน พื้นที่ย้ายฝั่งทะเล พื้นที่ยะหว่างภูเขา และพื้นที่รอบๆ ภูเขาเป็นที่ราบ พื้นที่บริเวณดังกล่าวเป็นที่ตั้งถิ่นฐานเก่ามาหากิน ทรัพยากรธรรมชาติของทางภาคใต้มีความอุดมสมบูรณ์ ไม่ค่อยยกว่าภาคอื่น สภาพดังกล่าวย่อมเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญ โดยเป็นสิ่งที่กำหนดให้กลุ่มชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นลักษณะการดำรงชีวิตแตกต่างไปจากกลุ่มชนในท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งในด้านการประกอบอาชีพ การสร้างที่อยู่อาศัย ขนบประเพณี ภาษาและความเชื่อบางประการ (ชวาน เพชรแก้ว, 2534 : 101)

วรรณกรรมพื้นเมืองภาคใต้ เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง เพราะภาคใต้มีประวัติศาสตร์และความเป็นมาอันยาวนาน มีการสั่งสมมรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ สืบต่อกันมาอย่างไม่ขาดสาย (จรูญ ดันสูงเนิน, 2527 : 4)

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ กล่าวไว้ว่า " วัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ เป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่น่าสนใจมาก เพราะว่ามีองค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์และศาสนา ได้มีอิทธิพลอย่างสำคัญในการหล่อหลอมวัฒนธรรมของชาวภาคใต้ ให้มีเอกลักษณ์ที่เด่นเป็นของตนเองอันเป็นมรดกแห่งสังคมที่น่าภูมิใจและรักษาไว้ (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์, 2523 : 4)

ปัจจุบันได้มีสถาบันต่างๆ มองเห็นความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นมากขึ้น เช่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งมีหน่วยงานย่อยอยู่ในวิทยาลัยครูต่างๆ ทั่วประเทศ ตลอดจนนักวิชาการ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยให้ความสนใจค้นคว้าและจัดพิมพ์วรรณกรรมท้องถิ่นออกมาเผยแพร่มากมาย วรรณกรรมเรื่องใดที่ยังไม่ได้ปริวรรตพิมพ์เผยแพร่ ก็จะเก็บรวบรวมไว้อย่างมีระบบ นับได้ว่าเป็นการรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของชาติเอาไว้ ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาถึงวิถีชีวิตและอดีตความเป็นมาของคนไทยทั่วทุกภาค มิใช่เฉพาะในเมืองหลวงเท่าที่เคยมีมาเท่านั้น (ถาวรศักดิ์ กาญจนธานี, 2526 : 4) วรรณกรรมท้องถิ่นมีด้วยกันหลายประเภท เช่น นิทาน นิยาย คำานาน ปรีศาคำากาย เพลงประกอบการละเล่น เพลงกล่อมเด็ก ฯลฯ ซึ่งเมื่อพิจารณาเนื้อหาของวรรณกรรมท้องถิ่นเหล่านี้แล้ว จะพบสิ่งที่น่าสนใจอยู่เป็นอันมาก ผู้ที่เป็นต้นคิดหรือเป็นผู้แต่งมีเจตนาที่จะแสดงอะไรบางอย่างออกมา บางครั้งเสนออย่างตรงไปตรงมา บางครั้งไม่

สามารถเสนอในรูปแบบที่ตรงไปตรงมาได้ จึงเสนอออกมาในลักษณะใช้สำนวนโวหาร
 เปรียบเปรยให้ตีความเอาเอง ผู้ที่คิดหรือบัญญัติขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือชี้แนะความประสงค์ให้
 กลุ่มชนในสังคม เมื่อไม่สามารถเสนอในรูปแบบที่ตรงไปตรงมาได้ จึงเสนอออกมาในลักษณะ
 ใช้สำนวนโวหาร หรือเสนอออกมาในรูปแบบสัญลักษณ์ ทำให้เนื้อหาของเพลงชาโน่ง
 เป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าศึกษาอย่างยิ่ง

เพลงชาโน่ง หรือ เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ หรือ เพลงร้องเรือ เป็นวรรณกรรม

ท้องถิ่นประเภทมุขปาฐะ เป็นวรรณกรรมท้องถิ่นของชาวภาคใต้อย่างหนึ่งที่เกิดจากชาวบ้าน
 ลักษณะการร้องจะใช้เสียงตามจินตนาการของผู้ร้องมากกว่าจะนึกถึงจังหวะและทำนองเพลง
 เนื้อร้องมักจะเกี่ยวข้องกับธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมตลอดจนสภาพของสังคมโดยทั่วไปของ
 แต่ละท้องถิ่น เพลงชาโน่งนอกจากจะขับกล่อมให้เด็กได้รับความเพลิดเพลินและนอนหลับ
 โดยตรงแล้ว ยังมีประโยชน์ทำให้ผู้เลี้ยงใช้เป็นสื่อผ่อนคลายอารมณ์ ลดความตึงเครียด
 ความเบื่อหน่ายในการเลี้ยงดูเด็ก และเมื่อได้พิจารณาเนื้อหาของเพลงชาโน่งแล้ว พบว่า
 ได้สะท้อนสภาพชีวิต วิถีชีวิต ความเชื่อ ตลอดจนขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ
 เอาไว้ โดยถ่ายทอดออกมาในรูปแบบของความเชื่อ คำนิยาม และปรัชญาชีวิต ด้วยสำเหตุ
 นี้เอง เนื้อร้องของเพลงชาโน่งจึงมีเนื้อหาหลายสิ่งหลายอย่างผสมผสานกัน เช่น เนื้อหา
 เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี เกี่ยวกับหลักธรรมะหรือคติเตือนใจ เกี่ยวกับความรักของ
 หนุ่มสาว หรือถ้อยคำประชดประชันเสียดสี เป็นต้น เนื้อเพลงบทใดมีคติสอนใจ ก็มักจะจดจำ
 และร้องกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ขับกล่อมจะแต่งคำสอนต่างๆ เอาไว้ เพื่อใช้สั่งสอน
 เด็กไปในตัว

สุธิวังศ์ พงศ์ไพบุลย์ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็กไว้ว่า

เพลงกล่อมเด็กนอกจากจะมีประโยชน์ที่กล่อมเด็กโดยตรงแล้ว ยังใช้เป็นทางระบายความ
 รู้สึก ความกดดัน บางครั้งก็ใช้เป็นทางถ่ายทอดกระเทียบ เปรียบเปรยเสียดสีผู้อื่น
 โดยจงใจ เพราะโดยวิธีนี้ยอมทำให้ผู้เสียหายเอาผิดไม่ได้ ทำนองเดียวกับที่นักเขียนใช้
 เรื่องสมมติของตนวิพากษ์วิจารณ์สังคม จึงนับได้ว่าชาวภาคใต้อาศัยเพลงกล่อมเด็กเป็นเครื่อง
 สื่อสารชาวบ้าน (Folk Media) แทนเครื่องสื่อสารมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์และวิทยุ
 ซึ่งในสมัยนั้นสิ่งเหล่านี้ยังไม่มีใช้ (สุธิวังศ์ พงศ์ไพบุลย์, 2512 : 14)

นอกจากนี้ กิ่งแก้ว อัศถาภร ยังได้กล่าวถึงประโยชน์ของเพลงกล่อมเด็กไว้ว่า ในบรรดาเพลงกล่อมเด็กเอง ก็มีอยู่มากมายที่กล่าวถึงเรื่องทางเพศไว้อย่างไม่ปิดบัง ใช้ถ้อยคำตรงเป่าหมายประกอบ อุปมาอุปไมย เป็นจำนวนไม่น้อย เด็กจึงมีส่วนเผชิญกับข้อเท็จจริงและอารมณ์ในชอกมุมต่างๆ ของชีวิตมาแต่ต้น นับเป็นการเรียนรู้แบบไม่เป็นพิธีการ ที่ให้คิดสำหรับประพฤติกปฏิบัติ อย่างน้อยเพลงบางบทก็ให้ความนุ่มนวลละเมียดละไม อันเกิดจากความรักความเมตตา บางบทให้ความรู้สึกของคนในวัยหนุ่มสาว ซึ่งเกิดจากความพลัดถิ่นประเภทต่างๆ และบางบทก็เป็นเหมือนท่านบดกั้น คือทำให้เห็นข้อควรไม่ควรอันเป็นแนวทางสำหรับกิจกรรมชีวิตต่อไป (กิ่งแก้ว อัศถาภร, 2519 : 195)

จากการสังเกตเพลงชาनोंโดยทั่วๆ ไปพบว่า วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทนี้มีลักษณะการแสดงออกที่เป็นพิเศษอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่แตกต่างจากวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทอื่นๆ คือเพลงชาनोंแทบทุกบทจะปรากฏลักษณะการแสดงออก ในเรื่องของการใช้ถ้อยคำเสียดสี เหน็บแนมหรือแม้แต่คำทอ ซึ่งบางครั้งก็ว่ากล่าวออกมาอย่างตรงไปตรงมาไม่ต้องอ้อมค้อม อันเป็นลักษณะนิสัยเฉพาะของชาวภาคใต้ที่นั่นเอง หรือบางครั้งก็นำเสนอเนื้อหาโดยใช้สำนวนโวหารกระทบกระเทียบเปรียบเปรย เนื้อหาประเภทนี้จะออกมาด้วยโวหารที่คมคายและเต็มไปด้วยศิลปะการเลือกใช้ถ้อยคำ ที่ทำให้ฝ่ายฟังรู้สึกเจ็บและแสดงให้เห็นถึงอารมณ์ของผู้ขับอีกด้วย ส่วนมากแล้วจะมีความหมายแฝงเร้นอยู่ทั้งสิ้น ซึ่งความหมายที่แฝงเร้นอยู่ในเนื้อหานั้น วันเนา ฐูเด็น (วันเนา ฐูเด็น, 2525 : 45) กล่าวไว้ว่า มักเป็นความหมายที่ตีความเข้าใจได้ดีในหมู่ชาวบ้าน เช่น ในเนื้อร้องอาจแฝงไว้ด้วยการสั่งสอน คำขอรุดว่ากล่าว ซึ่งการสอนแบบนี้จะมีการใช้โวหารในการนำเสนอเนื้อหาโดยใช้สำนวนโวหารอย่างคมคายน่าฟัง

เนื้อหาเพลงชาनोंจำนวนมาก ที่เกี่ยวกับเรื่องทางเพศ ศาสนา สังคม การเมืองการปกครอง ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่อาจแสดงออกมาได้ตรงๆ จึงแสดงออกมาโดยนัย ใช้สำนวนโวหารเปรียบเปรยให้ตีความเอาเอง ซึ่งสามารถรู้และเข้าใจด้วยสติปัญญาพื้นฐานของชาวบ้าน ดังนั้นการศึกษาคำบริภาษในเพลงชาनों นอกจากจะได้ทราบถึงสภาพสังคม ค่านิยม ความเชื่อ ความนึกคิด คำสอนต่างๆ ได้เป็นอย่างดีแล้ว การเข้าใจถึงความหมายของคำบริภาษที่แสดงออกมาโดยนัย ซึ่งต้องใช้ความคิด สติปัญญาตีความหมาย จึงเท่ากับว่าเป็นการสืบสาวเจตนาที่ผู้เป็นต้นคิดหรือผู้แต่งมีเจตนาที่จะแสดงอะไรบางอย่างออกมา

เพลงชาโน้งมีเป็นจำนวนมากที่ได้รับความนิยมกันอย่างแพร่หลาย อันสืบเนื่องมาจากมีเนื้อหาที่ลึกซึ้งกินใจนั่นเอง จึงได้แพร่กระจายออกไปในหลายๆ จังหวัด บทเพลงเหล่านี้จึงทำหน้าที่และบทบาทอย่างกว้างขวาง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

การศึกษาเพลงชาโน้ง หรือเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ที่ผ่านมา มีทั้งชั้นรวบรวมข้อมูล และศึกษาวิเคราะห์ เช่น

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2512 : 210) กล่าวถึงลักษณะทั่วไป รวบรวมตัวอย่างและอธิบายความหมายบทเพลงบางบทรวมอยู่ใน "คติชาวบ้านปักษ์ใต้"

ภิญโญ จิตต์ธรรม (2520 : 199) รวบรวมพร้อมทั้งอธิบายศัพท์และความหมาย มีจำนวนที่นำมาศึกษาทั้งหมด 338 บทเพลง

จำเริญ แสงดวงแห (2523 : 134) ได้ศึกษาโลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

มัลลิกา คณารักษ์ (2524 : 112) ได้เปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็กไทยมุสลิมภาคใต้กับเพลงชาโน้ง

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524 : 238) ได้ศึกษาเชิงวิเคราะห์สำริดจากเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

วันเนาว์ ชูเคิ้น (2525 : 224) รวบรวมและศึกษาจัดแบ่งประเภทเนื้อหาของเพลงชาโน้ง พร้อมทั้งจัดทำภาคผนวกบทเพลงและอธิบายศัพท์ประกอบบทเพลง

วินัย จันทร์พริ้ม (2531 : 289) ได้วิเคราะห์สำนวนโวหารและสัญลักษณ์ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

ศิริพร โชคไพศาล (2533 : 359) ได้ศึกษาความเปรียบเทียบในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

จากการศึกษาเพลงชาโน้งที่ผ่านมา จะเห็นว่ายังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาเพลงชาโน้งในเชิงวิเคราะห์คำบริภาษอย่างจริงจัง เหตุผลและความน่าสนใจในเนื้อหาของเพลงชาโน้งที่สะท้อนวิถีชีวิตของชาวภาคใต้อย่างละเอียดในแง่มุมต่างๆ ผู้ศึกษาจึงให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์คำบริภาษในเพลงชาโน้ง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากและมีการใช้ซ้ำอย่างมีระบบ มีจุดมุ่งหมาย

ที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจน การวิเคราะห์คำบริภาษในเพลงชาน้องจึงมีความสำคัญยิ่ง เพราะนอกจากจะได้ทราบเจตนาของคำบริภาษในเพลงชาน้อง อันเป็นความรู้ทางคติชนวิทยาจากวัฒนธรรมพื้นบ้านโดยตรงแล้ว ยังเป็นการส่งเสริมและเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจได้รู้จักและเห็นคุณค่า ตลอดจนไปจนถึงความสำคัญของเพลงชาน้องให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งจะครอบคลุมไปถึงการสืบทอดวัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทยไว้ให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาวิถีชีวิตของคนไทยในอดีตสืบไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคำบริภาษในเพลงชาน้อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงชาน้อง
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคำบริภาษ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงชาน้อง

จากการศึกษาเพลงชาน้อง หรือเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ได้มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

จำเริญ แสงดวงแห (2523 : 134) ได้ศึกษาโลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ แบ่งโลกทรรศน์ออกเป็น 3 ลักษณะ คือ โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และในแง่ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ

มัลลิกา ฅณารักษ์ (2524 : 112) ได้เปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็กไทยมุสลิมภาคใต้กับเพลงชาน้อง ทำให้ถึงเห็นความเหมือนและความแตกต่างกันในด้านเนื้อหา ไม่ว่าจะเป็นด้านความคิดต่างๆ คำสั่งสอน การเสียสละ ภาระและภาระแทน การค่ากระทบกระเทียบ การตัดพ้อต่อว่า

สุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524 : 238) วิเคราะห์สำรตตะในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ได้ศึกษาลักษณะ บทบาทและหน้าที่ของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ศึกษาถึงกลวิธีการเสนอสำรตตะที่สำคัญในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้

ภิญโญ จิตต์ธรรม (2525 : 199) ได้รวบรวมเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ อธิบายศัพท์ อธิบายความหมาย โดษการแบ่งเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ออกเป็น ประเภทต่างๆ และกล่าวถึงโวหารเปรียบเทียบในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ว่า การเปรียบเทียบของคนโบราณนั้นส่วนใหญ่ก็นำเอาสิ่งที่เห็นและอยู่ใกล้ตัวที่สุดมาเปรียบ และในคำเปรียบเทียบนั้นก็แฝงคติธรรมเอาไว้อย่างลึกซึ้งด้วย

วันเนาวิ สุเต็น (2525 : 244) ได้ศึกษาและรวบรวมเพลงชาनोंง โดยแบ่ง เพลงชาनोंงออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะเนื้อหา และบางตอนยังได้กล่าวถึงการใช้ โวหารในเพลงชาनोंงไว้ด้วย เช่น กล่าวถึงคุณค่าของการใช้โวหารเพื่อลดความรุนแรง ผู้เขียนได้จัดทำภาคผนวกไว้ในตอนท้าย โดยรวบรวมเพลงชาनोंงไว้ 849 เพลง พร้อมทั้งอธิบายศัพท์ประกอบ

วิเชียร ณ นคร และ วิมล คำศรี (2525 : 142) ได้ศึกษาคำนิยามเกี่ยวกับ สตรีภาคใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทมุขปาฐะ ซึ่งให้เห็นถึงคำนิยามบางประการ เกี่ยวกับสตรีที่ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลง คำรงใช้หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ เป็นข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาค้นคว้า

สุรวาทย์ คงทอง (2530 : 168) ศึกษาธรรมะจากเพลงกล่อมเด็ก ซึ่งให้เห็น คำสอนในทางศาสนาที่เข้าไปแฝงอยู่ในเพลงกล่อมเด็กของชาวใต้ บางบทสอนธรรมะพื้นฐาน ขึ้นศีลธรรม ขึ้นจริยธรรม แต่บางบทสอนลึกซึ้งมาก สอนขึ้นปรมัตถธรรมหรือโลกุตตรธรรม

วินัย จันทรพริ้ม (2531 : 289) ได้วิเคราะห์สำนวนโวหารและสัญลักษณ์ ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ พบว่าการใช้สำนวนโวหารในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ทำให้เห็น ถึงชนบนิยามในการใช้สำนวนโวหาร เพื่อสื่อถึงเจตนาารมณ์ของผู้แต่งไปยังผู้รับสาร ทำให้ ผู้รับสารเห็นภาพพจน์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับสารเป็นคนที่มีคุณภาพ คุชธรรมและพบว่าการใช้สัญลักษณ์ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ จะใช้ตามฐานะ เพศ วัย และ ความประพฤติของบุคคล โดยจะนำเอาสิ่งหนึ่งไปแทนอีกสิ่งหนึ่ง

ศิริพร โชคไพศาล (2533 : 359) ได้ศึกษาความเปรียบในเพลงกล่อมเด็ก ภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า กลวิธีในการเสนอเนื้อหาของความเปรียบในเพลงกล่อมเด็ก ภาคใต้มีหลายลักษณะ เรียงตามลำดับความถี่ที่ปรากฏมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดได้ดังนี้ คือ อุปมา

นามนัย อุปลักษณะ อุทาหรณ์ บุคลาธิษฐาน และอติพจน์ โดยผู้แต่งนิยมนำสิ่งแวดล้อมตาม
 ธรรมชาติ เช่น นิช สัตว์ สิ่งของเครื่องใช้ และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาใช้ในการ
 เปรียบเทียบ

2. เอกสารเกี่ยวข้องกับคำบริภาษ

ในการศึกษาเรื่องคำบริภาษนั้น เนื่องจากว่ายังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาไว้อย่าง
 จริงจัง เอกสารที่เกี่ยวข้องจึงมีอยู่ไม่มากนัก เท่าที่รวบรวมได้มีเอกสารที่เกี่ยวข้องดังนี้
 กิ่งแก้ว อัครถาวร (2519 : 366) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสียดสี
 กระแนะกระแหนในเพลงกล่อมเด็กทั่วไปว่า กลอนประเภทกระทบทกระเทียบนั้น มีทั้งแบบล้อ
 และเสียดสี คือเพื่อความขบขัน และเพื่อประณามตามลำดับ ส่วนมากล้อเรื่องความผิดพลาด
 ในค่าน้ำซู้สาว หรือเรื่องภายในครอบครัว มิได้ลามออกไปวิพากษ์วิจารณ์สถาบันอื่นที่นอก
 เหนือออกไป

เขาวเรศ สิริเกียรติ (2521 : 378) กล่าวถึงเพลงกล่อมเด็กที่เป็นคำด่าว่า
 บทเพลงกล่อมเด็กที่เป็นคำด่า คำหยาบคาย คำหยาบโจน และเนื้อความค่อนข้างไปทาง
 หยาบโจน แสดงให้เห็นถึงลักษณะของชาวบ้านที่ไม่นิยมกล่าวอ้อมค้อม ในการกล่าวถึงสิ่งใด
 สิ่งหนึ่งมักจะกล่าวตรงไปตรงมา

วันเนาวิ สุคัน (2525 : 224) ได้กล่าวถึงเนื้อร้องประเภทการเหาะเหี่ย
 เสียดสีสังคม หรือความเป็นอยู่ในเพลงชาनोंงว่า แฝงไปด้วยโวหารที่คมคาย แม้จะด่าว่า
 กันเจ็บแสบรุนแรง ก็ยังมีศิลปะในการสรรคำ ที่ทำให้ฝ่ายฟังทั้งรู้สึกเจ็บและเห็นถึงอารมณ์ของ
 ผู้ว่าอีกด้วย เนื้อร้องประเภทนี้ ไม่ค่อยถ่ายทอดให้ผู้อื่นเพราะจะมีคำหยาบติดอยู่ไม่น้อย อัน
 เป็นลักษณะของเพลงชาวบ้าน

นัย บ่อขาง (2527 : 90) ได้กล่าวถึงศิลปะการด่าในเพลงร้องเรือ ซึ่ง
 การใช้ภาษาในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีการถ่ายทอดให้เห็นสภาพของสังคม ชนบทธรรมนิยม
 ความรู้สึกนึกคิดและสำนวนโวหารของท้องถิ่น ในด้านศิลปะการด่า มีหลายประเภท ทั้งหยิก
 แกรมหยอก การล้อเลียน และการด่ากันอย่างเจ็บแสบ ซึ่งสามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้ เช่น
 การเหาะเหี่ยกลางกลาง การด่าว่าสิ่งสอน และการด่ากันอย่างจริงจัง ซึ่งล้วนแต่ใช้โวหารที่
 ลึกซึ้งคมคาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของเพลงชาโน้ง
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาของคำบริภาษในเพลงชาโน้ง
3. เพื่อศึกษากลวิธีการบริภาษในเพลงชาโน้ง

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบลักษณะและประเภทของเพลงชาโน้ง
2. ทำให้ทราบเนื้อหาของคำบริภาษในเพลงชาโน้ง
3. ทำให้เห็นกลวิธีการบริภาษในเพลงชาโน้ง
4. ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำบริภาษในเพลงชาโน้งกับวิถีชีวิตของชาวน้ำ
5. เป็นประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนวิชาคติชนวิทยา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษารังนี้ จะศึกษาเฉพาะเพลงชาโน้งในกลุ่มชนที่นับถือพุทธศาสนา ที่ถ่ายทอดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลที่ชำระและพิมพ์ลงบัตรจากคลังเพลงกล่อมเด็ก ฝ่ายหอสมุดและวรรณกรรมท้องถิ่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา
2. เอกสารที่ตีพิมพ์เป็นเล่ม ได้แก่
 - 2.1 เพลงชาโน้ง ของ วันเนาวิ ชูเด็น
 - 2.2 เพลงพื้นเมืองภาคใต้ ของ ภิญญู จิตต์ธรรม
 - 2.3 วิเคราะห์สาระสำคัญของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ของ สุวิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์
 - 2.4 คติชาวบ้าน ของ แผนกภาษาไทย วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา โดยมีเหตุผลการเลือกดังนี้
 - 1) สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิโรฒ

วิทยาเขตสงขลา รวบรวมเพลงกล่อมกล่อมเด็กไว้อย่างเป็นระบบกว้างขวาง และละเอียดครอบคลุมภาคใต้ทั้ง 14 จังหวัด

2) วันเนา ฐเต็น, จ่าเริญ แสงดวงแข, ภิญโญ จิตต์ธรรม และสุวิงศ์ พงศ์ไพบูลย์ เป็นผู้ที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับผลงานทางด้านคติชนวิทยามาเนานทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

3) ข้อมูลของสถาบันทักษิณคดีศึกษาฯ และข้อมูลจากเอกสารที่ตีพิมพ์ เป็นเล่มดังกล่าว เป็นที่นิยมและมีผู้อ้างอิงอย่างแพร่หลาย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกเพลงชาनों โดยใช้แนวคิดของ วันเนา ฐเต็น ในการจัดประเภทของคำบริภาษ มาเป็นแนวทางในการศึกษา ซึ่งจะต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เป็นเพลงชาनोंที่มีคำบริภาษปรากฏอยู่ในเนื้อหาของชัดเจน
2. เป็นเพลงชาनोंที่ใช้สัญลักษณ์และสำนวนโวหารในการบริภาษ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพลงชาनों หมายถึง เพลงกล่อมเด็กในภาคใต้มีชื่อเรียกต่างๆ กัน เช่น เพลงร้องเรือ หรือเพลงชำน่อง

คำบริภาษ หมายถึง คำที่ใช้กล่าวติเตียน กล่าวโทษ คำว่า ในเพลงชำน่อง

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะยึดถือเนื้อร้องบทเพลงชำน่องเป็นข้อมูล และเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

การวิจัยจะดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็กทั่วไป และเพลงชำน่อง
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้คำบริภาษ จากเอกสารและงานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลที่นำมาศึกษา คือ บทเพลงชำน่องจากคลังเพลงกล่อมเด็ก ของฝ่าย

หอสมุดและวารณกรรมท้องถิ่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา
 จำนวน 3,800 บท จากเพลงชาनोंง ของ วันเนาวิ สุเด็น 849 บท เพลงพื้นเมือง
 ภาคใต้ ของ วิทยุ จิตต์ธรรม 400 บท วิเคราะห์สำรับศิลปะของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้
 ของ สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์ 1,877 บท และแผนกภาษาไทย วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา
 282 บท โดยพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเบื้องต้น

4. ศึกษาลักษณะเพลงชาनोंง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์เรื่องคำบริภาษในเพลง

ชาनोंง

5. วิเคราะห์คำบริภาษในเพลงชาनोंง ตามหัวข้อต่อไปนี้
 - 5.1 เนื้อหาของคำบริภาษที่ปรากฏในเพลงชาनोंง
 - 5.1.1 เนื้อหาบริภาษที่บุคคลมีต่อบุคคล
 - 5.1.2 เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม
 - 5.2 กลวิธีการบริภาษในเพลงชาनोंง
 - 5.2.1 กลวิธีการถ่ายทอดความคิดโดยตรง
 - 5.2.2 กลวิธีในการถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม

บทที่ 2

ลักษณะของเพลงชาโน้ง

ความหมายและความเป็นมา

เพลงชาโน้ง หรือ เพลงช้าน้อง เป็นบทเพลงชนิดหนึ่งของชาวปักซ์ใต้ ที่ใช้ ร้องสำหรับขับกล่อมให้เด็กนอนหลับ ในสมัยก่อนมีร้องกันทั่วไปแทบทุกครัวเรือน และแพร่ หลายครอบคลุมในทุกพื้นที่ของภาคใต้ ลักษณะทั่วไปของเพลงชาโน้ง เป็นบทกลอนชาวบ้าน ที่นำเอาคำง่าย ๆ มาเรียงร้อยให้มีเสียงสัมผัสคล้องจองกัน ลักษณะบังคับก็ไม่ตายตัวยืดหยุ่น ได้มากใช้วิธีการจดจำรับช่วงต่อกันไป เป็นทอดๆ คือถ่ายทอดด้วยปาก (Oral Transmission) ด้วยเหตุที่ใช้วิธีการถ่ายทอดบทเพลงในลักษณะดังกล่าว ทำให้ในเพลงเดียวกัน ผิดเพี้ยน แตกต่างกันไป ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการเพี้ยนลิ้ม หรืออีกประการหนึ่ง ภาษากันของ แต่ละท้องถิ่น เป็นตัวกำหนดให้บทเพลงนั้น มีส่วนวนภาษาที่แตกต่างกัน

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นลักษณะดังกล่าว เช่น

ลมพัดเหอ	พัดมารินริน
หอมดอกขี้หมื่น	หอมกลิ่นมาแล้วพ่อกุญหัว
เจ้าสาขสวาทของน้องเอย	อยู่ที่ไหนเหลยไม่เห็นตัว
หอมกลิ่นมาแล้วพ่อกุญหัว	ติดตัวน้องนางเสี่ย

อีกส่วนวนว่า

ลมพัดเหอ	พัดมารินริน
หอมดอกขี้หมื่น	กลิ่นพ่อกุญหัว
เจ้าศรีสวัสดิ์ของเรียมเอย	อยู่ที่ไหนเหลยไม่เห็นตัว
หอมกลิ่นมาแล้วพ่อกุญหัว	ติดตัวน้องมาแล้ว

และอีกส่วนว่า

ลมพัดเหอ	พัดมาวันริน
หอมหึ่งดอกชู้หมื่น	น้องคิดว่ากลิ่นพ่อกุณหัว
สูดสวาทของนุชเอย	อยู่ไหน เหลยไม่เห็นตัว
น้องคิดว่ากลิ่นพ่อกุณหัว	คิดตัวน้องมาแล้ว

สาเหตุที่เรียกเพลงกล่อมน้องว่า เพลงชาน้อง หรือ เพลงช้าน้อง นั้น เป็นเพราะคำว่า "ชา" * และ "ช้า" * มีความหมายว่า ชับกล่อมให้น้องนอนนั่นเอง ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ใช้เพลงประเภทนี้เป็นเพลงชาน้อง หรือช้าน้อง เช่น

เวเปลเหอ	แม่สั่งให้เวช้าช้า
แม่เฝกเปลผ้า	เวาหยนโยนช้าให้น้องนอน
เวลาน้องอยากนม	ให้พาไปส่งพระมารดร
เวาหยนโยนช้าให้น้องนอน	ตอนเที่ยงอาบน้ำให้

เพลงบทนี้ แสดงให้เห็นลักษณะของเปลที่ให้เด็กนอนว่า ใช้ฝ่ามาผูกรวบหัว รวบท้ายเป็นเปล เมื่อวางเด็กลงนอน เปลผ้าตรงกลางจะปอง ส่วนหัวและส่วนท้ายจะเรียว เมื่อไกวเปล ลักษณะดังกล่าวจะคล้ายกับเรือ จึงเรียกเพลงชาน้องว่า เพลงร้องเรือ อีกชื่อหนึ่ง

* ชา ในพจนานุกรมภาษาถิ่นใต้ (2525 : 109) ให้ความหมายไว้ว่า
ก. ชับ, กล่อม เช่น ชาน้อง - ชับกล่อมให้น้องนอน ; ช้าน้อง ก็ว่า

* ช้า ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525 : 266) ให้ความหมายไว้ว่า ก. ชับ , กล่อม

ร้องเรือเหอ	น้องเวเป็ลร้องเรือ
ตัวน้องชาน้องไม้เป็ล	พี่ชายมาแห้วหนึ่ง
เชิญกลับไปก่อนพ่อชวีญช่าว	พ่อแม่บ่นเล่าอยู่ภายหลัง
พี่ชายมาแห้วหนึ่ง	เพลงน้องเรายังเหลือ

เพลงบทนี้ แสดงให้เห็นถึงค่านิยมในการขับกล่อมเพลงชาน้องว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคนในสมัยก่อนที่จะต้องศึกษาและร้องให้เป็น เพราะคนที่ร้องได้มากบทเพลงนอกจากจะเพลิดเพลินไปกับบทเพลงที่ใช้ขับกล่อมแล้ว ยังได้อวดสัมผัสเสียงและได้แสดงฝีมือปฏิกิริยาไหวพริบ ในสิ่งที่ต้องการสื่อผ่านไปยังผู้ฟัง นับว่าเพลงชาน้องมีบทบาทสำคัญไม่น้อยต่อวิถีชีวิตของคนปักษ์ใต้ในสมัยนั้น

เพลงชาน้องนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรง ในการใช้กล่อมให้เด็กนอนหลับแล้วบางโอกาสยังนำไปขับร้องโต้ตอบกันเป็นที่สนุกสนานระหว่างหนุ่มสาว ในงานเทศกาลต่างๆ นอกจากนี้ยังนำไปขับเป็นบทล้อเลียนกระตบกระเทียบเปรยประอสิ่งสอน หรือคำจำกัดความอย่างเจ็บแสบ ซึ่งผู้วิจัยจะได้วิเคราะห์ในรายละเอียดต่อไป

ลักษณะของเพลงชาน้อง

เพลงชาน้อง หรือ เพลงร้องเรือ บทหนึ่งมีตัวอักษร 8 วรรค หรือ 4 บาท วรรคหนึ่งๆ จะมีคำอยู่ 2 แบบ คือ แบบแรก วรรคละ 4-5 คำ (แต่ก็มีอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน ที่ใช้คำมากกว่า 5 คำ ปนอยู่ในแบบแรก) แบบที่ 2 วรรคละ 7-8 คำ ตัวอย่างแบบที่มีวรรคละ 4 คำ หรือ 5 คำ

ชวีญอ่อนเหอ	นอนให้เป็นสุข
แม่ไม้มาปลุก	อย่าลุกรบกวน
พุกหมอนแม่ตั้ง	รองหลังนิ่มนวล
อย่าลุกรบกวน	ชวีญอ่อนเจ้านอนเป็ล

หรือ

จำปาเหอ	ลอมมาทิ้งสด
จำปาเจ้ามีรส	ฮึงแห่งฮึงหอม
ดอกเมละเจ้าลอมมา	ดอกจำปาลอมลิ้ม
ฮึงแห่งฮึงหอม	สองดอกลอมฮึงกัน

ตัวอย่างแบบที่มีวรรคละ 7 คำ หรือ 8 คำ

พี่ไปเหอ	สิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่าลืมน้อง
พี่ไปกินโตกโลกพานทอง	อย่าลืมน้องเสียเหลือพ่อชอควัก
ยกอย่างตื่นเดินดำเนินไป	ขอให้มิชยทุกสำนึก
อย่าลืมน้องเสียเหลือพ่อชอควัก	หยุดพักอย่าลืมน้อง

หรือ

พี่ชายรักน้องเหอ	หมายหมักรักน้องอย่าข่มขืน
อย่าเอาหน้าเขี้ยวมาเคียวากลิ้น	ข่มขืนจะพาตัวน้องว่าย
พาน้องกำไ้มรอด	ผมสอต่อฮักอดตัวน้องไว้
ข่มขืนจะพาตัวน้องว่าย	ให้ไปตามสายแม่น้ำเซียว

ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเพลงชาน้อง คือ วรรคหลังในบาทที่ 2 จะซ้ำความกับวรรคหน้าของบาทที่ 4 ซึ่งเป็นบทสุดท้ายของบทเสมอ เหตุที่เพลงมีลักษณะเช่นนี้เป็นเพราะว่า เพลงชาน้องใช้สำหรับร้อง และแก่นของเพลงก็มักจะอยู่ในวรรคดังกล่าว การซ้ำความจึงเป็นการต่อกย้ำ เน้นความรู้สึกทั้งของผู้ร้องและผู้ฟัง ลักษณะที่แตกต่างออกไปจากนโมอยู่บ้างเหมือนกัน แต่มีเพียงส่วนน้อย ทั้งนี้จะเป็นเพราะการรับร้องต่อๆ กันมา จึงตกหล่น หรือลืมเลือนไป หรือเพื่อขยายความให้มากขึ้นกว่าเดิมก็เป็นไปได้

ตัวอย่างการซ้ำความ ระหว่างวรรคหลังบาทที่ 2 กับวรรคแรกบาทสุดท้าย

คือน้องเหอ

ส่องดอกพื้งอ้ม

เจ้ารักตรงไหน

กับกิมดอกพื้งอ้ม

คือน้องคอกกับกิม

กับกิมดอกพื้งอ้ม

รักไฟติดแก้ม

ส่องแก้มลอยนวล

หรือ

สัจจิตเหอ

หาไม่ถูระพีไม่ไป

ในอกของพี่เหมือนเห็นถ่วง

อยู่ไกลมกลอยใจให้หายรัก

สัจจิตพี่แล้วแก้วกลอยใจ

อยู่ไกลมกลอยใจให้หายรัก

ในทรวงของพี่เหมือนสรบัก

มีกรรมจำจากไป

ตัวอย่างบทที่ไม่มีมีการซ้ำความ ระหว่างวรรคหลังบาทที่ 2 กับวรรคแรกบาทสุดท้าย

เดือนหกเหอ

ในใจน้องเหมือนเพลิงเต็น

ต้นแต่ไถ่ขัน

เขาเล่าแจ้งกอแหลงมา

ฝนพัดหมันตกไม่ไว้เว้น

ตามฝนไม่เว้นสักเวลา

ไปเล่าความฝันกับมารดา

ว่าพี่ฮานทางคนตาย

หรือ

วังหลามแก้วข้าเหอ

เป็นกาไม่เลือกเหยื่อ

เจ้าสาวน้อยหน้ามล

เป็นช้างไม่เลือกหญ้า

หน้าท่าจอดเรือ

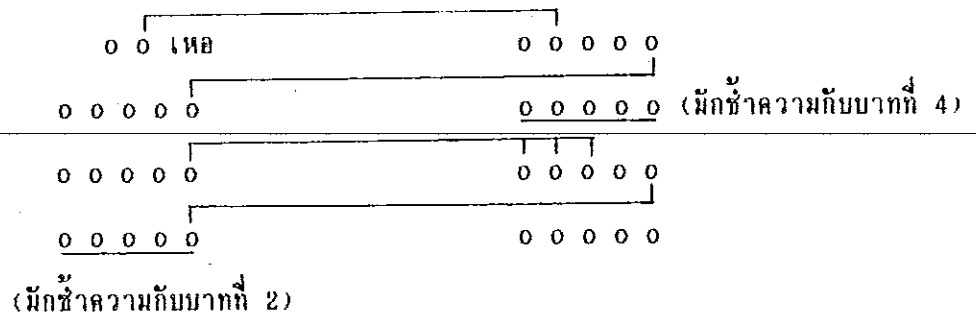
เป็นเรือไม่เลือกสินค้า

เขาตั้งเป็นคนกาหลา

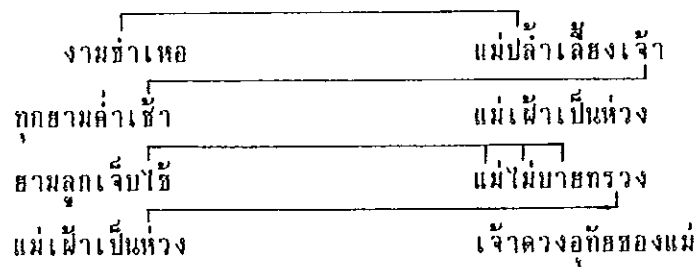
ใครเขหมันโถมให้

ลักษณะการสัมผัสและแผนสัมผัส

เพลงชาน้องมีลักษณะสัมผัสตามแผนสัมผัสดังนี้

ตัวอย่างที่เห็นถึงลักษณะสัมผัส

สำหรับการสัมผัสระหว่างวรรคแรกกับวรรคหลัง ของบาทที่ 1 นั้น บางครั้ง ไม่พบลักษณะการสัมผัสในรูปแบบดังกล่าว ก็จะใช้ซ้ำคำลงไปเช่นเดียวกับวรรคแรก ลักษณะดังกล่าวพบในเพลงชาน้องอยู่หลายบทเหมือนกัน เช่น

<u>ดอกปด</u> เหอ	<u>ดอกปด</u>
หอมมาแต่รัส	อยู่ตรงไหน เหลยไม่เห็นต้น
หอมลุดปลายป่า	หอมมาลิ้นพัน
อยู่ตรงไหน เหลยไม่เห็นต้น	มันหอมเสาะ ไซ้ช้อง

หรือ

หวั่นเหินเหอ

ห่มผ้าสีดอกคำ

ถ้าพี่เราเป็นฝน

ตักน้ำรดยา

เหินมาอำอำ

ตักน้ำรดยา

ตกลงให้น้องสองสามห้า

สามห้าถ้าพอฝน

กลวิธีกำยั้ง

ขั้นตอนการสร้างเพลงชา้น้อง ถ้ามองเพียงผิวเผินจะพบว่า สร้างขึ้นมาด้วยหลักเกณฑ์ง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน แต่ถ้ามองให้ลึกกลงไปแล้ว ในความง่ายนั้นจะแฝงไปด้วยกลวิธีอันแยบคายที่ต้องการสื่อให้ผู้ฟัง ได้รับอรรถรสทางด้านเสียงและภาษา ซึ่งเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึก ควบคู่ไปกับเนื้อหาสาระอีกด้วย กลวิธีกำยั้งมีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. การซ้ำคำ
2. การซ้ำความ
3. การใช้คำนำ

1. การซ้ำคำ

เพลงชา้น้องนอกจากจะมีลักษณะเด่นในการสื่อความหมาย ไปยังผู้รับได้อย่างกระชับตรงไปตรงมา หรือพร้อมไปด้วยสำนวนภาษาที่คมคายตามลักษณะของเพลงชาบ้านแล้ว ยังมีลักษณะพิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือ การเล่นคำ ในลักษณะการใช้คำซ้ำ เพื่อต้องการเน้นความไพเราะ ซึ่งแสดงให้เห็นอารมณ์ที่ละเอียดอ่อนอยู่ไม่น้อยเหมือนกัน

ตัวอย่างเช่น

บ้านนี้เหอ

สาวครกสาวสาบสาวโหกสาวฝ้ายสาวเข็ชสาวปอเขาร้าเขาลือว่าสาวมากสาวเข็ชสาวปอสาวไม่รู้ทอสาวไม่รู้ทอโหก

หรือ

ตัดหัวเหอ
ตัดหัวเมือกินข้าว
ตัดหัวเมื่อปลูสด
ตัดหัวเมื่อเข้านอน

น้องตัดหัวแล้วตัดหัวเล่า
ตัดหัวเมื่อเข้านอน
ตัดหัวเมื่อลาดหมอน
ตัดหัวให้กูร้อนใจ

2. การซ้ำความ

รูปแบบโคลงบทคืออย่างหนึ่งของเพลงชาनों คือ การซ้ำความ ระหว่างวรรคหลังบาทที่ 2 กับวรรคแรกบาทสุดท้าย (ดังได้กล่าวแล้วในหน้า 17) นอกจากการซ้ำความลักษณะดังกล่าวแล้ว ยังมีการซ้ำความระหว่างวรรคหลังสุดในบาทสุดท้าย กับวรรคอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะความในวรรคสุดท้ายเป็นความสำคัญ เพราะต้องสรุปเรื่องทั้งหมดจากเนื้อเรื่องของบท การซ้ำความในเพลงชาनों มีลักษณะการซ้ำความอยู่ 5 ประการ ดังนี้

- 2.1 การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 2 กับวรรคแรกบาทสุดท้าย
- 2.2 การซ้ำความระหว่างวรรคแรกบาทที่ 2 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย
- 2.3 การซ้ำความระหว่างวรรคแรกบาทที่ 3 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย
- 2.4 การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 3 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย
- 2.5 การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 1 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย

- 2.1 การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 2 กับวรรคแรกบาทสุดท้าย

กล้วยทองเหอ
เขาชอบมาชอน้อง
ไม่ได้เจ้าเอวกลม
ตั้งยี่สิบสองหลังข้าง

ชื่อว่าต้นกล้วยทอง
ตั้งยี่สิบสองหลังข้าง
วิ่งเข้าไปชมเจ้าเอวบาง
เอวบางนางคนเดียว

หรือ

เดือนขึ้นเหอ	ชั้นมากกลางกลด
สกนางใส่รด	จบพลางชมพลาง
จบแก้มกำหอมหมาก	จบปากกำหอมเทียนฮาง
จบพลางชมพลาง	หวางนางอิมี่ไค่

2.2 การซ้ำความระหว่างวรรคแรกบาทที่ 2 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย

คืนก่อนเหอ	คืนก่อนใหญ่
รักกันแต่ในใจ	ไม่ว่ายใครไปขอให้
ตัวพี่เป็นไม้ขอ	ตัวน้องผมห่อเป็นดอกไม้
ไม่ว่ายใครไปขอให้	รักกันแต่ในใจ

หรือ

จำปาเหอ	หักลอมมาทิ้งกิ่ง
ผลขึ้นที่ชายหลัง	ล่อพริ้มพริ้มพราศพราศ
นี้ไทรละเหวน้อง	จำปาล่องลอมเหวอชย
ล่อพริ้มพริ้มพราศพราศ	ผลขึ้นที่ชายหลัง

2.3 การซ้ำความระหว่างวรรคแรกบาทที่ 3 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย

หาโหมเหอ	ชื่ออ่านต้นหาโหม
หินโหมมาโรมโรม	ฮอดสาเรือวสาเร่
ฮอดสาเหมาวังน้อง	หวางดอกบัวทองน้องจะเคล่
ฮอดสาเรือวสาเร่	ฮอดสาเหมาวังน้อง

หรือ

เดือนดาวเหอ
 ดาวเข้ดาวเหรา
ดาวไทรมาพวยพุ่ง
 ดาวนอกแพกฟ้าถึงดาวไถ

แนววาวเสี่ยสั้นตั้งท้องฟ้า
 ดาวนอกแพกฟ้าถึงดาวไถ
 ดาวเหม้นรุ่งอยู่สี่ไส
ดาวไทรมาพวยพุ่ง

2.4 การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 3 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย

ควาซขาวเหอ
 ทวิดเขือกขึ้นเขา
 กินน้ำเจ็ดทุ่ง
 กินน้ำสามหนอง

ควาซขาวท่าเภา
 กินน้ำสามหนอง
นอนร่วมชายคลอง
นอนร่วมชายคลองเคย

หรือ

ไถ่แจ้เหอ
 ตัวหนึ่งไว้ช่าย
 ยั้งตัวหนึ่งแหลช
 ตัวลายแลกเหล้า

ฝึกแม่ไถ่ลาย
 ตัวลายแลกเหล้า
ลายตอกดอกพร้าว
ลายตอกดอกพร้าวหวาน

2.5 การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 1 กับวรรคหลังบาทสุดท้าย

หมากอ่อนเหอ
 ฝูต่ายไม้กั้นถึงชวย
 ควบทั้งหมากสก
 ควบชู้เข้านอน

หย่อนลายหยวบหยวบ
 ควบชู้เข้านอน
 ควบทั้งหมากอ่อน
 หมากอ่อนหย่อนลายหยวบ

หรือ

ดอกสร้อยเหอ

บ้านอยู่เจ็ดชั้น

กลางวันพี่น้องแฉ

พี่เออมไม่ถึง

บ้านอยู่ลอสหวิน

พี่เออมไม่ถึง

กลางคืนแฉเหล่าพี่

ดอกสร้อยบ้านลอสหวิน

เป็นที่น่าสังเกตว่า การซ้ำความนั้น ไม่ว่าจะซ้ำกันในลักษณะใด แต่การซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 2 กับวรรคแรกบาทสุดท้ายจะต้องมีอยู่ด้วยเสมอ และในการซ้ำความระหว่างวรรคหลังบาทที่ 1 กับวรรคหลังบาทสุดท้ายนั้นจะพบว่า ความในวรรคหลังบาทสุดท้ายจะเป็นการรวบเอาบาทที่ 1 ทั้งวรรคหน้าและวรรคหลังมาเชื่อมรวมกัน เป็นการสรุปเรื่องทั้งหมด

3. การใช้คำนำ

การใช้คำนำในการขึ้นต้นบทเพลง พบว่า เพลงชานอง นิยมใช้คำนำอยู่

3 ลักษณะ คือ

3.1 ใช้คำขึ้นต้นบทเพลงที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่จะกล่าวถึง

3.2 ใช้คำขึ้นต้นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เลือกใช้คำขึ้นต้นที่ต้องการให้สัมผัสกับเนื้อความของวรรคที่ตามมาเท่านั้น

3.3 ใช้คำว่า คือนอง หรือ คือนองเหอ เป็นคำนำ

3.1 ใช้คำขึ้นต้นบทเพลงที่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่องที่จะกล่าวถึง

การใช้คำขึ้นต้นในลักษณะนี้ สิ่งที่เลือกมาขึ้นต้นบทเพลงจะต้องบอกสาระเรื่องราวในเรื่องอย่างเด่นชัด เพราะเมื่อผู้ฟังได้ยินก็สามารถเข้าใจเรื่องราวที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ โดยที่คำขึ้นต้นเพลงเหล่านั้นมักหยิบยกเอา เรื่องราว เหตุการณ์ หรือสภาพแวดล้อมที่พบเห็นในชีวิตประจำวันนำมาใช้เป็นคำขึ้นต้น บทเพลงในลักษณะนี้จะแฝงไปด้วยอารมณ์ที่คลาไคล และมีสำนวนโวหารที่ลึกซึ้งกินใจ เช่น

น้ำไหลเหอ	ไหลมาคลักคลัก
ลูกท่านผู้ดีมีศักดิ์	โผกรักกับน้องแล้วกอยหนี
คลขวาวใส่พรกหมา	เรียกพี่เอาให้มาในทันที
โผกรักกับน้องแล้วกอยหนี	ลูกท่านผู้ดีมีศักดิ์

คำขึ้นต้นเพลง "น้ำไหล" เป็นการบอกให้ทราบว่า มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็น
สิ่งที่ไม่ดี เพราะนำข้อมไหลไปสู่ที่ต่ำ ทำให้ผู้ฟังทราบบรรยากาศของเรื่องได้ไม่ยาก เพลง
บทนี้กล่าวถึงชายที่รักหญิงไม่จริงใจ

หรือ

มีกรรมเหอ	ลองเรามีกรรม
บาปกึ่งบาปปลาน้องไม่ทำ	ขอพบพี่ชายภายภาคหน้า
ชาตินี้เองมาหลงเกิด	เป็นพี่น้องกันเกิดพ่อเลิพี่
ขอพบพี่ชายภายภาคหน้า	ทุกห้องทุกช่องหัว
เพลงบทนี้กล่าวถึงความเชื่อการทำบุญทำบาป	และเรื่องเนื้อคู่ หากไม่ใช่
เนื้อคู่ที่สร้างสมกันมาแล้ว ไม่สามารถที่จะแต่งงานกันได้	คำขึ้นต้นเพลง "มีกรรม" จึง
สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของบทเพลงดังกล่าวมาข้างต้น	

3.2 ใช้คำขึ้นต้นที่ไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง เพียงต้องการสัมผัสกับ
เนื้อความของวรรคที่ตามมาเท่านั้น

การใช้คำขึ้นต้นลักษณะเช่นนี้ ปรากฏอยู่ในเพลงชาน้องหลายเพลง
สิ่งที่น่าสนใจนำมาใช้เป็นคำขึ้นต้น ได้แก่ ดอกไม้ ต้นไม้ และนกชนิดต่างๆ เช่น

ต้นกลางสาตเหอ	ต้นกลางสาต
ราหญิงอาจ	เอามือไปฟาดพระจันทร์
กลางบ้านเขาศีพ้อง	กลางบ้านเขาร้องแม่ขัน
ราหญิงจันทร์	ลูกันบนเวหา

หรือ

นกเขาเขียวเหอ	เกาะเรือไม้ผูก
พ่อแม่อยู่ไหน	ลูกไปใช้นาย
ฝนตกน้ำร้อง	พ่อแม่อยู่บาย
ลูกไปใช้นาย	นั่งกินแต่น้ำตา

3.3 ใช้คำขึ้นต้นว่า "คือน้อง" หรือ "คือน้องเหอ"

เพลงชาनोंที่ใช้คำขึ้นต้นว่า "คือน้อง" หรือ "คือน้องเหอ" พบว่าใช้เป็นคำนำเพื่อที่จะกล่าวความต่อไป เพลงชาनोंที่ใช้คำขึ้นต้นเช่นนี้ เนื้อเรื่องมักจะเป็นการเปรียบเทียบ และเป็นที่น่าสังเกตว่าบทเพลงที่กล่าวถึงวรรณคดี หรือตัวละครในวรรณคดีแล้ว นิยมใช้คำขึ้นต้นเพลงว่า "คือน้อง" เช่นกัน

ตัวอย่างเช่น

คือน้องเหอ	คือน้องม่วงคล้า
สุดแดงทั้งป่า	เจ้าพระยามดแดง
เชิญคอยไปเกิดเจ้า	อย่ามาเฝ้าให้เหนื่อยแรง
เจ้าพระยามดแดง	เฝ้าผองใต้คนม่วง

หรือ

คือน้องเหอ	น้องคือนางอินรา
อาบน้ำในสระ	เจ้าคนพี่น้อง
นายพรานแลเห็น	ซาบซาบมองมอง
เจ้าคนพี่น้อง	คล้องเอาสุดท้อเพื่อน

ประเภทของสิ่งที่น่าสนใจนำมาใช้ในคำนำ

เพลงชาनों เป็นบทเพลงของชาวบ้าน สิ่งที่น่าสนใจใช้เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง จึงนิยมเอาสิ่งที่ใกล้ตัว มีความผูกพันกับวิถีชีวิตโดยตรง และเป็นสิ่งที่คุ้นเคยหรือพบเห็นกันอยู่ทั่วไป ซึ่งสรุปประเภทของสิ่งที่น่าสนใจนำมาใช้ในคำนำขึ้นต้นเพลงได้ 6 ประเภท เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ

1. ใช้ชื่อพืชและสัตว์ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง เช่น ต้นพรวัว ดอกดาวเรือง
ไก่อแจ้ ฯลฯ

2. ใช้สรรพนามแสดงเครือญาติ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง เช่น ลูกแม่ ลูกป่าว
ลูกสาว พี่ชาย พี่ร่วมห้อง ฯลฯ

3. ใช้ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง เช่น ฟ้าลั่น ฝนตก
แดดออก น้ำไหล ไก่ขัน ฯลฯ

4. ใช้กริยาอาการเกี่ยวกับวิถีชีวิต เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง เช่น ขึ้นเขา
ตกเบ็ด ทอโหมก ผูกเปล ฯลฯ

5. ใช้คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง เช่น แค้นใจ รักนุช
ขวัญอ่อน

6. ใช้คำประเภทอื่นๆ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

1. ใช้ชื่อสัตว์และพืช เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

พบว่าในเพลงชาโน้ง นิยมนำเอาชื่อพืชและสัตว์ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลงมาก
ที่สุด ทั้งนี้คงเป็นเพราะความใกล้ชิดกับธรรมชาติเหล่านั้นจนคุ้นเคย ทำให้มองเห็นความ
เปลี่ยนแปลงตลอดจนประโยชน์ และโทษจากพืชหรือสัตว์เหล่านั้น เช่น ต้นกล้วย ต้นมะพรวัว
ต้นส้มบ้าน ดอกเมละ ดอกผ้าเจียก ดอกดาวเรือง ฯลฯ ใช้ชื่อสัตว์ เช่น ไก่เดือน
ไก่อแจ้ นกเขา นกคูด นกแอ่น มูสิ่ง ฯลฯ ดังตัวอย่าง

ใช้ชื่อพืช เช่น

ต้นหอมเหอ

อึ่งแห้งอึ่งหอม

ไม่เห็นสักวัน

ไม่เห็นสักงาย

หรือ

ต้นหอม

กรอมหัวใจชาธ

เหมือนจะกลืนใจตาย

หาไม้ น้ำลายกลืน

ดอกเมละเหอ
 บานเหมือนน้อเปละ
 ผนคก้าไม้ต้อง
 บานอู้ในเลขฝ่ง

ดอกเมละ
 บานอู้ในเลขฝ่ง
 ฟ้าร้องก้าไม้ต้อง
 ใให้หายค่าฝ่งน้อง

ใช้ชื่อสัตว์ เช่น

ไก่ดำเหอ
 หากินคั้นครก
 ไก่ดำทั้งเพ็น
 ไก่ดำเนื้อเกลียง

หารังสกสก
 ยั้งค่าไม้โรอเต็มเหนียง
 มีพ้อมแม่เลียง
 ค้อยหาต่อยเลียงกิน

หรือ

ช้างโฆลงเหอ
 กินหญ้าแรกนึ่งผัดใบ
 ยกงวงชูงาน้ำคาไหล
 ลืมไพรเสี้ยนแล้วแก้วจ่านง

กุ่มโโรงจะกินหญ้าไพร
 ลืมไพรเสี้ยนแล้วแก้วจ่านง
 ร่าลิกถึงไพรใจหวังหงส์
 หลงแล้วก็เลยนีน

2. ใช้สรรพนามแสดงเครือญาติ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

สังคมชาวบ้าน เครือญาติเป็นสิ่งสำคัญของระบบสังคม ที่แสดงให้เห็นถึง
 ความรักความผูกพัน จึงนิยมนำเอามาเป็นคำขึ้นต้นเพลงชาน้องอยู่หลายเพลง เช่น ลูกบ่าว
 ลูกสาว พี่ชาย พี่ร่วมห้อง ฯลฯ ดังตัวอย่าง

พี่ชายเหอ
 โปกหัวเข็ดหน้าภาษาแขก
 น้องไม้สี่หาญกัก
 นอกแปลกกว่าชาวตาหนี

อย่านุ่งผ้าลายใให้น้องแปลก
 นอกแปลกกว่าชาวตาหนี
 ก้าวขอครักอ้อบคี
 แปลกหวาพี่คนเอิน

หรือ

ลูกแม่เหอ
แม่ห้ามเจ้าไม่ฟัง
บ่อเงินบ่อทองและบ่อแก้ว
แม่ห้ามว่าอย่าลงเล่นบ่อ

ลูกแม่พ่อหอสสังข์
ว่าอย่าไปเล่นน้ำบ่อ
พลัดลงไปแล้วเอาผ้าห่อ
หอสสังข์ไม่ฟังแม่

3. ใช้ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

พบว่านิยมใช้ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ ที่พบเห็นเป็นปกติ และไม่เป็นภัยที่ร้ายแรง มาเป็นคำนำขึ้นต้นเพลง ที่นำเอาระยะเวลามาเป็นคำนำขึ้นต้นเพลงก็มีมากเช่นกัน เช่น พ้าลัน ผนตก แดคออก น้ำไหล หวันเที่ยง ยามเย็น ฯลฯ ดังตัวอย่าง

พ้าลันเหอ
เอามือไปแก้คาง
รักกันกับพี่
เอาหลังพี่ไปพิงกับหมอนเกย

ลันมาผางผาง
เอาหลังไปพิงกับหมอนเกย
ลันแล้วเท่านี้หรือยังเหลือ
ร้องให้ตามพ้าลัน

หรือ

เดือนขึ้นเหอ
รักกันแต่ในใจ
ตัวพี่เป็นแมงโก๋ทอง
ไม่เท่าใช้ใครไปขอให้

ขึ้นมาเทียมปลาไซไฟ
ไม่เท่าใช้ใครไปขอให้
ตัวน้องเป็นพวงดอกไม้
รักกันแต่ในใจ

4. ใช้กริยาอาการเกี่ยวกับวิถีชีวิต เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

พบว่าสิ่งที่นำมาใช้เป็นคำนำขึ้นต้นเพลงประเภทนี้ จะเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้านที่เรียบง่าย เป็นเรื่องราวของการทำมาหากิน และการประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่ เช่น ตกเบ็ด ขุดบ่อ ขุดแพก ทอโหมก บลุกเรื่อน ผูกเปลด ทิมข้าว ฯลฯ ดังตัวอย่าง

ชุดบ่อเหอ
น้ำใสเห็นตัวปลา
ยิ่งตักยิ่งใส
พื่อฮากน้ำมาอย่าเพ่อกิน

ชุดไว้ชายท่า
พื่อฮากน้ำมาอย่าเพ่อกิน
หัวใจของพื่อฮามลทิน
ให้พ็ดหนาคาน้ำก่อน

หรือ

ชุดแฝกเหอ
ไม่สั่มครรักด้วยพี่ชาย
ชุดแฝกน้องตายเสียเปล่าเปล่า
จะซั่มซึ่นน้องได้ทีใหม่มี

อย่าท้าวอกแวกเหมือนคนทั้งหลาย
จะซั่มซึ่นน้องได้ทีใหม่มี
ไม่ใช่คู่เราพื่อเนื้อถี้
เนื้อถี้ทองร้อยซั่ม

5. ใช้คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

การใช้คำที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก เป็นคำนำขึ้นต้นเพลงนั้น ปรากฏอยู่ใน
เพลงชาน้องหลายเพลงเช่นกัน ทั้งนี้เพราะลักษณะนิสัยของชาวบ้าน มีอารมณ์และความรู้สึก
อย่างไรก็มักจะกล่าวออกมาอย่างนั้น เช่น แค้นใจ รักนุช สุดจิตสุดใจ ร้อยซั่ม ฯลฯ
ดังตัวอย่าง

สุดจิตสุดใจเหอ
แม่่นวลละอองทองทั้งแท่น
ปากคนทุกวันแม่ชวักชวาว
แม่่นแท่นแล้วหรือมาถึงความ

ใครว่าไทรพี่ใจแค้น
แม่่นแท่นแล้วหรือมาถึงความ
เหมือนใบบอนมาเคล้าอยู่ด้วยหนาม
อย่าตามปากคนแผลง

หรือ

รักกันเหอ
ภูเขาไทรนเหลยมันขวางไว้
ไม่เห็นหน้าน้องทองร้อยซั่ม
แลเห็นปลายไม้อยู่รายเรียง

ไปมาหากันถ้าไม่ได้
แลเห็นปลายไม้อยู่รายเรียง
พื่อ้องไปฟังเอาแต่เสียง
ฟังเสียงทองร้อยซั่ม

6. ใช้คำประเภทอื่นๆ เป็นคำนำขึ้นต้นเพลง

นอกจากการใช้คำนำขึ้นต้นเพลงใน 5 ประเภท ที่กล่าวมาแล้ว ยังใช้คำประเภทอื่นๆ อีก แต่จำนวนที่พบ ไม่มากพอที่จะจัดกลุ่มโดยเฉพาะได้ เช่น

ใช้คำคำ เช่น ตัดหัว ตัดหัวพ้อม หมาเห็ด ช้างเห็ด

ใช้ชื่อเฉพาะ เช่น เมืองคอน วัดศุหา ลำปำ ไชยา พระรถ นางเมรี ฯลฯ

ประเภทของเพลงชาโน้ง

เพลงชาโน้ง มีเนื้อหาที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ตลอดจนสภาพความเป็นไปทุกอย่างของชาวภาคใต้ในอดีต ทั้งในด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ จะพบว่าเนื้อร้องในเพลงชาโน้งจะปรากฏสิ่งเหล่านี้เป็นอย่างดี

ประเภทของเพลงชาโน้ง แบ่งตามลักษณะเนื้อร้องได้ 7 ประเภท คือ

1. เนื้อร้องเกี่ยวกับชนบทธรรมนิยมประเพณี
2. เนื้อร้องเกี่ยวกับการเสียดสีสังคม หรือสะท้อนภาพสังคม
3. เนื้อร้องเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว
4. เนื้อร้องเกี่ยวกับคำสอน หลักธรรม คติเตือนใจ
5. เนื้อร้องเกี่ยวกับวรรณคดี และวรรณกรรมท้องถิ่น
6. เนื้อร้องเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์
7. เนื้อร้องเบ็ดเตล็ดอื่นๆ

1. เนื้อร้องเกี่ยวกับชนบทธรรมนิยมประเพณี

เนื้อร้องประเภทนี้สะท้อนให้เห็น วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ตลอดจนค่านิยมต่างๆ ซึ่งปรากฏอยู่มากในเพลงชาโน้ง ตัวอย่างเนื้อร้องประเภทนี้ ได้แก่

1.1 ชนบชธรรมเนียมประเพณี

เพลงชานองหลายเพลง ที่กล่าวถึงชนบชธรรมเนียมการทํายัญคักบาศร

ซึ่งมีทั้งความศรัทธาในการทํายัญ ที่ทําเป็นกิจวัตร และการทํายัญเนื่องในเทศกาลต่างๆ เช่น

ต้นเข้าเหอ

พระทํานมาอินบาศร

คลข้าวขันใส่ถาด

พร้อมทั้งข้าวบาศรและข้าวบิณฑ

กรวดน้ำอธิษฐาน

ให้รูปหงส์นงคราญเขาไฉน

พร้อมทั้งข้าวบาศรและข้าวบิณฑ

เชิญกินเกิดกุนหัว

บทนอกจากจะสะท้อนให้เห็นถึงชนบชธรรมเนียมประเพณี การคักบาศร ทํายัญ ตามพุทธศาสนาแล้ว ยังเห็นถึงความเชื่อในเรื่องผลบุญ เชื่อเรื่องกรรมดีจะได้รับผลบุญ และแรงอธิษฐาน

นอนนองนอนเหอ

ไปบ้านหัวนอนสักเคียว

ไปเชื้อสารเหนียว

แทงคัมลากพระ

ถูกถูกแพงแพง

สาวแดงไม้ละ

แทงคัมลากพระ

ให้หนูสักกายเคียว

เพลงชานองบทนี้ ทำให้เห็นถึงความยึดมั่นในประเพณีการทํายัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันลากพระ ซึ่งเป็นการทํายัญในเดือนสิบเอ็ดหลังจากออกพรรษา นอกจากจะได้ทํายัญตามความเชื่อแล้ว ถือกันว่าเป็นประเพณีที่สําคัญนารื่นเรึงอีกด้วย และประเพณีนี้ยังเป็นที่ยึดมั่นมาจนถึงปัจจุบันนี้

นอกจากนี้เพลงชานองยังกล่าวถึงประเพณีอื่นๆ อีก เช่น ประเพณีการสํวขอ ประเพณีการบวชเรียน ไว้อย่างละเอียดน่าสนใจ รวมไปถึงค่านิยมต่างๆ เช่น นิยมการปลุกเกลือน นิยมข้อมพินคํา นิยมการกินหมาก และนิยมการแต่งงานหนุ่มสาวบ้านเคียวกัน เป็นต้น

1.2 ความเชื่อ

ในเพลงชาน้องหลายบท สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อของชาวภาคใต้ ที่มีความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์และจิตวิทยา ซึ่งความเชื่อดังกล่าวล้วนเป็นเครื่องกำหนด พฤติกรรมของคนในสังคมทั้งสิ้น

1.2.1 ความเชื่อทางด้านพุทธศาสนา

ชาวไทยภาคใต้ส่วนใหญ่นับถือพุทธศาสนา ท้อปฏิบัติคำสอน ของพุทธศาสนา จึงมีอิทธิพลอยู่เหนือจิตใจของคนเป็นอย่างมาก เช่น เชื่อในเรื่อง กฎแห่งกรรม การพลัดพราก บพเพสันนิวาส และชาติภพ เป็นต้น

1.2.1.1 ความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม

บ้านเหนือ	มีบ้านหน้าวัน
บ่าวน้อยหัวแหวน	เล่นนกชนไก่
ยายมรื่องถาม	ว่าบ่าวน้อยโรปรามแกลเล่นไทร
เล่นนกชนไก่	ไปไหนอย่าชวนเล่น

บทนี้ชี้ให้เห็นผลของการทำบาป คือกรรมมาผลสัตว์ โดยการเล่นนกชนไก่ เมื่อตายไปจะต้องได้รับผลอันนั้น คือต้องตกนรก เป็นความเชื่อ เช่นเดียวกับกับในไตรภูมิพระร่วง คือเชื่อว่า ผู้ทำบุญจะได้ขึ้นสวรรค์ ผู้ทำบาปจะต้องตกนรก

1.2.1.2 ความเชื่อในเรื่องชาติภพ

คือน้องเหอ	คือนางมงกุฏ
โรปร่างบริสุทธิ์	มงกุฏเป็นน้องนางคาวี
ชาติก่อนเคยเก็บดอกไม้	มาหาชก้าวกั๊กทั้งสองศรี
มงกุฏเป็นน้องนางคาวี	คู่สร้างสมภพารกัน

บทนี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อเรื่องชาตภพ เกี่ยวกับการ
เวียนว่ายตายเกิด เชื่อว่าผลกรรมที่กระทำไว้จะส่งผลไปยังภพหน้า ความเป็นไปในชาตินี้ก็
สืบเนื่องมาจากผลกรรมในชาติก่อน

1.2.2 ความเชื่อทางไสยศาสตร์

1.2.2.1 ความเชื่อเรื่องคาถาอาคม เสน่ห์ยาแฝด

นางหงส์เหอ	ไปหยิบแป้งผงมาผัดหน้า
ผัดให้ชายบ้า	หย่าโลกหย่าเมีย
หย่าทั้งถั่วข้าว	เงินหย่าทุ่มเสี้ย
หย่าโลกหย่าเมีย	การไทรนางหงส์

บทนี้แสดงให้เห็นความเชื่อในเรื่องไสยศาสตร์

คือ การทำเสน่ห์ยาแฝด ยั่วชวนเพื่อให้ผู้ชายหลงรัก โดยยอมทำทุกอย่างแม้จะผิดศีลธรรม

1.2.2.2 ความเชื่อเรื่องผี

ไปตรึงเหอ	สั่งให้ผีมา
ยกขึ้นคร่าวป่า	คร่าวพระพี่ยามาแอบองค์
ผีแดงหรือว่าผีป่า	จำเหรีนเดินมาให้น้องหลง
คร่าวพี่ยามาแอบองค์	ผีสว่างนั่งร้องไห้

บทนี้แสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องผี ว่าใน

การเดินทางผ่านป่า ผีแดงหรือว่าผีป่าจะคอยหลอกหลอนให้คนเดินหลง

1.2.3 ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

1.2.3.1 ความเชื่อเรื่องแม่ชื้อ

นอนเกิดเจ้านอน	นอนให้หลับดี
แม่ชื้อทั้งสี่	มาช่วยพิทักษ์รักษา
อาบนํ้าร้อนข้าว	รักษาเจ้าทุกเวลา
มาช่วยพิทักษ์รักษา	เด็กอ่อนนอนในเปล

เชื่อกันว่าแม่ชื้อ หรือแม่ชื้อ เป็นเทวดาประจำทารกที่จะต้องคอยปกป้องระวังภัย มิให้เด็กได้รับอันตราย เด็กคนหนึ่งจะมีแม่ชื้อทั้งสี่แฝดเปลี่ยนกันมาเลี้ยงดู ซึ่งมีชื่อว่า ผุด ผัด ผู ผุ่น เรื่องแม่ชื้อเป็นความเชื่ออย่างฝังใจ เข้าใจกันว่าทารกที่เด็กนอนหลับแล้วละเมอฮัม หรือสะดุ้งตกใจ เป็นสิ่งที่ล้วนเกิดจากการหยอกเข้าของแม่ชื้อทั้งสิ้น และแม่ชื้อจะจากเด็กไปก็ต่อเมื่อเด็กนั้นมี "ขวัญ" ที่กล้าแข็ง กล่าวคือไม่สะดุ้งตกใจอะไรง่าย ๆ เหมือนเช่น ตอนที่เป็นการรก คือ "ขวัญอ่อน" อยู่เฝ้าเอง

1.2.3.2 ความเชื่อเรื่องการสาบาน

คืนชื่อเหอ	คืนชื่อช้อย
ส่งสารพิบ่าช้อย	หนอยหนอยมาบต๋อหน้ากริช
รับรับช้อยเหอ	พี่ชายก็มารับผิด
หนอยหนอยมาบต๋อหน้ากริช	ผิดแล้วพ้อทหน้า

บทนี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อ ของการสวดสาบาน ว่า หากผิดคำสาบานเมื่อไรก็จะได้รับผลการสาบานนั้น คือ ถูกอาวูต เหล่านี้ลงโทษ

2. เนื้อร้องเกี่ยวกับการเสียดสีสังคม หรือสะท้อนภาพสังคม

เพลงชาน้องมีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือเนื้อร้องของเพลงหลายเพลง มีเนื้อความประชดเสียดสี หรือบางครั้งเป็นการคำทอ ลักษณะเช่นนี้สะท้อนถึงความเป็นอยู่ในสมัยก่อนได้เป็นอย่างดี การเขาะเข็ญเสียดสีสังคมหรือความเป็นอยู่ในเพลงชาน้อง มีอยู่ 3 ประการ คือ

- 2.1 ประเภทที่ว่างกันตรงๆ
 2.2 ประเภทที่คำโดยใช้สำนวนโวหาร
 2.3 ประเภทที่คำในทำนองสิ่งสอน

2.1 ประเภทที่ว่างกันตรงๆ

หมากอ่อนเหอ	ห่อหลายเหยวเหยว
ผู้ตายไม่ทันถึงชวบ	ควบู้เข้านอน
ควบู้หมากสุก	ควบู้หมากอ่อน
ควบู้เข้านอน	หมากอ่อนห่อหลายเหยว

บทนี้เป็นการค้าผู้หญิง ที่คบกับผู้ชาย โดยทอดตัวบ่าเรอชายสองคนในเวลาเดียวกัน ทั้งหนุ่มน้อย และหนุ่มใหญ่ การที่ผู้หญิงประพฤติตัวเช่นนี้สังคมจะไม่ยอมรับ และกล่าวประณามอย่างเจ็บแสบ

นอกจากนี้ยังมีเพลงชาเมืองอีกหลายบทที่เสียดสี ผู้ที่ไม่ประพฤติปฏิบัติไปตาม ปกัสถานของสังคม เช่น เสียดสีพระที่ปฏิบัติตนไม่เหมาะสมแก่สมณเพศ เสียดสีหญิงม่ายทำสาว ล้อเลียนชายแก่อยากมีเมียสาว เขาะเข็ญหญิงที่แต่งงานตั้งแต้อย่างเป็นเด็ก เหล่านี้เป็นต้น

2.2 ประเภทที่คำโดยใช้สำนวนโวหาร

บทเพลงในลักษณะนี้จะแฝงความหมายไว้อย่างลึกซึ้ง ถ้าไม่พิจารณาไว้หรือตอบก็จะไม่เข้าใจความหมายนั้น การเสียดสีบางบทจะสะท้อนสภาพสังคม ทำให้เข้าใจสภาพความเป็นอยู่ และค่านิยมของคนในสมัยนั้นได้เป็นอย่างดี

เดือนขึ้นเหอ	ขึ้นมาเป็นแสง
น้ำเต้าพอกทรมแกลง	หวังไว้ไปไหน
หวังวิวหวังควาย	หวังไว้ได้ใด
หวังไว้ไปไหน	น้ำเต้าพอกทรมแกลง

บทนี้เนื้อเรื่องมีความหมายโดยนัย น้ำเต้าพอกทราวมแกง ไม่ได้หมายถึงน้ำเต้า
จริง ๆ แต่หมายถึงหญิงสาว ความในบทนี้ ยังสะท้อนให้เห็นค่านิยมของชาวปักกิ่งได้บางประการ
คือการหวงลูกสาว และเตือนสติพ่อแม่ว่า การหวงลูกสาวไว้นั้นไม่มีประโยชน์อะไร มีแต่จะ
นำความเสื่อมเสียมาให้

2.3 ประเภทที่คำในทำนองสั่งสอน

เนื้อเรื่องประเภทนี้ นอกจากจะเจตนาตำหนิ ยังแฝงเจตนาที่จะ
สั่งสอนเข้าไว้ด้วย จึงนำพียงว่าการสอนธรรมด่า ลักษณะการด่าแบบสั่งสอนเช่นนี้ จะ
สะท้อนให้เห็นความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม รวมทั้งการปฏิบัติตนให้เป็นที่ยอมรับของสังคม

ทอโห่เหอ	ทอฟิมสามสิบสอง
ทอคอกเข็มทอง	ฝืนสองเดือนครึ่ง
ไม่ใช้เวลาน้อง	โคจรแหลมมันหอนทอถึง
ฝืนสองเดือนครึ่ง	ชั้นเห็นชั้นราชา

เนื้อเพลงบทนี้สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตส่วนหนึ่งของผู้หญิงสมัยก่อน ว่าจะต้อง
ทอผ้าเป็น และในเนื้อเพลง ตำหนิหญิงสาวที่ทำงานล่าช้าว่าเป็นคนขี้เกียจสันหลังยาว ผ้า
สีหนึ่ง บกคิใช้เวลาทอไม่นาน แต่หญิงสาวผู้นี้ใช้เวลาทอสองเดือนกว่า โดยที่ทั้งผ้าที่ทอ
ไว้ชั้นเห็นชั้นราชา แสดงให้เห็นว่า นอกจากจะขี้เกียจแล้วยังเป็นคนไม่เรียบร้อย ทั้งการทอ
งาน เป็นหญิงที่ขาดคุณสมบัติของกุลสตรี

3. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับความรักของหนุ่มสาว

เนื้อเรื่องกล่าวถึงเรื่องราวเกี่ยวกับความรัก ไม่ว่าจะเป็นเนื้อเรื่องเชิง
เกี้ยวพาราสี ตัดหัวต่อว่า รวมไปถึงการกากกลางเสียดสีเฮาะเฮี้ย หรือเรื่องในทำนอง
ชู้สาว บทเพลงชาनोंงในลักษณะเช่นนี้ เกือบจะกล่าวได้ว่า มีมากกว่าเนื้อเรื่องประเภท
อื่น ๆ คงเป็นเพราะความรัก เป็นความผูกพันกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับทุกคน แล้วแต่ว่า
ความรักนั้น จะสะท้อนออกมาในลักษณะเช่นไร แบ่งตามลักษณะเนื้อเรื่องได้ 3 ลักษณะ คือ

- 3.1 เนื้อร้องเชิงเกษาวดาราสี
 3.2 เนื้อร้องเสียดสีเขาเยอเยอในเชิงขู่สาว
 3.3 เนื้อร้องเชิงตัดพ้อต่อว่า

3.1 เนื้อร้องเชิงเกษาวดาราสี

เดือนขึ้นเหอ	ขึ้นมาเกือบปลายชาง
จะเข้าไปหานาง	สากลัวมารดาจะเดิน
ไก่อเหอซ่าเพื่อขึ้น	หวันเหอซ่าเพื่อเมลิน
สากลัวมารดาจะเดิน	หวัเห็นความรักกัน

บทนี้เป็นบทรักที่หวานลึกซึ้ง สะท้อนให้เห็นการแสดงความรักต่อกันของชายหนุ่มหญิงสาวสมัยนั้นจะต้องแอบนัดพบกันเนื่องจากข้อจำกัดบางอย่าง เนื้อร้องเพลงชาน้องบทนี้นอกจากสะท้อนภาพดังกล่าวแล้ว ยังบ่งชี้ว่าค่ากล่าวที่ว่าเพลงชาน้องไม่มีบทเพลงที่หวาน ๆ ลงไปได้

3.2 เนื้อร้องเสียดสีเขาเยอเยอในเชิงขู่สาว

คันพร้าวเหอ	คันพร้าวทางเหอ
สาวน้อยคว่ต้อ	เป็นบ่อไม้เลือกหมาตัก
เกิดมาเป็นหญิง	จริงจริงไม่เลือกที่รัก
เหมือนไม้สำนึก	สักแล้วชายพันไป

เนื้อร้องบทนี้เสียดสีผู้หญิงที่มักมากในกามคุณ โดษไม่คำนึงถึงความถูกต้องจึงมทำตัวเหมือนกับบ่อน้ำที่ไม่เลือกภาชนะตักน้ำ (หมา) หรือ เหมือนกับไม้ที่ใช้สีกตามตัวของชายหนุ่มที่ผ่านมาแล้วคนแล้ว ลักษณะ "สาวน้อยคว่ต้อ" ก็ตรงตามตำราคุณลักษณะคนของคนโบราณ ที่กล่าวกันติดปาก "คว่ต้อ คอบล้อง" หมายความว่า คนที่มีขนคว่ล้วนหัวคว่เชื่อมต่อกัน หรือที่ล่าคมมีลักษณะเป็นบล้อง ปรากฏชัดเจน เช่นนี้ เป็นคนเจ้าชู้และมักมากในกาม

3.3 เนื้อร้องเชิงตัดพ้อต่อว่า

ลมพัดเหอ	พัดมาพาसन
ลินช่ายทกวัน	พูดแล้วมันมันไปเสียได้
แลเหมือนฝูงนกอยู่บนช่ายป่า	แลเหมือนฝูงกาอยู่บนปลาชไม้
พูดแล้วมันมันไปเสียได้	ลินช่ายเหมือนคร้ววัด

บทนี้ผู้หญิงตัดพ้อต่อว่าผู้ชาย โดยบอกว่า ไม่เชื่อในคำพูด ในคำสัญญา ของผู้ชาย เพราะนานไปข้างหน้าอาจจะเปลี่ยนแปลงไปเป็นอื่น เหมือนกับนกที่ช่ายป่าและ กาทที่ปลาชไม้ เป็นสิ่งก่หาความแน่นอนและหลักประกันไม่ได้เลย ย่อมจะบินหนีไปเมื่อไรก็ได้

4. เนื้อร้องเกี่ยวกับคำสอน หลักธรรม คติเตือนใจ

เนื้อร้องลักษณะเช่นนี้ ปรากฏอยู่ในน้อยในเพลงชาโน้ง มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสั่งสอนให้เห็นถึงการประพฤติปฏิบัติที่ถูกต้องดีงาม ซึ่งหมายถึงการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีความสุขต่อไป แบ่งตามลักษณะเนื้อร้องได้ 3 ประเภท คือ

- 4.1 ประเภทสอนโดยใช้หลักธรรม
- 4.2 ประเภทสอนให้คิด
- 4.3 ประเภทสอนโดยตรง

4.1 ประเภทสอนโดยใช้หลักธรรม

ดอกสร้อยเหอ	บานอยู่ล้อยหวัน
บานอยู่เจ็ดชั้น	พี่เออมไม่ถึง
กลางวันนั้นแหละพี่น้องแล	กลางคืนนี้แหละพี่รำพึง
พี่เออมไม่ถึง	ดอกสร้อยบานล้อยหวัน

เนื้อร้องบทนี้สอนว่า การที่คนเราจะมีจิตใจที่สว่างสงบ คือ มีพุทธภาวะ นั้นเป็นเรื่องลำบาก เพราะลักษณะดังกล่าวอยู่เหนือภาวะจิตของคนธรรมดา ถ้ามีความ ตั้งใจประพฤติปฏิบัติ คือ ทำให้จิตใจปราศจากกิเลส (กลางวันนั้นแหละพี่น้องแล) โอกาส

ที่ภาวะจิตจะเข้าถึงพฤษณะนั้นไม่ยาก แต่เมื่อใดที่กิเลสเข้าครอบงำ (กลางคืนนั้นแหละพี่รำพึง) ก็เป็นเรื่องยากเกินเอื้อม ที่จะไปให้ถึงภวะนั้นได้

4.2 ประเภทสอนให้คิด

พี่ชายเหอ	อช่าหมายดอกไม้วักกลางป่า
นานไปข้างหน้า	ดอกไม้วักเจ้าของ
หยิกเล็บหมายมือ	แน่แท้แล้วหรือพ่อเนื้อทอง
ดอกไม้วักเจ้าของ	เนื้อทองหนึ่งเงสเปล่า

บทนี้สอนให้คิดว่า เมื่อปรารถนาสิ่งใดแล้ว ก็ควรรีบจับจองเป็นเจ้าของ ให้เป็นที่มั่นคง อย่าชะล่าใจ เพราะถ้าเพียงแต่หมายตาเอาไว้ ย่อมไม่มีประโยชน์อะไร คือ ต้องดำเนินการบางสิ่งบางอย่างให้เป็นที่รู้เห็นกัน จะได้ไม่เป็นที่เสียใจและไม่เป็นคนที่ทำการสิ่งใดอย่างเลื่อนลอย

4.3 ประเภทสอนโดยตรง

พ่อทองหล่อเหอ	อช่าขอเมียไกล
ขอแต่แค่หัวโศ	เร็นต่อชายคา
อดหมางได้ขี้หมาก	อดชาได้ขี้สนา
เร็นต่อชายคา	ได้หมางได้ขากองร้อยซั้ง

บทนี้สอนชายหนุ่มว่า การเลือกคู่ครองนั้น ไม่ควรเลือกเอาหญิงสาวที่เป็นคนต่างถิ่น เพราะถ้าเลือกหญิงสาวในหมู่บ้านเดียวกันเมื่อถึงคราวลำบากขัดสน หรือเดือดเนื้อร้อนใจ จะได้คอยช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และอีกประการหนึ่งพ่อแม่อยากจะทำกตัญญูได้ไว้กับลูกด้วย เป็นการสอนที่ฟังแล้วรู้ได้ทันทีว่าสอนอะไร เพราะง่ายต่อการเข้าใจ

5. เนื้อร้องเกี่ยวกับบรรพคดียะบรรพกรรมท้องถิ่น

สิ่งประเทืองอารมณืของชาวบ้านในสมัยก่อนมีไม่มากนัก บรรพคดียะบรรพกรรมท้องถิ่นจึงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต โศสเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องที่สนุกสนานและให้

ข้อคิด ซึ่งเล่าสืบต่อกันมาหลายเรื่อง ต่างก็ได้รับความนิยม เมื่อขับเพลงชาโน้ง เรื่องเหล่านี้ได้ถูกนำมาผูกเป็นเนื้อร้องมากมาย ซึ่งแบ่งตามที่มาของเนื้อร้องได้ดังนี้

5.1 เนื้อร้องที่มีมาจากวรรณกรรมท้องถิ่น

5.2 เนื้อร้องที่มีมาจากวรรณคดี

5.1 เนื้อร้องที่มีมาจากวรรณกรรมท้องถิ่น

เพลงชาโน้งที่มีเนื้อร้องโดยเอาตัวละคร หรือเรื่องราวจากวรรณกรรมท้องถิ่นมาผูกเป็นเพลงนี้มีอยู่หลายเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องมโนห์รา และพระรถเมรี เป็นที่นิยมกันมาก

นางโนราเหอ	นางโนรา
อาบน้าในสระ	เจ็ดคนพี่น้อง
นายพรานแลเห็น	ทำบ่วงไปคล้อง
เจ็ดคนพี่น้อง	คล้องเอาสุดท้องเพื่อน
นางเมรีเหอ	กินเหล้าวันหนึ่งเมาหนักหนา
เมาหยูกหรือว่าเมายา	เมามายหนักหนาและพระทอง
อ้ายไทรรุ่งรุ่งบนหลังคา	บอกว่าทวยตานางสิบสอง
นางเมรีร่วมห้อง	สักสิ่งไม่พรางเหลือ

5.2 เนื้อร้องที่มีมาจากวรรณคดี

นางรถหนาเหอ	ชิงหาซึ่งได้
พ่อแม่หาให้	นางไม่ชอบใจ
ไปได้กับไอ้เงาะ	พันชวาสะเหยาะไอ้เงาะไพร
นางไม่ชอบใจ	ไปให้วัดายาเงาะ

บทนี้เป็นเนื้อร้องที่เสียดสีหญิงสาวที่หาคู่เอง โดยไม่ยอมให้พ่อแม่หาให้ ซึ่งเป็นธรรมเนียมที่ปฏิบัติกันมา ยิ่งไปได้กับชายที่ไม่ดีด้วยแล้วก็จะถูกว่ากล่าวซ้ำเติมให้ได้อาย

กาภิเหอ	อิหญิงคนนั้นมันสอกลอก
หน้าไหว้หลังหลอก	กัศดอกโหมนี่
ปีกขาพามึงไป	ท่าไทรมึงมึงนางกาภิ
กัศดอกโหมนี่	หญิงนี้ เป็นคนหลอก

เรื่องกาภิ นิยมนำมาร้องเป็นเพลงชาน้องเช่นกัน มักจะร้องในทำนอง

เสียดสีเหยียดหยันหญิงใจชั่ว ในลักษณะล้อเลียนคนชั่วผู้ชาย ตามความรู้สึกของคนที่มีต่อนางกาภิ นอกจากนี้แล้วยังปรากฏวรรณคดีและวรรณกรรมท้องถิ่นเรื่องอื่น ๆ อีกหลายเรื่อง เช่น สุวรรณหงส์ วรวงศ์ เวสสันดร พระแสงสุริยาจ รามเกียรติ์ และอุณรุท เป็นต้น และเป็นที่น่าสนใจที่เห็นว่า เนื้อเรื่องที่เกี่ยวกับวรรณคดีส่วนมาก มักจะนำเอาตอนสำคัญและประทับใจของเรื่อง มาผูกเป็นเนื้อเรื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ในลักษณะเป็นเครื่องสอนใจ และเป็นเครื่องชี้แนะของสังคม

6. เนื้อเรื่องเกี่ยวกับสภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์

เนื้อเรื่องประเภทนี้ สะท้อนให้เห็นสภาพภูมิศาสตร์ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ และเหตุการณ์ที่เกิดจากสภาพดินฟ้าอากาศ นอกจากนี้ในด้านประวัติศาสตร์ สภาพการเมือง การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม ก็ปรากฏในเพลงชาน้องหลายบท

แค้นใจเหอ	ไถนาดินแห้ง
ยิ่งไถยิ่งแล้ง	แตกแห่งในรอยตีเนก
ก้มแลหัวหมูก้าชัใจ	เงยแลคั่นไถก้าชัดอก
แตกแห่งในรอยหลุมตีเนก	ชัดอกไปทุกสิ่ง

เนื้อเรื่องเพลงบทนี้สะท้อนให้เห็น การทำนาของคนในสมัยนั้น การที่จะไถดำหว่านกล้าขึ้นอยู่กับธรรมชาติ หากฝนฟ้าไม่ตกตามฤดูกาลหรือฝนแล้งทิ้งช่วง การทำนาซึ่งเป็นอาชีพหลักก็ไม่ได้ผล

แม่ไก่เหอ	แม่ไก่หางหลัน
ข้าหลวงมาวุ่น	ชั้นซีจับเด็ก
จับสิ้นสาวสาว	บ่าวบาวเอาท่าหาดเล็ก
ชั้นซีจับเด็ก	จับสิ้นทั้งเมืองนี้

บทนี้สะท้อนให้เห็นระบบการปกครองในสมัยก่อน ทางราชการต้องการหนุ่ม

สาวเพื่อเป็นกำลังในการปกป้องบ้านเมือง จึงออกไปคัดเลือกหนุ่มสาวตามหัวเมือง เพื่อฝึกฝนเตรียมรับใช้ชาติ ฮามเกิดศึกสงครามต่อไป บทเพลงชาनोंงที่มีเนื้อร้องเกี่ยวกับภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์มีอยู่มากและบางบทก็กล่าวถึงชื่อบ้าน นามเมือง และชื่อบุคคลเอาไว้ เพลงชาनोंงจึงน่าจะมีบทบาทและมีส่วนช่วยสำหรับผู้ที่จะวิเคราะห์ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ได้อีกทางหนึ่งเช่นกัน

7. เนื้อร้องประเภทเบ็ดเตล็ด

เพลงชาनोंงที่มีเนื้อร้องเช่นนี้ ใช้ร้องเพื่อความสนุกสนาน ให้อารมณ์ขัน บางทีก็เป็นบทกลอน อันเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของคนไทย และโดยเฉพาะชาวภาคใต้ เพลงเหล่านี้บางบทนอกจากเพื่อความสนุกสนานแล้ว ยังสอดแทรกเนื้อหาสาระและข้อคิดไว้ด้วย

ลูกสาวเหอ	ลูกสาวบ้านตก
หัวนมเท่าครก	อกเท่าเชอบาย
ถ้าได้กับพี่	เขเล่นต่างควาย
อกเท่าเชอบาย	เขเล่นต่างควายถึก
เนื้อร้องบทนี้ต้องการล้อเลียนให้ตลกขบขัน	มากกว่าที่จะเน้นในด้านเนื้อหาสาระ
ลูกสาวเหอ	ลูกสาวบ้านตก
ขึ้นนั่งปากครก	นมชานโตงเตง
เวลาชักร้าน	ข้อมสารไม่ได้สักเพลิง
นมชานโตงเตง	ลูกสาวชาวบ้านตก

เนื้อร้องบทนี้นอกจากจะล้อเลียนให้เกิดลกขบขันแล้ว ยังเป็นการตำหนิหญิงที่ไม่เข้าร่วมกรีธาทำทาง การแต่งกายก็ไม่เรียบร้อย ซ้ำเป็นคนเกียจคร้าน บกพร่องในการทำงาน จึงเป็นผู้หญิงที่หาความเป็นกุลสตรีไม่ได้เลย

จากการศึกษาลักษณะรูปแบบและเนื้อหา โดยทั่วไปของเพลงชาน้องแล้ว พบว่ามีสิ่งที่น่าศึกษาในรายละเอียดอีกหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เนื้อหาคำบริภาษในเพลงชาน้อง รวมไปถึงกลวิธีการนำเสนอคำบริภาษในรูปของการแสดงความคิดและการแสดงออก เพื่อให้คำบริภาษในเพลงชาน้องมีบทบาทและหน้าที่ส่วนหนึ่งในการสะท้อนภาพชีวิตชาวภาคใต้ คำบริภาษในเพลงชาน้องจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำมาศึกษาวิเคราะห์

บทที่ 3

เนื้อหาของคำบริภาษที่ปรากฏในเพลงชาโน้ง

เพลงชาโน้ง นอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงเพื่อใช้ขับกล่อมให้เด็กนอนหลับ เกิดความอบอุ่นทั้งทางกายและจิตใจแล้ว ยังนิยมขับเล่นตามโอกาสและจุดมุ่งหมายอื่นอีกหลายประการ เช่น ใช้เป็นบทปฏิพากษ์ ใช้เป็นเครื่องสื่อสารความรักของหนุ่มสาว และยังใช้เป็นทางระบายความรู้สึก บางครั้งก็ใช้เป็นทางด่าทอ กระทบกระเทียบเปรยเปรย แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาของเพลงชาโน้ง มิได้จำเพาะเจาะจงเพียงด้านใดด้านหนึ่ง แต่กลับมีเนื้อหาที่กว้างออกไปครอบคลุมสภาพความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชนในท้องถิ่นอย่างชัดเจน การศึกษาเพลงชาโน้งในแง่มุมต่างๆ จึงเท่ากับว่า เป็นการศึกษาเรื่องราวความคิดของคนโบราณ ตลอดไปจนถึงระบบของสังคมดั้งเดิมด้วย

เนื้อหาสำคัญอย่างหนึ่งที่ปรากฏอยู่มากในเพลงชาโน้ง คือ เนื้อหาที่มีลักษณะเป็นคำบริภาษ ซึ่งจะใช้ภาษาคำแบบชาวบ้าน มีทั้งคำเสียดสี ประชดประชัน และคำตรงๆ ไม่มีอ้อมค้อมน้อมน้ำใจใดๆ ทั้งสิ้น ดังที่ จำเริญ แสงดวงแข (2523 : 16)

กล่าวไว้ว่า

เพลงกล่อมเด็กภาคใต้ มีลักษณะพิเศษอย่างหนึ่ง คือ เนื้อร้องของเพลงหลายเพลงมีเนื้อความประชดเสียดสีหรือบางครั้งถึงกับเป็นการด่าทอ การร้องเพลงที่มีเนื้อความประเภทนี้น่าจะเป็นการสนองความรู้สึกส่วนตัวของผู้ร้องมากกว่าตั้งใจกล่อมเด็กจริงๆ เพลงเช่นนี้ทำให้สามารถศึกษาถึงถ้อยคำภาษาที่ชาวบ้านภาคใต้ใช้เสียดสีด่าทอกันได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาของคำบริภาษ ที่ปรากฏในเพลงชาโน้ง พบว่ามี

เนื้อหา 2 ประการ คือ

1. เนื้อหาบริภาษที่บุคคลมีต่อบุคคล
2. เนื้อหาบริภาษที่บุคคลมีต่อบุคคลของสถาบันทางสังคม

เนื้อหาบทวิภาษที่บุคคลมีต่อบุคคล

เนื้อหาของคำบทวิภาษที่ปรากฏในเพลงชาน้อง ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ การวางตัวและการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง ตลอดจนถึงผู้ใหญ่ ผู้เยาว์ เนื้อหาบทวิภาษบุคคลที่มีต่อบุคคล แบ่งได้ดังนี้

1. เนื้อหาบทวิภาษผู้ชาย

2. เนื้อหาบทวิภาษผู้หญิง

1. เนื้อหาบทวิภาษผู้ชาย

สังคมไทยจะยกย่องผู้ชายในการเป็นผู้มีฐานะสูงกว่าผู้หญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมภาคใต้ ทั้งนี้เพราะถือว่าผู้ชายเป็นหัวหน้าของครอบครัวหรือหัวหน้าของ สถาบันครอบครัว จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ชายต้องมีคุณสมบัติตามที่สังคมกำหนดเอาไว้ และพร้อมที่จะเป็นผู้เฒ่าเพื่อจะได้เป็นที่ยกยอมรับในสังคม

ลักษณะที่ขาดคุณสมบัติของผู้ชาย ที่ปรากฏในเพลงชาน้องมีดังนี้

1.1 ไม่มีความรู้

1.2 ไม่มีความกล้าหาญ

1.3 ไม่มีความขยันหมั่นเพียร

1.4 ลุ่มหลงการพนัน สุรา ยาเสพติด

1.5 ไม่รักษาความสัตย์

1.6 เจ้าชู้

1.1 บทวิภาษผู้ชายที่ไม่มีความรู้

ในเพลงชาน้องได้กล่าวถึงการศึกษาว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ ผู้ชายทุกคนที่จะต้องศึกษาเล่าเรียน เพื่อจะได้มีความเจริญสืบไป เบื้องหน้าหากผู้ชายคนใด ไม่เห็นคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน และไม่มีความรู้จะได้รับการดูถูก และถือเป็นเรื่อง ที่น่าอับอายอย่างยิ่ง

ตัวอย่างที่ 1

อ้อยดำ ¹ เทอ	สองลำมานเมียน ¹
รูปหงส์พระทรงเหมือน ²	หนังสือไม้เรียนแต่สักตัว
ได้เกิดมาเป็นชาย	หาไม่ความอายนั่งหรือพอกันหัว
หนังสือไม้เรียนแต่สักตัว	รูปหงส์พระทรงเหมือน

ความรู้เป็นทรัพย์สินของผู้ชาย เป็นปัญหาที่ทำให้คนสามารถปกครองดูแล

ครอบครัวได้ ยิ่งต้องรับผิดชอบมากกว่าระดับครอบครัวด้วยแล้ว ซึ่งหมายถึงรับราชการ ความรู้ก็ยิ่งมีความสำคัญขึ้น เป็นทวีคูณ ผู้ชายจึงต้องมีหน้าที่ในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งสถานที่ ที่ให้การศึกษาเล่าเรียนในสมัยก่อนคือวัด ประเพณีไทยทั้งอดีตและปัจจุบันถือกันว่า ผู้ชาย ต้องบวชเรียนเสียก่อนจึงจะแต่งงานได้ มิฉะนั้นจะไปขอลูกสาวใครเขาจะไม่ยอมยกให้ เพราะผู้ที่ได้บวชเรียนแล้วนั้น เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี รู้หนังสือ สามารถประกอบอาชีพ สัจจริตและเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดีได้

ตัวอย่างที่ 2

ตัดหัว ³ เทอ	ออกตัวจะเขียนหนังสือปัก
ปักเล่นปักหลัก	ปักมาเท่านั้นเงินไม่กล้า
หรือมีงไม่มีดินสอ	ก็จะขอให้ไอ้ตัดหัว
ปักมาเท่านั้นเงินไม่กล้า	ตัดหัวมีงร้อยก่อน

หนังสือปัก เป็นข้อความที่เขียนลงบนแผ่นป้าย แล้วนำไปปักไว้ใกล้ สถานที่ของผู้ที่ตนเองต้องการให้อ่าน เนื้อความส่วนมากเป็นข้อความในทางลบ เช่น คำทอ

¹ มานเมียน = ชู่งไม้เป็ระเบียบ

² เหมือน = เสมียน

³ ตัดหัว = คำที่ผู้หญิงใช้ตำผู้ชาย

ทำทาส เสียคดีเห็นแบบ คือ เขียนในทำนองบัตรสนเท่ห์ ดังตัวอย่างในเสภาขุนช้างขุนแผน (2514 : 747,753) ตอนขุนแผนปักหนังสือทำพระเจ้าเชียงใหม่ มีความว่า

มาขุนแผนพลาชงตามต้อนหลัง	กระที่บโกลแก้งกึ่งสะบัดอย่าง
ครั้นถึงสี่แพรกจะแยกทาง	ขุนแผนถากไม้ทองกลางคาดหลังไว้
เอาถ่านมาจากรักอักษรศรี	ให้ข้าวบูรีรู้อะบิลสิ้นสงสัย
ใครมาพบอักษรอ่านอนใจ	จงรีบเอาเข้าไปให้นามึง
ครั้นสำเร็จเสร็จปักหลักสารา	แผ่นหินหลังม้ากระที่บฝัง
ตามกันสะบัดอย่างวางปริงปริง	มาถึงทางจะออกนอกนคร

๗๗๙

แล้วมาพบไม้หลักปักกลางทาง	ปิดหนังสืออวดอ้างไว้มากหลาย
ว่ากล่าวหยาบเข้าถึงทำทาส	จะทำลายเวียงอินทร์ให้สิ้นกรุง

๗๘๐

ถ้าคนโทษพวกลาวชาวล้านช้าง	ก็พลอยหนีหมดตะรางพระคุณหัว
มันปักหนังสือทำว่าไม่กลัว	ได้ค้นคว้าหาที่กักไม้กัน

๗๘๑

ตัวอย่างที่ 3

ต้นส้มเหอ	คือต้นส้มปาย
นั่งลงให้ราบ	กราบลงให้ถ้วนลักสามที่
นมโม่ ^๑ ไม่รู้สักแก้ว	ไอ้ตัดหัวมาขอว่าตัวดี
กราบลงให้ถ้วนลักสามที่	น้องจะชื้อตัวนมโม่ให้

การเขียนหนังสือในสมัยก่อนเขียนกันในวัด ผู้ได้บวชเรียนจึงอ่านหนังสือได้ นอกจากเขียนเพื่อรู้หนังสือแล้วจะต้องศึกษา นมโม่ ซึ่งหมายถึงการเขียนรู้หลักธรรม คำสอนควบคู่ไปด้วย ผู้ที่ไม่รู้หนังสือหมายความว่า ยังไม่ได้บวชเรียน ผู้ที่ไม่ได้บวชเรียนจะเป็นผู้ครองเรือนที่สมบูรณ์ตามประเพณีไทยไม่ได้

^๑ นมโม่ = นมโม่

1.2 บริภาษผู้ชายที่ไม่มีความกล้าหาญ

ผู้ชายจะต้องเป็นผู้ที่มีความกล้าหาญและเข้มแข็ง สามารถที่จะปกป้องคุ้มครองให้ครอบครัวมีความสุข ในเพลงชาตินี้จะบริภาษผู้ชายที่ขาดคุณสมบัติดังกล่าว โดยชี้ให้เห็นว่าจะได้รับการดูถูกเหยียดหยาม และไม่มีใครให้ความเคารพยำเกรง

ตัวอย่างที่ 1

ควายขาวเหอ	ควายชวานาลิก
สองตัวถึกถึก	ไม่มีสี่ ¹ อีก ² ควาย
ถ้ายิ่งไ้อ้ ³ จู้	ปาน ³ มันอีกฉิบหาย
ไม่มีสี่อีกควาย	ไ้อ้เจ้าสี่แพ้เพื่อน

คำนิยามอีกประการหนึ่งของคนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัดพัทลุง ตรัง สงขลา นครศรีธรรมราช คือ นิยมสอนให้บุตรหลานที่เป็นผู้ชายรักศักดิ์ศรี มีความเป็นนักเลง ดังที่ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (สารานุกรม 2525 : 1728) กล่าวถึงนักเลงของภาคใต้ว่า พฤติกรรมและกิจกรรมอันเป็นที่ยกย่องกันในวงนักเลงของภาคใต้ ในวงนักเลงด้วยกันถือว่าเป็นพฤติกรรมและกิจกรรม บางลักษณะเป็นเครื่องประกาศความเบื้หนักเลงที่สมบูรณ์ เช่น นักเลงจะต้องรอบรู้เรื่องการเป็นโจร ต้องลักขโมยเป็น แต่จะไม่ลักเล็กขโมยน้อย จะทำเพียงเพื่อพิสูจน์หรือเพื่อรักษาศักดิ์ศรีของตน ให้เป็นที่เกรงขามของนักเลงอื่นๆ

"ไม่มีสี่อีกควาย" จึงมีความหมายโดยนัยว่า "ลักควายไม่เป็น" เพราะการลักควายนั่น เป็นการประกาศถึงความเป็นนักเลง และศักดิ์ศรีของลูกผู้ชาย ดังเช่นที่ปรากฏในจดหมายเหตุประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้ ร.ศ. 128 ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ว่า

¹ สี่ = สู้
² อีก = ขยี้ก ไถ่
³ ปาน³ = ป่าน³

เจ้าคุณรักษาเล่าว่า เมื่อแรกๆ ท่านมาเป็นเจ้าเมืองครั้งนี้เป็นธรรมเนียม
ผู้ชายไปขอลูกสาว ฝ่ายบิดามารดาถามก่อน 2 ข้อ คือ รำในราเป็นหรือไม่
กับขมิ้นควายเป็นหรือไม่ ถ้าไม่เป็นทั้ง 2 อย่าง ไม่ยอมขอลูกสาวให้
เพราะบิดามารดาของผู้หญิงไม่เห็นว่าจะเลี้ยงเมียได้อย่างไร

คำกล่าวนี้ แสดงให้เห็นค่านิยมของคนภาคใต้เป็นอย่างดี มีเพลงชาनोंง

บทหนึ่งกล่าวว่

ต้นกล้วยเหอ	ต้นกล้วยพังลาหวีเหียว
ลูกแม่คนเดียว	ตั้งชื่อเจ้าแสงสุริฉาย
นุ้ยนุ้ยแม่สอนให้ลักไก่	ใหญ่ใหญ่แม่สอนให้ลักควาย
เจ้าแสงสุริฉาย	ลูกชายแม่คนเดียว

คำถามว่า "ลักควายเป็นไหม รำในราเป็นไหม" ถ้าเป็นทั้งสอง
อย่างจริงจะขอลูกสาวให้ คำถามนี้มิใช่ไร้เหตุผลเสียทีเดียว เพราะคนที่ลักวัวลักควายได้นั้น
ต้องเป็นคนกว้างขวาง รู้จักเพื่อนฝูงมาก คนที่รำในราได้ต้องมีจิตใจซำบซึ้งถึงศิลปะ
(โลกทรรศน์ไทยภาคใต้, 2521 : 84)

ตัวอย่างที่ 2

ชั้นเขาเหอ	ไปแดงเห่าล่อ ¹ คอ
ครันชาติ ² ลูกพ่อ	ล่อคอแล้วอย่างหลุบ ³
ล่อคอย่นออกมา	ควายไม้เท่าขาเข้ากบ
ล่อคอแล้วอย่าหลุบ	กบเอาหัวงูเห่า

คำบรรยายในเพลงชาनोंงบทนี้ สะท้อนให้เห็นค่านิยมของคนในสมัยก่อน
ที่รักศักดิ์ศรีและความเป็นลูกผู้ชาย พุดคำไหนต้องเป็นคำนั้น ประภาสออกไปแล้วจะต้องรักษา
คำพูดไม่หลบหนี กล้าเผชิญหน้า กล้าต่อสู้กับอุปสรรคทั้งปวง

¹ ล่อ = โผล่

² ครันชาติ = ชั้นชื่อว่า ถ้า

³ หลุบ = หลบ หลด

1.3 บริภาษผู้ชายที่เกียจคร้าน

ผู้ชายที่เกียจคร้าน ไม่รู้จักทำมาหากิน ไม่ขยันทำงาน ไม่ประกอบอาชีพ เอาแต่เที่ยวเตร่ จะเป็นทั้งรังเกียจและดูถูกจากสังคม ผู้หญิงทุกคนไม่ปรารถนาจะแต่งงานด้วยมีเพลงชาโน่งหลายบทด้วยกันที่กล่าวประณามพฤติกรรมเช่นนี้ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

ไอ้ตัดหัวเหอ	ไอ้ตัดหัวพ้อม ¹
ไอ้ตัดหัวเดินก้ม	ไอ้ตัดหัวเดินเงย
ไอ้ตัดหัวปากปิด	ไอ้ตัดหัวปากเพย
ไอ้ตัดหัวเดินเงย	ไอ้ตัดหัวไม่ทำการ ²

ตัดหัว เป็นคำบริภาษที่ได้มาจากวิธีประหารชีวิตของผู้กระทำความผิดในสมัยก่อน ตัดหัวจึงเป็นคำแข่งคำ ทำนองว่าให้ตายด้วยการตัดคอ สะท้อนให้เห็นความไม่พอใจ ความคับแค้นใจ ต่อผู้ชายที่เกียจไม่ทำงาน ทุกสิ่งจึงดูตัดตาไปหมด

ตัวอย่างที่ 2

ตัดหัวเหอ	ผูกวัวกับย่านพาโหม ³
รูปงามแต่โงม	สร้างแต่ลีลา
หน้าตาดีดี	ชัลด้านเหมือนหมา
สร้างแต่ลีลา	อดสาร ⁴ เกี้ยวพลอยกิน

การประเมินค่าของคนนั้น ไม่ได้ดูกันที่รูปร่างหน้าตาแต่เพียงอย่างเดียว แต่จะมองไปถึงความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน หน้าที่ของผู้ชายจะต้องเป็นผู้นำครอบครัว

¹ พ้อม = พ่อ

² ไม่ทำการ = ไม่ทำงาน

³ พาโหม = กระจังโหม

⁴ สาร = ข้าวสาร

ท่ามาหาภินเลียงคุณเจือครอบครัว หากผู้ชายคนใดทำงานไม่เป็นชิ้นเป็นอัน "ผูกไว้กับย่านพาโหม" ทำงานเอาแต่ง่าย แสดงให้เห็นถึงความเกียจคร้าน สังคมจะบริภาษอย่างดุเดือดเหี้ยมคร่า

ตัวอย่างที่ 3

เดือนขึ้นเหอ

ขึ้นมาอย่าอย่า

ครั้นไปขอเมียเขาไม่ให้

เขาว่าพี่ชายนี้การอ่อน¹

กินแล้วเที่ยวหนึ่ง

กินแล้วเที่ยวนอน

เขาว่าพี่ชายนี้การอ่อน

หยุดไหนแล้วนอนนั้น

ผู้ชายที่ "กินแล้วเที่ยวหนึ่ง กินแล้วเที่ยวนอน" แสดงให้เห็นถึงความขี้เกียจสิ้นหลังยาว ผู้ชายเช่นนี้ไม่มีใครประสงค์จะให้บุตรหลานแต่งงานด้วย นอกจากนี้ยังมีคำล้อในลักษณะประชดไม่เพียงแต่ได้สาระที่มุ่งขบขันปฏิบัติในทางชอบ แต่ยังได้อารมณ์ความรู้สึกที่สะใจ เหมาะสำหรับสอนหรือแนะนำบุคคลที่สะกิดเตือนกันอย่างธรรมดาไม่ได้ผลแล้ว

ตัวอย่างที่ 4

ตัดหัวเหอ

อย่านั่งเห็นเบเหลา² ซาฮาว

ตัดหัวทำบ่าว

หลังยาวสามศอก

เข็ดหน้าสามมุก

หาเงินสักเฟื้องไม่ออก

หลังยาวสามศอก

ไม่ออกสักเฟื้องเดียว

วัฒนธรรมการแต่งกายของคนภาคใต้ในสมัยก่อน ผู้ชายจะนิยมนั่งผ้าถุงแบบโบราณของผู้ชาย จะนั่งกางเกงก็ต่อเมื่อเป็นหนุ่มใหญ่ หาเงินทองได้เอง และมีงานทำที่เป็นหลักฐานเรียบร้อย แต่มักจะนั่งในบางโอกาสเท่านั้น การนั่งกางเกงชายชาวทือว่าเป็นของแปลกและดูแตกต่างไปจากชาวบ้านธรรมดาอีกด้วย

¹ การอ่อน = ขี้เกียจ ทำงานไม่เป็นได้เป็นพาฮ

² เห็นเบเหลา = สบายเหลา

1.4 บริภาษผู้ชายที่ลุ่มหลงการพนัน สุรา ยาเสพติด
 ผู้ชายที่ลุ่มหลงการพนันและติดยาเสพติด จะเป็นผู้ที่ถูกรังเกียจ
 จากสังคมเพราะสิ่งเหล่านี้ทำให้สร้างฐานะและสร้างครอบครัวได้ยาก มีแต่จะนำความ
 เล็ดร้อนมาให้ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

โหนด ¹ โหม ² เหนอ	มีภาพหน้าวัน
บาว ³ หน่อหัวหวาก	เล่นนกชนไก่
สาว ⁴ หน่อรื่องถาม	พ่อโถมรูปงามมาเล่นไทร
เล่นนกชนไก่	ต่อไปอย่ากวนเลย

อธิบายมุข เป็นทางนำไปสู่ความฉิบหาย ความเสื่อม ต้องสูญเสียเงินทอง
 และเวลา ชายหนุ่มซึ่งควรจะขยันทำงาน เพื่อสร้างฐานะของครอบครัวให้มีความสุขสบาย
 ในวันข้างหน้า กลับมาลุ่มหลงในอบายมุข ย่อมไม่มีหญิงใดที่จะชื่นชมและยินดีเป็นคู่ครอง

ตัวอย่างที่ 2

บ้าน ⁵ เหนอ	เขาร่ำเขาคือว่าบ่าวมาก
แต่บ่าวหน่อหัวหวาก ³	มันไม่ชอบใจยิ่ง
ผัน ⁴ ไปข้าง ⁵ นี้ กะสุรา	ผันหน้ามาข้าง ⁵ นี้เข้าฝัน
ไม่ชอบใจยิ่ง	ไอ้โหม ² นักรเลงหวาก

¹ โหนด = ต้นตาลโตนด

² โหม = หมู

³ หวาก = ตะหวาก กระแซ่

⁴ ผัน = หมุนไป ทิ้งไป เช่น ผันหน้า

⁵ นี้ = นี้ นั้น

ปกติบ้านไหนเมืองไหนที่มีผู้ช้ำชามาก บ้านนั้นจะเจริญเพราะการสร้าง
 ครอบครัวยุคสร้างฐานะของสังคมไทยปักษ์ใต้เนั้น ผู้ช้ำชายเป็นส่วนสำคัญที่สุด แต่ถ้าหากผู้ช้ำช
 ส่วนใหญ่ ลุ่มหลงอยู่ในยาเสพติด บ้านเมืองก็ไม่เจริญ เพราะสิ่งเหล่านี้ทำให้สร้างฐานะ
 ครอบครัวยุคได้ยาก ทำให้บุตรภรรยาต้องเดือดร้อน ในสมัยก่อนในสังคมไทยปักษ์ใต้นิยมเลือก
 หม่อมสาวในหมู่บ้านเดียวกันเป็นคู่ครองให้กับลูกหลาน เพราะมีความเชื่อกันว่า ต่อไปในวัน
 ข้างหน้าหรือยามทุกข์ร้อนเจ็บไข้ไม่สบายจะได้ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน อีกประการหนึ่ง
 คนในหมู่บ้านเดียวกันทางผู้ใหญ่รู้จักมักคุ้นกันดี ได้เห็นอุปนิสัยใจคอมาตลอด จึงสอนบุตรหลาน
 ใ้เห็นต่างกับคนในหมู่บ้านเดียวกัน ไม่ส่งเสริมให้ไปรักใคร่ชอบพอแต่งงานกับคนต่างถิ่น
 ซึ่งปรากฏในเพลงชาน้อง ตัวอย่างเช่น

พ่อทองหล่อเหอ	อ้อช่าขอเมียไกล
ขอแต่หัวใจ	เรือนต่อช้ำชคา
อดหมากได้ชั้นหมาก	อดช่าได้ชั้นช่า
เรือนต่อช้ำชคา	ได้หมากได้ช่าของร้อยชั่ง

ตัวอย่างที่ 3

พี่ผมหมอเหอ	น้องขอเหลือขอพ่ออ้อช่าเล่น
ไม่ใช่ เช่น เช่น ¹	อ้อช่าเล่นเลขพ้อฉบหาย
ครั้นหาไม่เบี่ยเสียเพราะชาก	เหมือนป้อ ² มันชากอยู่ไรชาก
อ้อช่าเล่นเลขพ้อฉบหาย	ไม่ใช่กรวดทรายใส่พายมาเล่น

พี่ผมหมอ เป็นคำเรียกผู้ช้ำชอันเป็นที่รัก ท่านเองเดียวกันกับ พ่อเนอทอง
 หรือ พี่ร่วมห้อง เป็นต้น เพลงชาน้องบทนี้เป็นการปรึกษาเชิงขอร้องที่นุ่มนวล ใ้ให้ผู้ช้ำช
 เห็นโทษของการพนัน ว่าเป็นเรื่องของการใช้เล่ห์เหลี่ยมกลโกง เงินทองที่หามาได้ด้วยความ
 ยากลำบากนั้นจะหมดไปโดยไม่รู้ตัว

¹ เช่น = ชำนาญ

² ป้อ = โปป๋น

ตัวอย่างที่ 4

คือน้องเหอ	นอนหลับตาไวไว
กินเหล้าเหมือนไฟ	ใครเลยจะเอากำพิว
เมื่อกินเหล้าแล้ว	ใหญ่โตน่ากลัว
ใครเลยจะเอากำพิว	สักแล้ว ¹ จะเป็นหม้าย

คุณสมบัติของผู้ชายประการหนึ่งที่สำคัญ คือ ไม่ลุ่มหลงสุรา ฮาเสพติด

ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวบ่งบอกความสุขหลายประการ เช่น ต่อชีวิตและทรัพย์สิน ต่อครอบครัว ต่อสังคม พ่อแม่ลูกเมียข้อมที่จะหาความสุขไม่ได้ สนทนากับใครได้รับความทุกข์ยาก ความขมขื่นจากการคิดเหล้าในชีวิตมาหลายครั้ง ในบั้นปลายของชีวิตสนทนากับใครได้ให้เห็นโทษของเหล้าไว้ใน นิราศูเขาทอง (2518: 66) ดังตัวอย่างว่า

ถึงโรงเหล้าเตาถ่านควันโขมง	มีคันทองผูกสายไวเปลวเส้า
โอ้บาปกรรมน้ำแรกเจียวอกเรา	ให้มิวเมาเหมือนหนึ่งบ้าเป็นน่าอาย

ตัวอย่างที่ 5

ฮามีนเหอ	อฮ่ากินเข้านักพ่อเฒ่าทอง
ต้องจำต้องจง	ต้องซื้อต้องคาเพราะฮามีน
เพื่องเพื่องเท่าเม็ดแก้ว	ไอ้ตัดหัวยังซื้อเอาไปกิน
ต้องซื้อต้องคาเพราะฮามีน	สิ่งไม่ของแค้นใจ

การสร้างฐานะครอบครัวของสังคมไทยภาคใต้นั้น ผู้ชายเป็นส่วนสำคัญ หากผู้ชายติดยาเสพติด โอกาสที่จะสร้างครอบครัวให้มีความสุขจึงเป็นไปได้ยาก เงินทองที่หามาได้ด้วยความยากลำบากก็ต้องสูญเสียไปอย่างไร้ค่า และยิ่งเสี่ยงต่อการติดคุกติดตะราง ซึ่งจะนำความเดือดร้อนมาให้แก่ครอบครัว ลูกเมีย ไม่มีที่สิ้นสุด

¹ สักแล้ว = รู้สึกล้อ

1.5 บริภาษผู้ชายที่พูดจาไม่มีความลึศย์

ผู้ชายที่พูดจาไม่มีความลึศย์ จะถูกประณามและถูกเหยียดหยาม
เป็นอย่างมาก ในเพลงชาน้องได้กล่าวถึงผู้ชายที่พูดจาเหลวไหลไร้ลึศย์จะไว้หลายบท ซึ่ง
บริภาษอย่างเจ็บแสบ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

เข ¹ เปลเหอ	เขไค้ส้มแป้น
ชั้นชี่ ² กับน้องให้แม่นแม่น	น้องจะถอดแหวนทองจำหน้า ³
ข้างคาสเขาเอางา	แต่ปากคนเจรจาเขาเอาคำ
น้องจะถอดแหวนทองจำหน้า	ไอ้ชายชั่วกลืนคำหมด

ตัวอย่างที่ 2

คั้นโพเล ⁴ เหอ	คั้นโพเล
น้ำปานโฉเจ ⁵	เก็บคอกโพเลให้น้องกัด
น้ำปานควาค่าเหอ	พูดไห้ ⁶ ลึศคำไม่ได้ลึศย์
เก็บคอกโพเลให้น้องกัด	คัตหัวฟี้เฉรปาน

¹ เข = ชี่

² ชั้นชี่ = ลึศญา นึศหมาย ช้อตกลงกัน

³ จำหน้า = จำหน้า

⁴ โพเล = คั้นโพทะเล

⁵ โฉเจ = ไม่อยู่กับร่องกับรอย

⁶ ไห้ = อะไร

ตัวอย่างที่ 3

แดง ¹ เงิน ¹ เทอ	ปลุกในแดงพริ้ว
ไอ้ชายหน้าหมา	จินจา ² กับน้องไม้ได้ลี้ตย์
ไม่รู้ ³ ว่า ³	ชายคนหน้าในวัด
จินจากับน้องไม้ได้ลี้ตย์	อยู่วัดให้เสี่ยอาจารย์สอน

ความลี้ตย์ เป็นสิ่งสำคัญที่ลูกผู้ชายทุกคนจะต้องรักษา การไม่รักษา

ความลี้ตย์ นอกจากจะทำให้คนอื่นเดือดร้อนแล้ว คนโบราณมีความเชื่อกันว่า จะทำให้ของดีในตัว ความขลัง อำนาจ ตลอดจนวิชาอาคมที่ร่ำเรียนมาพลอยเสื่อมไปด้วย ในทางตรงกันข้าม หากเป็นผู้มีลี้ตย์ผู้ใดจะเจริญยิ่งขึ้นไปในเบื้องหน้าเช่นกัน ในพระอภัยมณี (2504 : 287) ตอนพระอภัยมณีพบศรีสุวรรณและสินสมุทร พระอภัยมณีได้กล่าวสอนสินสมุทรในเรื่องการรักษาความลี้ตย์ ดังตัวอย่าง

แล้วศรีสอกลูกไอ้ชกกลอสวาท	เจ้าหน่อเนื้อเชื้อชาติตั้งราชสีห์
อันรักษาศิลลี้ตย์กตเวที	ย่อมเป็นที่สรรเสริญเจริญคน
ทรลักษณ์ออกตัญญูตาเขา	เทพเจ้าก็จะแซ่งทุกแห่งหน
ให้ทุกข์ร้อนนงนอหง่อทรพล	พระเวทมนตร์เสื่อมคลายทำลายยศ

ตัวอย่างที่ 4

อิน ⁴ ต้น ⁴ ขาม ⁴ เทอ	อิน ⁴ ต้น ⁴ ขาม ⁴ เต่า
โพง ³ รัก ³ กับ ³ เจ้า	เหมือนหนึ่งโพงรักกับแมว
เสี่ย ⁴ เท ⁴ น้อง ⁴ สน ⁴ หมาก ⁵	เสี่ยปากเท ⁴ น้อง ⁴ พุด ⁴ จา
เสี่ย ⁴ ต้น ⁴ เท ⁴ น้อง ⁴ เดิน ⁴ มา ⁴ หา	เสี่ย ⁴ ตา ⁴ เท ⁴ น้อง ⁴ แล ⁴ มัน

¹ แดงเงิน = แดงโง

² จินจา = เจรจา

³ โพง = พูก

⁴ เท = ท

⁵ สนหมาก = ตะบันหมาก

ตัวอย่างที่ 5

น้ำไหลเหอ	ไหลมาคลักคลัก ¹
ลูกท่านผู้คัมศักดิ์	โผกรักกับน้องแล้ววอสนั้น
คชั้ววใส่พรก ² หมา	เรือกพี่ยามาในทันที
โผกรักกับน้องแล้ววอสนั้น	ผู้คัมศักดิ์

การรักษาสำจะวาจาของผู้ชาย คนในสมัยโบราณถือเป็นเรื่องสำคัญ

ขุนแผนเป็นตัวอย่างที่ดีของคนที่มีนิสัย ทั้งที่วิชาคมจะสะเดาะกลอนโศครวนเมื่อไหร่ก็ได้ แต่ก็ยอมติดคุกมาได้ถึง 15 ปี แสดงให้เห็นว่าความสัตย์และวาจาเป็นสิ่งสำคัญของผู้ชาย ดังตัวอย่างในขุนช้างขุนแผน (2514 : 547) ตอนขุนแผนติดคุก กล่าวถึงเรื่องของการรักษาความสัตย์ไว้ว่า

ครั้นยามดึกกำตัดสังคนอน	พระจันทร์แจ่มกระจ่างสว่างไสว
ขุนแผนแสนโศกวิโยคใจ	เขาร้อยไว้ตัวติดทั้งข้อคาง
โศครวนครบถ้วนห้าประการ	ทรมานมันเมื่อยเป็นหนักหนา
จะพลิกตัวตั้งทั่วทั้งภาษา	ยิ่งนานยิ่งระอาระอิดใจ
โอ้อวดนโทษทั้งปวงเอ๋ย	กระไรเลขทนายตั้งปีได้
อันตัวกูจะอยู่ให้จงภัย	เป็นว่าไม่ต้องการจะทานทน
เพียงถือสัตย์สุจริตไม่คิดหนี	แต่เท่านี้พอจะเป็นผล
ไม่คิดคัดต่อเจ้าข้าแวงตน	ก็เป็นคนเลิศจโลกยอมลือชา

จากการศึกษาเนื้อหาของบทบรรยายที่ปรากฏในเพลงชาตินี้พบว่าเนื้อหาส่วนใหญ่จะบรรยายผู้ชายที่ขาดคุณลักษณะการเป็นผู้นำ เช่น ผู้ชายที่ไม่มีความรู้ ไม่มีความกล้าหาญ ไม่มีความขยันหมั่นเพียร ลุ่มหลงการพนัน สุรา ยาเสพติด และไม่รักษาความสัตย์ ทั้งนี้เพราะสังคมภาคใต้มุ่งให้ออกาสแก่ผู้ชายในการเป็นหัวหน้า ไม่ว่าจะหัวหน้าครอบครัวหรือหัวหน้าสถาบัน

¹ คลักคลัก = มาก

² พรก = กะลา

1.6 บริภาษผู้ชายเจ้าชู้

ผู้ชายที่เจ้าชู้จะถูกสังคมประณาม เพราะนอกจากจะสร้าง
ความเดือดร้อนให้กับผู้หญิงแล้วยังขาดความรับผิดชอบในส่วนอื่น ๆ อีก เช่น

งูสายพาน	ฮานฮันวีวคอก
ไอ้เผ่าหัวหงอก	อาดตัวจะเลียงเมียสาว
แผลแผลแลดู	ไอ้เผ่าหัวงูมันทำบ่าว
อาดตัวจะเลียงเมียสาว	ทำบ่าวไม่คิดหงอก

บริภาษชายสูงอายุที่คิดจะมีเมียสาว เป็นเพียง "งูสายพาน" ซึ่ง
ไม่มีพิษ ยังคิดที่จะพยายาม "ฮานฮันวีวคอก" โดยไม่รู้จักประมาณตน ประพฤติตัวไม่
เหมาะสมกับวัย ทำเป็นเจ้าชู้

2. เนื้อหาบริภาษผู้หญิง

ในเพลงชาน้องจะปรากฏเนื้อหาบริภาษผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้เพราะ
สังคมภาคใต้ผู้ชายเป็นฝ่ายเลือกผู้หญิง สังคมจึงเพ่งมองคุณลักษณะของผู้หญิงมากเป็นพิเศษ
ดังนั้นผู้หญิงจึงจำเป็นต้องประพฤติปฏิบัติตนให้มีคุณสมบัติของลูกผู้หญิงเป็นที่พึงปรารถนา
ของผู้ชาย

ลักษณะที่ขาดคุณสมบัติของผู้หญิง ที่ปรากฏในเพลงชาน้อง มีดังนี้

- 2.1 ไม่รักษานวลสงวนตัว
- 2.2 กิริยามารยาทไม่เรียบร้อย
- 2.3 ไม่ซื่อสัตย์ต่อคนรักและสามี
- 2.4 เกียจคร้านการงาน
- 2.5 ไม่มีความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน

2.1 บริภาษผู้หญิงที่ไม่รักษานวลสงวนตัว

สังคมภาคใต้ถือว่าผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว จะต้องรักษาความ
บริสุทธิ์และชื่อเสียงเอาไว้จนกว่าจะแต่งงานกัน หากชายไม่มาสู่ขอก็ต้องเก็บเนื้อเก็บตัว รู้จัก

สงวนเท่าที่ แมรีกชายใดก็ต้องเก็บเอาไว้ในใจไม่แสดงออกมาให้เห็น หากไม่ปฏิบัติตามนี่ถือว่า
ประพฤตีสื่อหาอย่างร้ายแรง และเป็นสิ่งที่น่าละอายที่สุด ในเพลงชาน้องปรากฏคำบริภาษ
ที่มีเนื้อหาบริภาษผู้หญิงอยู่หลายบท เช่น

ตัวอย่างที่ 1

บ้านนี้แก้วข้าเหอ

มีหัวกลางวงใน

มันกลวงมาแล้วรถแต่ไทร

ชาวบ้านพี่น้องเขาก้าไร¹

รอยสิ่วรอยขวาน

รอยชานหมันโต²

พี่น้องชาวบ้านเขาก้าไร

หมันโตทำรังใหญ่

ตัวอย่างที่ 2

บ้านนี้เหอ

เขาสื่อว่ามีแหวนวงใหญ่

ใครได้ใครใส่

คนที่สองที่

ก้าแหวนน้องพลัด

ใครเลขจะชว้อบักกรี

คนที่สองที่

หรือย³ หรือยทองร้อยชั่ง

ขนบธรรมเนียมและประเพณีไทย สอนให้ผู้หญิงรู้จักสงวนเสงี่ยมเจียมตัว
ในการคบหาสมาคมกับผู้ชาย ผู้หญิงที่ผิดประเพณีเสียความบริสุทธิ์ก่อนแต่งงานนั้น สังคมไทย
ภาคใต้ถือว่าเป็นความผิดจรรยาอยู่แล้ว ยิ่งเป็นผู้หญิงที่ล่าสอนกับผู้ชายไม่เลือกหน้า "ใครได้
ใครใส่ คนที่สองที่" จะถูกบริภาษและรุมประณามจากสังคม ถือเป็นความเสียหายร้ายแรง
อย่างยิ่ง

¹ ก้าไร = กระจู

² หมันโต = ตัวมีม ตัวฟังชนิดหนึ่งชอบทำรังในโพรงมีขนาดเล็ก

³ หรือย = อร้อย

ตัวอย่างที่ 3

ต้นขามเหอ	ต้นขามป้อม
โลกจากหัว ¹ พ้อม	ร้องเรือแก่ชาย
อี่เก้านั้นไม้เข็ด	ดอกทองชู้เข็ดไม้รำอ้าย
ร้องเรือแก่ชาย	ไม้อ้ายโหม่ช่าวบ้าน

เพลงชาโง่งบหนี่ สะท่อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมบางอย่าง คือ การร้อง

เพลงเรือแก่^๑เกี่ยวซึ่งกันและกันระหว่างหนุ่มสาว การร้องเรือแก่กับผู้ชายนั้น ผู้ใหญ่จะถือว่าไม่สมควรที่กุลสตรีควรทำ กุลสตรีควรรักนวลสงวนตัวตามแบบหญิงไทยสมัยก่อนเท่านั้น เดี่ยวกับคนสมัยก่อน ไม่ให้ผู้หญิงเรียนหนังสือ เพราะเกรงว่าจะเขียนเพลงฮาวโต้ตอบกับผู้ชาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ ดังที่ เสฐียรโกเศศ (2510 : 203-204) กล่าวไว้ว่า

เด็กผู้หญิง เมื่อโตมามีอายุตามสมควรก็ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน เช่น ตักน้ำ

ตำข้าว เก็บผักหักฟัน หุงข้าว ทอผ้า และเย็บปักถักร้อยสิ่งต่างๆ ตลอดจนเลี้ยงน้องที่จะมีโอกาศเรียนรู้หนังสือนี้หายาก นอกจากจะเป็นลูกผู้ลากมากดีมีอันจะกิน แม้กระนั้นก็ไม่อยากให้ผู้หญิงรู้หนังสือ เพราะกลัวจะเล่นเพลงฮาว แต่งกลอนโต้ตอบกับผู้ชาย ดีมีดีอาจทำให้ใจแตกได้

ตัวอย่างที่ 4

ต้นแล้งเหอ	ต้นแล้ง
อี่นั้นไม้แ่ง ²	เที่ยวเค็งหาควย
อฮ่าเค็งไปเลขลูกเหอ	กะเป้อ ³ มันไม้สวอ
เที่ยวเค็งหาควย	ตัวกูไม้เคอเห็น

¹ จากหัว = คำที่ผู้หญิงใช้ตำผู้ชาย
² แ่ง = นั่ง
³ กะเป้อ = เมื่อ

เป็นคำบริภาษของชาวบ้าน ที่มีลักษณะตรงไปตรงมาไม่อ้อมค้อม ผู้หญิง
ต้องสงบเสงี่ยมเจียมตนในการคบกับผู้ชาย ซึ่งในทางประเพณีด้วยแล้ว ไม่ควรแสดงให้ชาย
เห็นจนออกนอกหน้า เพราะถือเป็นเรื่องคำทราวมมาก

ตัวอย่างที่ 5

ต้นแสงชั้น¹ เหม

ต้นแสงชั้น

อันเห็นกัน

วิ่งตามเก้านัก

ตามดีไม้ดี

แล่นมาหีบะ

แล่นตามเก้านัก

หีบะถึงวานนี้²

การหอบผ้าหนีตามผู้ชาย ทางภาคใต้ถือว่า ผู้หญิงคนไหนเป็นหญิงกาดี
ญาติมิตรของคนอาจตัดขาดหรือฆ่าเสียก็ได้ เพราะเป็นการทำลายเหยียบย่ำเกียรติยศศักดิ์ศรี
นำความฉาวโฉ่มาสู่วงศ์ตระกูล

ตัวอย่างที่ 6

ต้นแสงชั้นเหม

ต้นแสงชั้น

อันเห็นกัน

วิ่งตามข้าหลวง

ตามดีไม้ดี

วิ่งมาหีกหลวง

วิ่งตามข้าหลวง

หีกหลวงเหมือนรูสาว³

บริภาษเชิงเสียดสีประชดประชันและสมน้ำหน้า หญิงสาวที่ไปหลงรัก
พวกข้าราชการที่ชาวบ้านทั่วไปยกย่องว่าเป็นบุคคลที่มีเกียรติยศศักดิ์ศรี ไม่สนใจหนุ่มสาวนา
ข้าวสวนด้วยกัน เข้าทำนองเหือดารา ชุนน้ำชุนนางใครมีหน้าตาใครมีชื่อเสียงก็ชื่นชอบหลง
ใหลคลั่งไคล้ หนีตามได้เป็นหนีตาม เพราะคำนิยมตอนนั้นยังเชื่อกันว่า "สิบพ่อค้าไม่เท่าหนึ่ง

¹ ต้นแสงชั้น = ต้นเล็บเหยี่ยว

² วานนี้ = รุกวาทหนัก

³ สาวค = หวด ภาชนะสำหรับนั่งของให้สุก

พระยาเลี้ยง" "ตามลิ้มลิ้ม" หมายความว่า "ตามลิ้ม" คือ เห็นตามไปแล้วเขาเลี้ยงดูเป็นตัว
เป็นคนก็รอดตัวไปแต่หาก "ตามไม่ลิ้ม" คือเห็นตามไปแล้วถูกทั้งข้างซ่มชานกลับมาจะถูกสมน้ำหน้า

2.2 บริภาษผู้หญิงที่กริยามารยาทไม่เรียบร้อย

จากเพลงชาน้องที่ปรากฏ แสดงให้เห็นว่าชาวไทยภาคใต้มุ่งหวังให้

สตรีเป็นแม่บ้านแม่เรือนที่ดีจึงได้กำหนดกฎเกณฑ์ข้อที่ผู้หญิงควรปฏิบัติเอาไว้อย่างละเอียดหาก
ผู้หญิงประพฤติปฏิบัติตนไม่ถูกต้องตามมารยาทของผู้หญิง ก็จะได้รับ การบริภาษจากสังคม เช่น

ตัวอย่างที่ 1

ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเร็นตีน ¹
เดินไม่แลคืน	เหยียบลูกไถ่ตาย
หน่วยตา ² สองหน่วย	หวังไว้มลาย
เหยียบลูกไถ่ตาย	แลชายไม่วางตา

ตัวอย่างที่ 2

ลูกสาวเหอ	ลูกชาวบ้านออก
ห่มผ้าผดดอก	อช่าเดินแดงคอ
เดินให้ตรงตรง	ต่อเข้า ³ น้ำคงจะมาขอ
อช่าเดินแดงคอ	น้ำคงไม่พอใจ

ตัวอย่างที่ 3

ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเร็นตอก
ลงนั่งคืนครก ⁴	นมยานตั้งเลี้ยง
บ่าวบ่าวแลเห็นมาแต่ไกล	นึกว่าควายไหรมันแขวนตั้ง
นมยานตั้งเลี้ยง	ลูกสาวชาวเร็นตอก

¹ เร็นตีน = บ้านกิสเหนือ

² หน่วยตา = นัยน์ตา

³ ต่อเข้า = พุ่ง^ข

⁴ คืนครก = เชิงฐาน

ตัวอย่างที่ 4

ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเวินเต็น
ซันนึ่งก้อนหิน	แดดท่าข้ามพริ้ว
บ่าวบ่าวพันเห็น	มันนึ่งขนหมอยั่วว่า
แดดท่าข้ามพริ้ว	ลูกสาวชาวเวินเต็น

สังคมไทยไม่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้มีโอกาสเลือกคู่ครอง เหมือนกับกับผู้ชาย ดังนั้นนอกจากรูปร่างหน้าตาแล้ว สิ่งที่เป็นเสน่ห์ให้ผู้ชายสนใจอีกประการหนึ่ง คือ กิริยามารยาทจะต้องเรียบร้อยสมเป็นกุลสตรี ซึ่งในวรรณคดีไทยหลายเรื่องได้กล่าวถึง กิริยามารยาทของผู้หญิง เช่น ในสุภาษิตสอนหญิง ของ สุนทรภู่ (2518 : 162-163) ได้กล่าวไว้ว่า

ประการหนึ่งซึ่งจะเดินด่าเนิ่นนาถ	ค้อย ^๕ เชือกยาดรชกอย่างไปกลางสนาม
อย่าไกวแขนสุดแขน เขาห้ามปราม	แสง ^๖ ขมงามสงวนไว้แต่ในที่
อย่าเดินกรายช้ำสอกยกผ้าห่ม	อย่าเสสพมกลางทางหว่างวิถี
อย่าพูดเพื่อเจ้อไปไม่สู้ดี	เหี้ย ^๗ าเรือนมีกลับมาจึงหาหรือ
ให้กำหนดจดจำแต่คำชอบ	ผิดระบอบแบบกระบวนอย่าควรถือ
อย่านั่งผ้าโพกใหญ่ได้สะคือ	เขาจะลือว่าเล่นไม่เห็นควร
อย่าลืมตัวมัวเดินให้เนลันจิต	ระวังปิดปกป้องของสงวน
เป็นนารีที่อาศหลายกระบวน	จงสงวนศักดิ์สง่าอย่าให้อาย

พระยาอนุমানราชชน (2503 : 185) กล่าวถึงเรื่องมารยาทในการ "เดินไกวแขน" ของผู้หญิงไว้ค่อนข้างน่าสนใจว่า

ดูเหมือนจะเป็นสุภาษิตสอนหญิงที่กล่าวไว้แห่งหนึ่งว่า "ประการหนึ่งซึ่งจะเดินด่าเนิ่นนาถ ค้อย^๕เชือกยาดรชกอย่างไปกลางสนาม อย่าไกวแขนสุดแขน เขาห้ามปราม แสง^๖ขมงามสงวนไว้แต่ในที่" ข้อความตอน^๘นี้ สอนให้ผู้หญิงเดินช้าๆ คือ ไม่ให้เดินอย่างลุกลน และอย่าไกวแขนให้สุดแขน ข้างเจ้าคิด^๙ว่าห้ามอย่าง^{๑๐}นี้เป็นกฎ ชะรอยโบราณท่านจะรู้^{๑๑}เรื่องวิทยาศาสตร์ดี ที่กล่าว

ว่ามนุษย์สืบมาจากมนุษย์วานร คือ คนคล้ายลิง เดิมทีได้ยวมมนุษย์และลิงก็
 เดินสี่เท้าหรือเดินอย่างคลานมาก่อน ภายหลังมนุษย์และลิงเกิดแยกกัน ลิง
 ชอบปีนป่ายเพราะอยู่บนต้นไม้เป็นที่อาศัย จึงเดินสองเท้า ตั้งตัวตรงบนพื้นดิน
 ไม้ถนัด ถ้าจำเป็นจะต้องเดินก็ต้องไกวแขนให้มาก เพื่อถ่วงศูนย์กลางของ
 น้ำหนักตัวให้ตรงตรงไว้ได้ ส่วนมนุษย์ชอบเดินดินเพราะอาศัยอยู่บนพื้นดิน
 จึงเดินสองเท้าเป็นปกติ แต่กระนั้นยังต้องไกวแขนเพื่อถ่วงน้ำหนักเหมือนกัน
 ไม้ไกวแขนเป็นเครื่องช่วยในการเดิน ที่โบราณห้ามไม่ให้ผู้หญิงเดินไกวแขน
 ก็ห้ามเพียงไม่ให้ไกวแขนจนสุดแขนเท่านั้น เห็นที่ท่านจะเห็นว่า ถ้าเดิน
 อย่างนั้นมีเค้าใกล้เคียงเข้าไปข้างหลังเดินกระมัง ที่ท่านแนะนำผู้หญิงเดินอย่าง
 "ค่อยเอียงขาทรยงย่างไปกลางสนาม" คือให้เดินเอียงคอส่างนางละคร
 นั้นเอง เพราะมีท่าทางสง่างามว่าดู

2.3 บทวิภาษผู้หญิงที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อสามีคบชู้ผู้ชาย

ผู้หญิงที่ไม่ซื่อสัตย์ต่อสามีคบชู้ผู้ชาย โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและ
 ศีลธรรมอันดี จะได้รับการประณามจากสังคมอย่างรุนแรง ซึ่งในเพลงชาनोंจะปรากฏ
 เนื้อหาลักษณะนี้อยู่หลายบท เช่น

ตัวอย่างที่ 1

หมากอ่อนเหอ	หย่อนลาย ¹ หยาบหยาบ
ฟ้าตายไม้ทันถึงชวบ	ควบชู้เข้านอน
ควบทั้งหมากสุก	ควบทั้งหมากอ่อน
ควบชู้เข้านอน	หมากอ่อนหย่อนลายหยาบ

การไม่รักษานวลสงวนตัว ไม่เฉพาะแต่สาวบริสุทธิ์เท่านั้น แม้ม่ายก็ต้อง
 ครองตัวให้เหมาะสม หากเป็นม่ายแล้วปล่อยเนื้อปล่อยตัว คบผู้ชายไม่เลือกหน้า หรือรับมี

¹ ลาย = ทะลาย

สามีใหม่ สังคมจะวิพากษ์ แต่ถ้ารู้จักครองตัว รู้จักสงวนท่าที มีคุณสมบัติความเป็นกุลสตรี
พร้อม หญิงม่าย ก็ยังเป็นที่เหมาะสมของชายหนุ่ม และไม่เป็นที่รังเกียจของสังคม ใน
วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ประเภทคำสอน เรื่อง สุทธิธรรมชาดกล้าภาพย์ (2528 : 64)
กล่าวถึงหญิงม่ายไว้ว่า

อนึ่งถ้าลูกรัก	จะหาหญิงเป็นคู่ครอง
จงดูตามท่านอง	สุภาพดีท่านห้ามไว้
ถ้าท่านชอบที่สาว	ถ้าสาวที่ท่านว่าได้
ถ้าแต่ท่านห้ามไว้	อย่าได้เสพสมาคม
ถ้าชอบที่แม่หม้าย	ถ้าหม้ายแก่เจ้าจงสม
ถ้าแม่หม้อย่าภิรมย์	มักวุ่นวายเมื่อภายหลัง

จากคำสอนนี้เห็นว่า หญิงสาวและแม่หม้าย เลือกเป็นคู่ครองได้ ส่วน
หญิงแก่ (แก่) และแม่ ควรวุ่น โดยอธิบายลักษณะหญิงแต่ละพวกไว้ว่า
สาว เป็นหญิงสาวบริสุทธิ์ ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติหลายประการ เช่น มีกิริยา
สำรวมระวัง รู้จักละอายไม่นินทาว่าร้ายผู้อื่น ครองตนไม่นอกกลุ่มเอกทาง
อันดีงาม รู้จักหน้าที่การงาน ไม่เป็นคนจุกจิกจู้จี้ ไม่คบเพื่อนพาล เป็นต้น
แก่ (แก่) เป็นหญิงที่ชอบเล่นรักกับชายคนแล้วคนเล่า แต่ไม่ยอมแต่งงาน
กับชายใด หญิงพวกนี้ชอบแต่งตัวอลวนอลวย คบชายชู้ แม้จะแต่งงานแล้วก็
อาจจะทิ้งสามีตามชายชู้ไปได้โดยง่าย แม่ เป็นหญิงที่หาเรื่องเล็กเรื่องกับ
สามี เพราะพอใจในชายคนใหม่ มีราคะร้อนแรง และเพื่อหน่ายสามีเก่า
จึงเปลี่ยนสามีบ่อย ตั้งความเปรียบที่ว่า "หาตัวเหมือนหาผัก" นอกจากนี้
ยังวิมโหร้าย หม้าย เป็นหญิงที่สามีร้างหย่าไปหาภรรยาใหม่แต่ถ้าสามีหย่า
ถึง 3 ครั้ง ก็ไม่ควรเอาเป็นภรรยาเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 2

ปลูกข้าวเหอ	ปลูกไว้ชายรั้ว
เก็บยอดมาคั่ว	ทำให้ส้มอึปลาสด
อย่าพูดเลขอัฐิ ^๑	หญิงมาอยู่กับหมก
ทำให้ส้มอึปลาสด	หมกทั้งเมืองนี้

ชาวภาคใต้มีความเชื่อกันว่า ผู้หญิงที่ฝันจะต้องมีรักเดียว ใจเดียว

ข้อตรงและจงรักภักดีต่อคนรักชั่วชีวิต ครองรักด้วยความภักดี ด้วยความพอใจในรสรักรสเสน่ห์หา ไม่มากมักในกาม ชอบทำซู้ซุ่ยชาย ให้เป็นที่ครหาของชาวบ้าน นำความแตกร้างมาสู่ครอบครัว ในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ มีอยู่หลายเรื่อง ที่กล่าวถึงการคบซู้ซุ่ยชาย เช่น ในวรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ ประเภทคำสอน เรื่องปริศนาสอนน้อง (2528 : 54)

ฉบับเกษวิณ เลอะธรรม ดังตัวอย่าง

แง่จนอ่อนชู้ ไม่ให้ผัวรู้ แสบคายคมสัน
 ต่อหน้าว่าฟัง ลับหลังคิดดัน ไร่เล่ากล่าวขวัญ กลับตัวเป็นผี

"ทำให้ส้มอึปลาสด" มีความหมายที่แสดงถึงความเห็นควา ผู้หญิงที่คบซู้ซุ่ยชาย ก็จะมีเห็นควาไปทั้งเมือง เช่นเดียวกับกลิ่นควาของปลาสด

ตัวอย่างที่ 3

ข้างเอ็ด	อึเหม็ดรังทั้ง ¹
รังเองก็ยั้ง	ชิงรังของท่าน
ชิงเข็ชก ^๒ ชาววิว	ชิงผัวชาวบ้าน
ชิงรังของท่าน	ชาวบ้านมันรุมต่า

แม่ไก่ที่เจ้าของรองรังไว้ให้สำหรับไข่แล้ว แต่กลับไม่ไข่ ไปไข่ในรังของแม่ไก่ตัวอื่น แม่ไก่ชนิดนี้ชาวบ้านและผู้เลี้ยงถือว่า เป็นไก่พันธุ์เลวไม่ควรเลี้ยงไว้ทำพันธุ์

¹ รังทั้ง = อากาศของไก่ที่กำลังจะหาที่ไข่ ไปที่นั่นบ้างไปที่นั่นบ้าง เช่น แม่ไกรังทั้ง แม่ไกรังที่ไม่เป็นที่

^๒ เข็ชก = เข็ชก

ซึ่งเรียกว่า แม่ไก่รังทั้ง โดยจะถูกนำมาเป็นอาหารในที่สุด เช่นเดียวกับผู้หญิงที่มีครอบครัว มีสามีเป็นตัวเป็นคนแล้ว กลับไปสนใจสามีของคนอื่น แย่งสามีของคนอื่น หญิงเช่นนี้สังคมจะ ประณามว่าเป็นหญิงชั่วช้าสามานย์ ไม่มีใครจะคบหาสมาคมด้วย

ตัวอย่างที่ 4

ปลูกรักเหอ	ปลูกไว้ชายปลวก
รักกันไม่ทันพลวก ¹	มันงอกกาฝากแซม
ผัวยังแล้วไม่หน้า	ซ้ำเอาชู้เข้ามาแถม
งอกกาฝากขึ้นมาแซม	แถมหมู่คอกทอง ²

ตัวอย่างที่ 5

คอกทองเหอ	อีคอกทอง
คบชู้ชายสอง	เทียวลองเสียดินทุกหมู่คน
คอกทองแสนอยากเหอ	สมน้ำหน้าลูกอีลาวน ³
คอกทองแสนเกล	ทำให้ช่ายวนค้ำย

สังคมภาคใต้ถือว่าความซื่อสัตย์ต่อคู่ครองเป็นสิ่งจำเป็นมาก โดยเฉพาะ ฝ่ายหญิงจะละเมิดไม่ได้ หากหญิงใดทำชู้กับชายอื่นสังคมจะประณามและบริภาษอย่างรุนแรง มักจะเรียกผู้หญิงที่มีพฤติกรรมนี้ว่า "คอกทอง" ซึ่งเป็นคำบริภาษผู้หญิงที่ใจง่ายในทาง ประเวณี คงจะนำเอาลักษณะของทองคำเปลวที่บางเบา ติดมือหรือตามส่วนต่างๆ ของ ร่างกายได้ง่าย

¹ พลวก = โคน ล้ม ในที่นี้หมายถึงความรักยังไม่ทันสลาย ไม่ทันมีท้อง

² คอกทอง = หญิงใจง่ายในทางประเวณี ใช้เป็นคำด่า

³ ลาวน = กะลาวน หมายถึง สับปรับ

2.4 บริภาษผู้หญิงที่เกี่ยวข้องการงาน

ผู้หญิง คือ แม่บ้านที่คอยดูแลงานบ้านให้เรียบร้อย รู้จักประดิษฐ์ประดิษฐ์งานเย็บปักถักร้อย ตลอดจนช่วยเหลือครอบครัวในการประกอบอาชีพ หากผู้หญิงคนใดที่เกี่ยวข้องการงาน บทพร่องในหน้าที่จะถูกตีเคียน เช่น

ตัวอย่างที่ 1

ลูกสาวเหอ

ชั้นนั่งปากครก

เวลาชักร้าน

นมชานโตงเตง

ลูกช่าวบ้านตก

นมชานโตงเตง

ซ้อมสาร¹ไม่ได้สักเพลิง²

ลูกสาวช่าวบ้านตก

การซ้อมสาร คือ การตำข้าวที่ได้ผ่านการสีจากเครื่องสีข้าวจนเป็นสารข้าวกลิ้งแล้ว แต่เปลือกยังออกไม่หมดและไม่ขาว จึงนำมาซ้อมเพื่อขัดรำออกอีกทีหนึ่ง การตำข้าวในสมัยก่อนเป็นงานและหน้าที่ของผู้หญิง ข้าวสารจะต้องมีดีลลร้าวอยู่ตลอด เมื่อข้าวสารพร้อมผู้หญิงจะต้องสีข้าวแล้วซ้อมสาร การซ้อมสารแต่ละครั้งจะต้องได้ข้าวสารเก็บไว้สำหรับหุงไปหลายวัน "ซ้อมสารไม่ได้สักเพลิง" แสดงให้เห็นถึงความขี้เกียจของผู้หญิง ผู้หญิงที่มีนิสัยเช่นนี้สิ่งคมจะดูถูกดูแคลน และถือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อกันว่า เรือนใดปล่อยให้ข้าวสารขาดจนต้องซ้อเพลิงจะไม่เป็นมงคล ทำให้แม่โง่งพเน็ชใจต่อไปจะทำนาได้ผลน้อย และอาจทำให้ครอบครัวไม่สงบสุข ผู้หญิงจึงต้องคอยตำข้าวสารใส่เพลิงไว้ไม่ให้ขาด

¹ ซ้อมสาร = ตำจากข้าวกลิ้งมาเป็นข้าวสาร

² เพลิง = หม้อดินเผาขนาดใหญ่สำหรับใส่น้ำหรือข้าวสาร ลักษณะทรงเตี้ย

กระพุงกลางป่อง คอแคบ ปากอาจผายเล็กน้อย ถ้าใช้สำหรับใส่น้ำเรียกว่า "เพลิงน้ำ"

ถ้าใส่ข้าวสารเรียกว่า "เพลิงสาร"

ตัวอย่างที่ 2

ทอโหมกเหอ	ทอเพิ่มสามสิบสอง
ทอดอกเข็มทอง	ผืนสองเดือนครึ่ง
ไม้ไผ่ขวาน้อง	โครทอนทอถึง
ผืนสองเดือนครึ่ง	ชั้นเหล็กชั้นราชาว

ความรู้ในเรื่องงานบ้านงานเรือน เป็นหน้าที่ของผู้หญิงทุกคน เพื่อ

เตรียมไว้สำหรับไปเป็นแม่บ้านที่ดี จึงมีการฝึกฝนกันมาตั้งแต่ยังเป็นสาวไม่มีैयाเรือน งานที่สำคัญได้แก่งานเย็บปักถักร้อย โดยเฉพาะงานทอผ้า ผู้หญิงในสมัยก่อนทุกคนต้องทอผ้า เป็น และทอได้หลายลาย หลายรูปแบบ ย้อมผ้าได้สีดิสสวยงาม งานใดที่ทำไม่ได้ต้องถามผู้รู้และต้องฝึกฝนจนชำนาญ ผู้หญิงที่ไว้วิชาเก็ยจคร้านการงาน ผิดวันประกันพรุ่ง ทำงานไม่เรียบร้อย ถือว่าเป็นผู้หญิงที่ไร้เสน่ห์ ชาวคนสมัยตีความเป็นกุลสตรี ใน เสภา ขุนช้างขุนแผน (2514 : 107) ตอน "พลาญแก้วขึ้นหานางนิม" ได้สะท้อนให้เห็น คุณสมบัติของกุลสตรีที่ดี ดังตัวอย่าง

คั้นดองรองรับกระจกส่อง	เครื่องทองตั้งไว้คู่เจ็ดนาศ
พานหมากเครื่องนากมีมากมาย	ม่านสายสอดหนูแล้วห้อยกาง
นารีรักปักไหมเอาทองถม	สวยสมฝีมือพินงามกระจ่าง
เป็นเรื่องศิลป์สุริษาเมื่อพานาง	ข้ามแนวน้ำกว้างก็พลัดกัน

ตัวอย่างที่ 3

ไก่อ่เดือน ¹ เหอ	ชั้นเทียน ² ทั้งบ้าน
ลูกสาวชั้คร้าน	นอนนานให้แม่ปลุก
แม่จวชได้ด้ามขวาน	แยง ³ วานดั่งพลุก
นอนนานให้แม่ปลุก	ลูกสาวชั้คร้านการ

¹ ไก่อ่เดือน = ไก่อ่ป่า
² เทียน = สะเทียน
³ แยง = แห่ ทิม

อาชีพหลักของคนไทยสมัยก่อน คือ การทำนา ทำไร่ ทำสวน จึงต้อง
ตื่นนอนแต่เช้าตรู่เพื่อไปทำงาน ธรรมเนียมของหญิงไทยภรรยาจะต้องตื่นนอนก่อนสามีเสมอ
เพื่อเตรียมอาบน้ำอาบท่า ปิดกวาดเช็ดถูบ้าน และเตรียมอาหารไว้ให้สามี ฉะนั้นแม่จึงต้อง
ฝึกหัดลูกสาวให้ตื่นแต่เช้า เพื่อจะได้ช่วยทำงานบ้าน และเตรียมไว้สำหรับเป็นแม่บ้าน เป็น
กุลสตรีที่คู่ต่อไป

2.5 บริภาพผู้หญิงที่ไม่มีความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน
งานที่เป็นหน้าที่ของผู้หญิง คือ การทำอาหาร งานฝีมือและงาน
ประดิษฐ์ ผู้หญิงที่บกพร่องในหน้าที่นี้ หรือทำไม่เป็นจะถูกตำหนิ เช่น

ตัวอย่างที่ 1

แม่ไก่เหอ

ชื้อไข่นเร็ว

ร้องถามแม่ผิว

แกงไทรให้แม่ผิวกิน

แกงเบ็ดสักขา

แกงปลาสักชิ้น

ไม่ใส่ช้อน¹

น้ำหน้าข้างเลียงผิว

ตัวอย่างที่ 2

ลูกสาวเหอ

ลูกสาวชาวบ้านหัวนอน²

สั่งให้แกงบอน

แกงตั้งแต่เข้าคมเท่า³ เกียง

สั่งให้แกงปลาตก

จกลงทั้งเงียง

คอกทองเนื้อเกลียง

น้ำหน้าอเลียงผิว

¹ ช้อน = ช้อน

² หัวนอน = กิ่วใต้

³ คมเท่า = จนกระทั้ง

ตัวอย่างที่ 3

นกเอี้ยงเหอ	เที่ยงเที่ยงมากินลูกพลับ
แม่นางงามสรรพ	ได้ผิวโนรา
นางไม่รู้หุงข้าว	นางไม่รู้แกงปลา
ได้ผิวโนรา	ลูกไล่ ¹ มันนามาก

หน้าที่แม่บ้านแม่เรือน ผู้หญิงจะต้องมีความสามารถเป็นพิเศษ เมื่อ

แต่งงานมีสามีก็ต้องแสดงฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของสามี ซึ่งเรียกว่า เส้นที่ปลาจวก การที่แกง
ทอดไม่ใส่ขมิ้น แกงปลาคูทอดไม่เอาเงียงออก หุงข้าวไม่สุก แกงไม่เป็น เหล่านี้ถือเป็นความ
บกพร่องในหน้าที่ของกุลสตรี นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่าเป็นคนที่ไม่เรียบร้อยขาดความ
ละเอียดรอบคอบ

ตัวอย่างที่ 4

บ้านนเหอ	เขาลือว่าสาวมาก
สาวครกสาวสาก	สาวเข็ชสาวป้อ
สาวโทก ² สาวฝ้าย	สาวไม่รู้ทอ
สาวเข็ชสาวป้อ	สาวไม่รู้ทอโทก

ตัวอย่างที่ 5

ทอโทกเหอ	ทอพิมพ์ตราลาย
พริ้มพริ้มพรายพราย	โลกขาวเขาว่าอ้อมาขอ
ทอโทกจับฉิ่ง	ป่าด ³ ึงกอดคอ
โทกขาดไม้ค้อ	สาวน้อยช่างทอโทก

¹ ลูกไล่ = ลูกคู่

² โทก = ทูก หมายถึงการทอทูก

³ ปาด = สัตว์จำพวกเข็ชด ชาฮาว ตัวยอม เปลี่ยนสีได้ตามสภาพแวดล้อม

ตัวอย่างที่ ๕

อัมวสโหลก ^๑	ไตร ^๑ ไม่ทอโหลให้ผัวนั่ง
ผัวหลบ ^๒ ชายกึ่ง	ผัวนั่งเชือกปอ
ฮังช้อกะไล	ฮังช้อกะล่อ
ผัวนั่งเชือกปอ	น้ำหน้าอัมวสโหลก

ความรู้ความชำนาญ ในหน้าที่แม่บ้านงานเรือน อีกประการหนึ่งที่ผู้หญิง

ภาคใต้ทุกคน จะต้องมีความรู้ความสามารถติดตัวทุกคน คือ การทอหูก เพื่อทอผ้าสำหรับสวมใส่ การทอหูกเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ชี้วัดถึงความเป็นกุลสตรี ทำให้เห็นความมุมานะ พยายาม ความขยันหมั่นเพียร ความตั้งใจ และความละเอียดรอบคอบ ตลอดจนถึงความมั่นคง ในอารมณ์ของคนทอได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาเนื้อหาของบทกวีที่ปรากฏในเพลงชาโน่ง พบว่า เนื้อหาส่วนใหญ่จะบรรยายถึงผู้หญิงที่ไม่มีคุณสมบัติของผู้หญิงตามที่สังคมได้กำหนด เช่น ไม่รักนวลสงวนตัว มีภริยามารยาทไม่เรียบร้อย คบชู้ชาย เกียจคร้าน และไม่มีความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน เป็นที่น่าสังเกตว่าเนื้อหาของบทกวีนั้นจะมีมากและครอบคลุมไปทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะสังคมภาคใต้ผู้ชายเป็นฝ่ายเลือกผู้หญิง ผู้หญิงจึงต้องเฟ้อพร้อมไปด้วยคุณสมบัติ มีความเป็นกุลสตรี มีค่าของสังคม พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นแม่บ้านที่ดี และทำหน้าที่ของผู้ตามที่ดี

^๑ ไตร = ทำไม้

^๒ หลบ = กลับ

เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม

สถาบันทางสังคม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีลักษณะแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้นเป็นไปในแบบของการร่วมมือกัน โดยร่วมมือกันอย่างถาวรและเป็น การร่วมมือภายใต้กฎเกณฑ์ใดกฎเกณฑ์หนึ่ง

จากการศึกษาเพลงชาโน่ง ที่มีเนื้อหาเป็นคำบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม พบว่ามี 2 ประการ คือ

1. เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันศาสนา
2. เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันปกครอง

1. เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันศาสนา

เนื่องจากสถาบันทางศาสนาพุทธ มีความใกล้ชิดกับประชาชน เช่น วัดวาอาราม พระสงฆ์ พิธีกรรม สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องหล่อหลอมจิตใจและก่อให้เกิดความยึดเหนี่ยว นับถือศาสนาด้วยความศรัทธา หากพระภิกษุสงฆ์กระทำผิดไปจากกิจของสงฆ์ จะถูกบริภาษจากสังคมอย่างรุนแรง จากการศึกษาคำร้องที่มีเนื้อหาเป็นคำบริภาษพระภิกษุสงฆ์ มีดังนี้

- 1.1 บริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติผิดแนวปฏิบัติทางศาสนา
- 1.2 บริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงในลักษณะชู้สาว

- 1.1 บริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติผิดแนวปฏิบัติทางศาสนา
เนื้อหาส่วนใหญ่จะบริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติปฏิบัติตนผิดแนว

ปฏิบัติทางศาสนา เช่น ไปเกี่ยวข้องกับสีกา ไปค่อนข้าง ฯลฯ

ตัวอย่างที่ 1

ต้นพร้าวเหอ	ต้นพร้าวทางบิด
แก้าคิดสับสน	ต้น ¹ เหออำผัดกับสีกา
สีกาพาว ² ของต้นไป	ต้นได้สไปสีกา
ต้นเหออำผัดกับสีกา	ทำให้วิคความ ³

ในสมัยโบราณคนที่รักกัน มักจะแลกเปลี่ยนกันไว้เป็นที่ระลึก แต่การที่

พระภิกษุแลกเปลี่ยนกับสไปของสีกาไว้คู่ต่างหน้าถือเป็นความเสื่อมเสีย และเสียหายอย่างร้ายแรง ซึ่งจะนำความวิฆเนศมาสู่พระศาสนา ในวรรณคดีไทยหลายเรื่องได้มีการให้ของที่ระลึกของคนที่รักกัน เช่น ในเรื่องพระอภัยมณี (2509 : 292) ตอน "พระอภัยมณีพบศรีสุวรรณ กับสินสมุทร ดังตัวอย่าง

กรรมของแม่แน่นแล้วลูกแก้วเอ๋ย	ไม่ควรเสสสารพัดจะบัดสี
เขาเลื่องลืออ้ออิงถึงเพ็ชงนี้	ตายเสียดีกว่าอยู่รับอัปราคา
ช่างกระไรใจคอหระพ่อเจ้า	พูดกับเราแต่ก่อนล้วนอ่อนหวาน
เป็นเน่าแค้นแสนเสียดาสาสสังวาล	จะให้ทานเสียก็ดีไม่มีภัย
แล้วนางถอดขำรงค์ของทรงยศ	ให้โอรสรู้ว่าน้ำตาไหล
แหวนนี้เจ้าเอามาแต่ผู้ใด	เอาไว้ให้ทานเกิดพ้อจะชอลา
อภัยสอศออยู่ไม่รอด	จะมีขอมอดเสียมิให้ใครเห็นหน้า
แล้วชักกริชคิดจะดาบวาชีวา	พระลูกชายยังขุนนางดุฉิ่ง

ในวรรณคดีเรื่องอิเหนา (2512 : 307) "ตอนอิเหนาลานางจินตะหราเพื่อไปช่วยรบเมืองคาทา" อิเหนาได้มอบสังวาลให้จินตะหราไว้คู่ต่างพระพักตร์ ฝ่ายจินตะหราก็ได้เปลื้องสไปถวายอิเหนาไว้คู่ต่างหน้าเช่นกัน

ว่าพลางนางเปลื้องสไปทรง	ถวายองค์ทรงเดชพระเชษฐา
เกลือกจะลืมน้ำมันสักขญา	ได้เห็นผ้าเป็นเพื่อนเดือนฤทัย

¹ ต้น = สรรพนามที่ใช้เรียกพระ

² วร = จิวร

³ ผง = เป็นสำนวน หมายถึงความที่อับเขิน เสียหาย ไม่เป็นระเบียบ

ตัวอย่างที่ 2

ต้นส้มเหอ	ต้นส้มแป้นจุก
บวชอยู่ไม่หนัก ¹	สึกออกไปหาเมีย
ผ้าเหลืองที่แม่ซื้อมาให้	เอาไปไว้ที่ไหนเสีย
สึกออกไปหาเมีย	เสียขมหั่นแม่ซื้อมาให้

สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมดั้งเดิมของไทยว่า ชาวยุทธเมื่ออายุครบบวช (20 ปี) จะบวชเรียนในวัด เพื่อให้รู้หนังสือ อบรมจิตใจ จรรยาบรรณ ปฏิบัติตามหลักธรรมคำสั่งสอนในพระศาสนาอย่างเคร่งครัด จนครบตามวาระที่จะสึก ทั้งนี้เพื่อให้ออกไปเป็นคนดี ประกอบอาชีพในทางสุจริต ดังที่ ภิญญู จิตต์ธรรม (2509 : 51) กล่าวไว้ว่า

สำหรับผู้ชายเมื่ออายุครบบวช พ่อแม่จะจัดการบวชให้เพื่อพ่อแม่จะได้กุศลในการบวชของลูกด้วย เพราะการที่ลูกได้บวช พ่อแม่จะได้บุญดีธรรม ทำบุญรักษาศีลไปด้วย แต่ถ้าพ่อแม่ไม่ปฏิบัติดังกล่าว ก็จะไม่ได้รับบุญแต่อย่างใด อาจได้แต่ส่วนน้อย ถ้าจะให้ได้รับบุญที่แท้จริงแล้ว พ่อแม่หรือญาติพี่น้องต้องปฏิบัติตามธรรมะ คือ คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เช่น ไม่กินเหล้าเมายา ไม่โกหก ไม่พูดคำหยาบ ฯลฯ ตามหัวข้อในธรรมะที่มีอยู่อย่างละเอียดแล้ว ฉะนั้นผู้ชายทุกคนเมื่ออายุครบก็จะบวชให้พ่อแม่และผู้มีพระคุณเสียก่อน จึงจะสึกไปมีครอบครัวได้ อย่างน้อยที่สุดก็ควรจะได้อยู่ถึง 1 พรรษา

ตัวอย่างที่ 3

พระอยู่วัดบ้านเพิงเหอ	ระเจิงเสียแล้วพ่ออ่อนอก
เขาชื่อว่าคุณสงฆ์ เกี้ยวต่อนก	ท่านยกมาแต่บาลีคัมภีร์ไทย
พระฮายมท่านจะถาม	โถมงามจะแก้ประการใด
ยกมาแต่บาลีคัมภีร์ไทย	ผิดวินัย เกณฑ์พระสงฆ์

¹ หนัก = ส้นก

สถาบันสงฆ์ เป็นสถาบันที่อยู่ในความสนใจของชาวบ้านมาก ซึ่งจะคอยทำนุบำรุงและเป็นที่พักทางใจ หากพระภิกษุสงฆ์ประพฤติผิดไปจากคลองธรรม ประพฤติผิดไปจากแนวปฏิบัติของตน ก็จะถูกตำหนิติเตียน

ตัวอย่างที่ 4

ชั้นเขาเหอ	ไปตัดหาสเลาสองสามเส้น
ผูกเปลเว ¹ เล่น	ชาลูกพ้อหลวง
พ้อทำนอนแฉ	ผูกเปลใต้ม้าง
ชาลูกพ้อหลวง	ไม่หลับไม่นอนกัน

ตัวอย่างที่ 5

ต้นพร้าวเหอ	ต้นพร้าวทางตัด
ผู้หญิงสันทัด	ออกไปนอกวัดทุกเวลา
หมากจีบพลูส่ง	ทำนเหอมาหลงผู้สึกา
ออกไปนอกวัดทุกเวลา	ข้าวปลาทำนลิมจัน

พระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติผิดไปจากแนวปฏิบัติของตน โดยเฉพาะในทางประเวณีด้วยแล้ว ถือเป็นความเสื่อมเสียอย่างมหันต์ทำให้สถาบันศาสนาต้องมัวหมอง

1.2 บริภาษผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับพระภิกษุสงฆ์ในลักษณะชู้สาว

พระภิกษุสงฆ์ทำหน้าที่สืบทอดพระศาสนา ซึ่งผิดชอบชั่วดีแก่สังคม มีวัดเป็นศาสนสถานสำคัญ เป็นแหล่งบ่มเพาะความดีงามที่ชาวบ้านให้ความสนใจและเลื่อมใสศรัทธา หากหญิงใดทำให้พระภิกษุต้องลี้กจากพระ หรือเป็นชู้กับพระ จะถูกประณามและบริภาษจากสังคมอย่างรุนแรง

¹ เว = ไกว

ตัวอย่างที่ 1

คืนย่านเหน็ด ¹ เหนอ	คืนย่านเหน็ด
หญิงข้าวไปวัด	ชั้นชื่กับหลวง
ลึกเสียดันเหนอ	สี่กาไม้ล่อไม้หลวง
ชั้นชื่กับหลวง	สี่กาไม้หลวงตัน

ตัวอย่างที่ 2

คืนผักกาดเหนอ	คืนผักกาด
ผู้หญิงสามารถ	เท่ชวขนาดตามชาย
ชายอยู่ใญ่กู่	หญิงเหม็นสุดเออาจนได้
ขนาดไปหาชาย	ไม่อาญแก่ช่าวบ้าน

ตัวอย่างที่ 3

คือน้องเหนอ	คือห้าวตันเค็ดชว
อยู่กลางน้ำเข็ชว	ค้อมค้อมเอนเอน
โลกสาวไครไฉ	คบใช้กับนี่เเระ
ค้อมค้อมเอนเอน	นี่เเระไม้ทันลึก

เสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นเรื่องที่มีความผูกพันกับชีวิต ถือเป็น
เรื่องของชีวิตมนุษย์ เพราะสะท้อนเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์ได้ทุกเรื่อง ภาพที่สะท้อนมีทั้ง
สิ่งเสริมคุณค่าทางจิตใจ และชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของมนุษย์ที่ไม่ควรปฏิบัติ ภาพที่นางพิมเป็น

¹ ย่านเหน็ด = สับปะรด

ชู้กับเงรณแก้ว นางพม้ออันวอนให้เงรณแก้วลิก เรื่องลักษณะเดี๋ยวกันนี้ปรากฏอยู่ในเพลง
 ชาน้องเช่นกัน ซึ่งสันนิษฐานว่า คงได้รับอิทธิพลจากวรรณคดี เรื่องขุนช้างขุนแผน
 (2514 : 144) ดังตัวอย่าง

เงรณหน้าจุมืดเกิดพิมพี	เป็นเงรณดอกหามืออาบศิไม้
อะไรนี่ทำให้หัวใจ	เดี๋ยวก็น่าจะถูกล่าไฉนเหมือนวัดไฉน
อึ้งห้ามอึ้งท่าอะไรนี่	มาจู้จี้จะต้องโคดคูกูโพน
กูกูสูงเกินการชู้ร้านโจน	ท่าโลนโลนโน่น เขาอยู่อึ้งไป
ฉันจะลาอยู่ไปไม่ได้แท้	ถ้าหม่อมแม่รู้ความจะลามใหญ่
ว่าพลางลุกมาแสนอาลัย	กลับไปซ้ำสิ่งเจ้าเงรณ
ลิกให้ได้นะเข้าไปค่ำวันนี้	แล้วอย่าลืมนวลล่นแปดฉัน
ว่าพลางทางเดินมาจับปล้น	กับสายทองพาทันกลับเข้ามา

2. เนื้อหาบริภาษที่บุคคลมีต่อบุคคลของสถาบันปกครอง

เนื้อหาโดยส่วนใหญ่ จะบริภาษข้าราชการซึ่งเป็นตัวแทนของชนชั้นปกครอง
 ประพฤติปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม ไม่มีความรู้ความสามารถที่จะเป็นผู้นำกลุ่มชนหรือสังคม
 นอกจากนั้นยังบริภาษข้าราชการที่ใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงและไม่มีคุณธรรม เช่น

ตัวอย่างที่ 1

น้องนอนเหอ	นอนฝันเห็นหลาก
ฝันเห็นพญานาค	ผุดขึ้นที่ปากตุ ¹ เมือง
ฝันเห็นเด็กอ่อน	ที่ข้างงานองทรงเครื่อง
ผุดขึ้นที่ปากตุ เมือง	ทรงเครื่องมารับขวัญ

¹ ปากตุ = ประตู

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญมาก และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้ชายทุกคน
ชาวภาคใต้จะยกย่องผู้ที่มีความรู้อย่างยิ่ง ไม่ว่าจะความรู้ด้านวิชาการ ด้านการปกครอง ด้าน
ศาสนา หรือความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรม การที่ "ผืนเห็นเด็กอ่อน ชีข้างงานอนทรงเครื่อง"
สะท้อนให้เห็นว่า คนที่จะเป็นเจ้าเมือง เป็นผู้นำของสังคมได้นั้น จะต้องมีความรู้มากกว่า
คนธรรมดาสามัญ มีความรู้ความชำนาญในการปกครองเป็นประการสำคัญ จึงจะสามารถ
นำพาบ้านเมืองให้พัฒนาก้าวหน้า ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข

ตัวอย่างที่ 2

เรียกหมาเหอ	เรียกมาหมาหมา
หมาเฒ่าเหอว่าหมาพระสา	หรือว่ามีนเลือกที่ขบ
ขบแห้งหรือว่าขบซา	หมาเหอมันไม่หอน ¹ พบ
มันเลือกที่ขบ	ขบเจ้าทองร้อยชั่ง

ตัวอย่างที่ 3

หัวบอนเหอ	หัวบอนตันกรวด
พี่ชายเป็นตำรวจ	อย่าอวดไปเลขว่าตัวดี
เมื่อยามเขาหัด	ถูกตีบอกฉัดไปทุกที่
อย่าอวดไปเลขว่าตัวดี	ถูกตีทุกที่ฉัด

ตัวอย่างที่ 4

ไก่แจ้ไก่จ้อยเหอ	ออกสร้อยลิ้นหลัง
ไก่แจ้ชาววัง	เลี้ยงดังแจ้วแจ้ว
แลได้พี่เฒ่าเหอ	ใครวันถือหอกออกมาแล้ว
เลี้ยงดังแจ้วแจ้ว	ชาวรั้วชาววังเหอ

¹ ไม่หอน = ไม่เคย

คนภาคใต้เห็นว่าข้าราชการเป็นบุคคลที่มีเกียรติ มีฐานะ มีอำนาจ มีบทบาทในการบริหารแผ่นดิน บ้านเมืองใดมีขุนนางข้าราชการที่ดี บ้านเมืองนั้นก็เจริญรุ่งเรือง ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัย สังคมจึงกำหนดจริยธรรมของข้าราชการขึ้นไว้เพื่อข้าราชการจะได้ยึดถือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมสืบมา อุดม หนูทอง (2528 : 66) ได้รวบรวมจริยธรรมของขุนนางข้าราชการ ที่ปรากฏในวรรณกรรมประเภทคำสอนไว้ดังนี้

- 1) จงรักภักดีต่อกษัตริย์
- 2) เกรงพระบรมเดชานุภาพ
- 3) รอบรู้และแม่นยำในหน้าที่ราชการ
- 4) มีวิจรรพยาและตั้งอยู่ในความเที่ยงธรรม
- 5) ไม่ทุกจริตในทรัพย์สินราชการ
- 6) กล้าหาญที่จะทำการอันชอบ
- 7) รักศักดิ์ศรี
- 8) รักประชาชน
- 9) ใช้คนให้เหมาะสมกับงาน
- 10) ไม่นินทาและตีสอนแขกเมือง

จากการศึกษาเพลงชาโน้ง เนื้อหาบริภาษที่บุคคลมีต่อบุคคลของสถาบันทางสังคมนี้ พบว่า เนื้อหาบริภาษส่วนใหญ่จะบริภาษสถาบันศาสนาและสถาบันปกครอง สถาบันศาสนานี้จะบริภาษพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติผิดแนวปฏิบัติทางศาสนา และบริภาษผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับพระภิกษุสงฆ์ในทางชั่ว ส่วนสถาบันปกครองนั้น บริภาษข้าราชการที่ประพฤติปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม ใช้อำนาจกล้ำข่มเหงไร้คุณธรรม

บทที่ 4

กลวิธีการบริภาษในเพลงชาโน้ง

มีสำนวนของชาวภาคใต้สำนวนหนึ่ง กล่าวไว้ว่า "เมืองลุงชู้ด้า สงขลาปากบอน เมืองคอนปากหวาน" สำนวนนี้สะท้อนให้เห็นนิสัยของคนในจังหวัดนั้นได้ดี เมืองลุงชู้ด้า คงได้มาจากลักษณะนิสัยใจคอของชาวจังหวัดพัทลุงที่ชอบคำ แต่ในยามอารมณ์ปกติ เวลาพูดมักมีคำคำนำหน้าหรือตามหลังประโยคเสมอ คำคำในลักษณะเช่นนี้ถ้าเป็นท้องถิ่นอื่นอาจจะโกรธเป็นไฟเป็นไฟ แต่ชาวพัทลุงหรือในหลายๆ จังหวัดของภาคใต้ถือเป็นคำพูดธรรมดา ไม่เก็บเอามาใส่ใจและไม่เกิดความรู้สึกใดๆ เป็นคำที่พูดกันติดปากจนเคยชินเป็นนิสัย ทั้งผู้พูดและผู้ฟัง คำคำเหล่านี้จึงสะท้อนและกระจายอยู่ในเพลงชาโน้งมากมาย มีทั้งว่ากันตรงๆ ไม่อ้อมค้อมและเขาะเขี้ยเสียดสีโดยทางอ้อม โดยใช้สำนวนโวหาร วันเนาวิ ฐูเด็น (2525 : 43) ได้กล่าวไว้ว่า "เป็นธรรมดาของเพลงชาบ้าน ที่ย่อมจะหลีกเลี่ยงสำนวน คำว่าตากทางไม้พั้น สำนวนประเภทนี้แหละที่ถือกันว่าแฝงไว้ด้วยศิลปะอย่างสูง เป็นการ ถ้ายทอดสะท้อนภาพสังคม ชนบทธรรมเนียมประเพณี ความรู้สึกนึกคิด รวมทั้งสำนวนโวหาร ของท้องถิ่นไว้"

กลวิธีการบริภาษในเพลงชาโน้ง เป็นไปอย่างมีระบบ และมีลักษณะเฉพาะตัว กลวิธีในการถ้อยทอดความคิดที่นำมาใช้ในการบริภาษ มี 2 วิธี คือ

1. การถ้อยทอดความคิดโดยตรง
2. การถ้อยทอดความคิดโดยทางอ้อม

การถ้อยทอดความคิดโดยตรง

คำบริภาษในเพลงชาโน้งที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ พบว่ามีกลวิธีการถ้อยทอดความคิด โดยตรงอยู่ 3 ประการ คือ

1. การใช้คำพรูสวาท (invective)
2. การใช้คำกล่าวประชด (verbal irony)
3. การสร้างอารมณ์ขัน (humour)

1. การใช้คำพรูสวาท (invective)

กลวิธีการใช้คำพรูสวาท ซึ่งเป็นคำรุนแรง เป็นคำที่วาทกล่าวตรงๆ นอก
จากทำให้ฝ่ายที่ฟังรู้สึกเจ็บแล้ว ยังมีศิลปะการเลือกสรรคำอีกด้วย คำพรูสวาทที่ใช้ในเพลง
ชาโน้ง พบว่า มักเป็นคำบอกลักษณะที่แสดงความไม่ชอบ รังเกียจดูหมิ่นและเกลียดชัง ซึ่ง
ส่วนใหญ่มักเป็นการบริภาษคอบุคคล ตัวอย่างเช่น

นอนวันเหอ	นอนฝันเห็นแรด
ไถ่จิกปลาชแสด	แรดแล่นเข้าที่
ผุดเกินขึ้นได้	แล่นไปหาพี่ชายที่ค้อฮาวรี
แรดแล่นเข้าที่	บัดสีกับชาวบ้าน

ตัวอย่างอื่นๆ เช่น

ต้นเทื่อเหอ	ต้นเทื่อ
ไต่ฮั้นเสียงเค็กร่องเรือ	ไม้ฮ้อไม้การฮ้ายไทรหมั้น ^๑
ถ้อไฟกำรื้อน	ถ้อบอนกำคั้น
ไม้ฮ้อไม้การฮ้ายไทรหมั้น ^๑	เบ่อหมั้นหิ้นเอง

^๑ ไม้ฮ้อไม้การฮ้ายไทรหมั้น = ไม้ใช้ถูระกวดการ

ต้นแสงชั้นเหอ	ต้นแสงชั้น
อันนเห็น	ว่ากล้าหมั้น
หกหกเท็จเท็จ	หมาเห็ดมึงเหอเห็น
ว่ากล้าหมั้น	เข่อมเห็นเอง

อีลาชตอก ¹	ใครบอกมึงละเหอว่าโกนเพลง
จับใส่ตัวเอง	เก็บคนซ่อนหาเก็บ ²
อีลาชตอก	ใครบอกมึงละเหอหมาเห็ด
คนซ่อนหาเก็บ	เก็บเก็บเก็บซ่อนตัว

สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและหน้าที่อีกประการหนึ่งของเพลงชาโน้ง คือ ใช้เป็นเครื่องมือในการวิพากษณ์บุคคล โดยใช้คารมและฝีปากในเชิงกลอน ผูกเป็นเพลงชาโน้งขึ้นมา ซึ่งทำให้ผู้ถูกวิพากษ์เขาผิดไม่ได้

ดอกกล้าเจียกเหอ	ดอกกล้าเจียก
อีเก้านั้นเหอเปียก	เดินมาหอมหอม ³
หน้าตาดี	ให้เท่าปากชาม
เดินมาหอมหอม	ให้เท่าปากชามใหญ่

¹ ลาชตอก = สีทาสลับคำ เช่น แม่ไก่ลาชตอก

² คนซ่อนหาเก็บ = พี่น้อหาตะเก็บ คือ เชื้อหาความที่สงบแล้ว

ให้กลับเป็นเรื่องขึ้นมาอีก

³ หอมหอม = เลอะเทอะ สัมปรกรู้งรัง

ต้นดีปลี เหนอ	ดีปลีโลกใหญ่
โพลกไว้หน้าไค ¹	แต่ใจหนักแรง
ลงมาแหละอื่นเหนอ	ลงมากก็มิให้เห่แดง
เจ็บใจหนักแรง	ให้แดงถึงรูหู

ต้นดีปลี เหนอ	ต้นดีปลี
อ้อแผ่น้ำมันคันที่	กั่มดีปลีจุก
แก้แค้นลิบแล่ง	ยังไม่หาสลุก
กั่มดีปลีจุก	อ้อแผ่น้ำมันคันที่

ต้นแสงขัน เหนอ	ต้นแสงขัน
อ้อเห็นหัดัน	วิ่งตามแก้แค้น
ตามดีไม่ดี	แล่นมาหีบะ
แล่นตามแก้แค้น	หีบะถึงวานนี้

จากการศึกษาวิเคราะห์คำบทรักในเพลงชาโน้ง พบว่า เพลงที่มีเนื้อร้องประเภทนี้ มักจะไม่ยอมถ่ายทอดให้กันเพราะเห็นว่าไม่สุภาพ ที่เปิดเพื่อให้ทราบในปัจจุบันจึงมีน้อย

2. การใช้คำกล่าวประชด (verbal irony)

การใช้คำกล่าวประชด เป็นกลวิธีหนึ่งที่พบมากในคำบทรักในเพลงชาโน้ง เป็นการกล่าวให้เกินควร หรือพูดแกล้ง เพราะความไม่พอใจ โดยเจตนาว่าใน

¹ ไค = บั้นไค

ความหมายหนึ่ง แต่มุ่งให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายเป็นอย่างอื่น สุนทรีย์ สังข์อรุณ (2538 : 72) กล่าวไว้ว่า การที่คำกล่าวประชด เป็นการใช้คำพูดแบบเสียดสี และมีความหมายไม่ตรงกับถ้อยคำที่แสดงออก จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดจากการตีความได้

ดังนั้นการตีความจึงต้องอาศัยสติปัญญาของผู้ฟังด้วย จึงจะเข้าใจได้ ดังตัวอย่างเช่น

ต้นกล้วยเหอ	ต้นกล้วยหิงลาเหิงแตกกาบ
ขอหมา ¹ อฮามีบาป	เม็สเหอมันแกฮิงหวาฬิว
เข้าไปนึ่งแค่ ²	แลแลเหมือนแม่บังเกิดตัว
เม็สเหอมันแกฮิงหวาฬิว	ขอหมาอฮามีบาป

การกล่าวประชดในเพลงชาโนงบทนี้ คือ "แลแลเหมือนแม่บังเกิดตัว" เป็น
การประชดชายหนุ่มที่มีภรรยาอายุมาก

นางแม่เหอ	อยู่เงินให้เหมือนเหล็กชูด ³
ข้างในโหว่งหวูด ⁴	ข้างนอกน่ารัก
เหยียบมดไม่ตาย	เหยียบควายซาหัก
ข้างนอกน่ารัก	ใครได้ใครลวกเอา

"เหยียบมดไม่ตาย เหยียบควายซาหัก" เป็นการพูดประชดว่าดูจากภายนอก
เว็บบรื้ออน่ารัก เหยียบมดคงไม่ตาย แต่ถ้าวอกกลับเหยียบควายซาหัก สะท้อนให้เห็นว่า
การมองคนนั้นจะดูเพียงรูปร่างภายนอกไม่ได้

¹ ขอหมา = ขอหมา ขอหมา
² แค่ = ใกล้เคียง
³ เหล็กชูด = กระจาดชูดมะพร้าว
⁴ โหว่งหวูด = โหว่

ลูกสาวเหอ	ลูกช่าวบ้านนอก
ข้างหญิงป๊วอก	ข้างชายป๊วอล
ข้างหญิงรู่ฉิ่ง	ข้างชายรู่คลาน
ป๊วอกป๊วอล	ป๊วหน้าทำงานกัน

คำนิยามในการแต่งงานบุตรหลานของคนภาคใต้ คือ นิยมให้แต่งงานตอนที่ยังเป็นหนุ่มเป็นสาว และแต่งงานกับคนที่มิวสใกล้เคียงกัน โดยผู้ชายจะต้องมีอายุมากกว่าผู้หญิง คำกล่าวประชดที่ว่า "ข้างหญิงป๊วอก ข้างชายป๊วอล ข้างหญิงรู่ฉิ่ง ข้างชายรู่คลาน" แสดงให้เห็นว่าฝ่ายหญิงอายุมากกว่าชาย ถือเป็นการณ์ไม่สมควร

3. การสร้างอารมณ์ขัน (humour)

กลวิธีการบริภาษในเพลงชาโน้งอีกประการหนึ่งคือ การสร้างอารมณ์ขัน ทำให้เห็นเจตนาของเพลงชาโน้งอีกประการหนึ่งว่า ไม่ได้เจตนาที่จะด่าจริงจัง แต่ต้องการกระเช้าเข้าแห้ว ให้มีความบันเทิงใจเป็นสำคัญ เข้าทำนองหยอกแกลมหยอก การบริภาษโดยการสร้างอารมณ์ขันนั้น วรรณกรรมของทางภาคใต้มีอยู่หลายเรื่องที่มีลักษณะการบริภาษ เช่นนี้ รวมไปถึงหนังตะลุง มโนราห์ และเพลงบอก เป็นที่น่าสังเกตว่า ไม่ว่าจะคำรุนแรงเพียงไร ชาวภาคใต้อาจไม่รู้สึกริโกรธ และนอกจากจะไม่โกรธแล้วยังชื่นชมว่ามีความสามารถในเรื่องคารม ปฏิภาณและไหวพริบของผู้ขับอีกด้วย เพลงชาโน้งที่บริภาษโดยใช้กลวิธีในการสร้างอารมณ์ขัน มีดังต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น

แค้นใจเหอ	แค้นใจ
แค้นไม่เท่าเท่าไทน	โทม ¹ หญิงหกใส่ ² ว่าไซแมลน ³
นิจจาเทโวเทวาเทวดาเจ้า	ขอให้ไซยวาลักค่าแซน
โทมหญิงหกใส่ว่าไซแมลน	เท่านั้นเราแค้นใจ

¹ โทม = หมู่ พวก

² หกใส่ = ใส่ความ

³ ไซแมลน ไซแลน = อวิฮวะเพศถอก

นกลูกเหอ	ชุกที่แม่ฮ่า
ตัวไผ่ ¹ บินมา	เกาะควยพ้อโป ²
เกาะแล้วเกาะเล่า	โหม่ชาวปรางโหม
เกาะควยพ้อโป	ตัวไผ่ ¹ บินมาแล้ว

ลูกสาวเหอ	ลูกชาวบ้านต
ห้วนมเท่าครก	อกเท่าเชอบาย
ถ้าได้กับพี่	ขี้เล่นต่างควาย
อกเท่าเชอบาย	ขี้เล่นต่างควายถิก

ในบางครั้งเพลงชาน้อง แม้คำจะมีความหมายไปในทางบริภาษ แต่ไม่ใช่จะเป็นบริภาษเสมอไป เป็นการผูกเพลงขึ้นมาเพื่อแสดงความสามารถ และสติปัญญาของผู้ขับ และเพื่อความสนุกสนานเท่านั้นเอง ซึ่งเพลงในลักษณะเช่นนี้จะมีไม่มากนัก

ลูกสาวเหอ	ลูกชาวโรงตรวน
กาแป้งหน้านวล	คือจุน ³ พุงป่อง
โถ้งโถ้งเลือกสาร	นมชานถึงค้อง ⁴
คือจุนพุงป่อง	ลูกสาวชาวโรงตรวน

¹ ไผ่ = ผู้
² โป = ปู่
³ คือจุน = สะคือจุน
⁴ ค้อง คัง = กระคัง

ลูกสาวเหอ
ตัวคำปู้¹
ยังอยู่หัดหนึ่ง
ไม้ห้ำกแมลัด²

ลูกช่าวบ้าน^๕
ไม้ห้ำกแมลัด²
ไว้ทำเหยื่อเบ็ด
ลูกสาวช่าวบ้าน^๕

ลูกสาวไครเหลยเหอ
สองคนเห็นอง
คนหนึ่งชื่ออิน
รูปร่างเหมือนกัน

เดินมาหมองหมอง³
รูปร่างเหมือนกัน
คนหนึ่งชื่อจัน
ล่ำสันเท่าโคคนโหนด

ลูกสาวเหอ
เราขอให้ไ้อดอก
พุงใหญ่แอ้นซี่
ไ้อดอกไม้เอา

ลูกช่าวเวินออก
ไ้อดอกไม้เอา
หมิ่น⁴แต่ซี่เต่า
ลูกสาวช่าวเวินออก

¹ ปู้ = มาก อึ้ง นอมแมม

² แมลัด = โดดเคี้ยว

³ หมองหมอง = เดินคุ่มๆ

⁴ หมิ่น = เหม็น

ชาวปรานเหอ	มานั่งซื้อช็อคชานที่หน้าท่า
ลมพัดเปิดผ้า	ไอ้ไทรร่า ¹ เหมือนรากไทร
นิจจาชาวปราน	มานั่งซื้อช็อคชานให้คนเห็นไซ
ไอ้ไทรร่าเหมือนรากไทร	ไปแล้วอย่ามาเหลย

นอกจากจะได้อารมณ์ขันแล้ว จะเห็นว่าความหมายที่ซ่อนอยู่คือ ไม่อยากให้ลูกหลานแต่งงานกับคนต่างถิ่นซึ่งเป็นค่านิยมประการหนึ่งของชาวภาคใต้

ต้นพร้าวเหอ	ต้นพร้าวทางหัก
โหมหญิงไม่รัก	ชวนเพื่อนไปแยง
หมาเห่าดังหูก	คอลลูกเท่าข้าง
ชวนเพื่อนไปแยง	ว่าคอแห้งหลบเร็นเปลา

ความหมายโดยนัย ในเพลงชาแน็งบทนี้คือ "ต้นพร้าวทางหัก" มีความหมายกำนองเดียวกับ "มะเขือเฒ่า" คือ ผู้ชายที่หมดสมรรถภาพทางเพศแล้วนั่นเอง

¹ ราร่า ราชร้า = รุ่มร่าม

การถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม

นักประพันธ์ในบางครั้งอาจจะไม่ใช้ภาษาที่ใช้กันอยู่ในชีวิตประจำวัน แต่เลือกเฟ้นถ้อยคำสำนวนเพื่อให้เกิดความไพเราะประการหนึ่ง หรือเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของตนอีกประการหนึ่ง จึงจำเป็นต้องสร้างสรรค์วรรณกรรมด้วยภาษาที่มีลักษณะและคุณค่าทางสุนทรีย์ ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถในทางภาษาและวิจารณ์ตามพอสมควรจึงจะเข้าใจวรรณกรรมชิ้นนั้นได้ (เจตนา นาควัชระ, 2514 : 26)

คำบริภาษในเพลงชานองที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ พบว่ามีกลวิธีในการถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อมอยู่ 2 ประการ คือ

1. การใช้สัญลักษณ์ (symbol)
2. การใช้สำนวนโวหาร (figure of speech)

1. การใช้สัญลักษณ์

การใช้สัญลักษณ์ (symbol) ม.ล. บุญเหลือ เทพสุวรรณ (2522 : 15) มีความเห็นว่า สัญลักษณ์ในวรรณคดี มีความหมายถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเป็นรูปธรรมที่เป็นเครื่องหมายแทนนามธรรม

ความหมายที่เป็นสัญลักษณ์ จะมีความหมายไม่ตรงกับความหมายตรง (denotative meaning) สัญลักษณ์ในวรรณกรรมเป็นเครื่องหมายที่แสดงภาพโดยจินตนาการ (imagination) เป็นสัญลักษณ์ที่เรียกกันว่าภาพในใจที่มีความลึกซึ้งยิ่งขึ้น เป็นภาษาแต่งสร้าง (artificial language) เกิดจากดวงตาที่สามของกวี ที่เรียกกันว่า inward ซึ่งมองอะไรด้วยลักษณะพิเศษลึกซึ้งและมีทัศนภาพ (vision) (วันเนา สุเต็น, 2530 : 83)

การใช้สัญลักษณ์จึงเป็นวิธีหนึ่งที่กวีใช้เน้นภาพในจิตใจผู้อ่านแลเห็น และเกิดภาพจินตนาการ แทนที่จะกล่าวถึงสิ่งนั้นอย่างตรงไปตรงมาเพราะขัดต่อค่านิยมบางประการ ผิดกฎหมายหรือทำความเคียดร้อนเสียให้กับตนเองหรือผู้อื่น

การตีความหมายของสัญลักษณ์ขึ้นอยู่กับภูมิหลังของผู้รับรู้อัตลักษณ์นั้นเป็นสำคัญ ซึ่งย่อมแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์ ตามเพศ และวัย จึงไม่ถือเอาความผิดถูกในการตีความ แต่จะเน้นความรู้ที่กว้างไกล ความลึกซึ้ง และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ

จากการศึกษาวิเคราะห์เพลงชาโน้ง พบว่าส่วนใหญ่เรื่องที่น่าสนใจจะเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศเป็นส่วนใหญ่ ทำนองเดียวกันกับการใช้สัญลักษณ์ในบทกวีในวรรณคดี ซึ่งถือเป็นประเพณีศิลปะอย่างสูง สัญลักษณ์ที่นิยมใช้ในการบริภาษในเพลงชาโน้ง มีอยู่ 3 ประเภทด้วยกันคือ

- 1.1 สัญลักษณ์เกี่ยวกับสัตว์
- 1.2 สัญลักษณ์เกี่ยวกับต้นไม้
- 1.3 สัญลักษณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ

1.1 สัญลักษณ์เกี่ยวกับสัตว์

สัตว์ที่นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการบริภาษในเพลงชาโน้งนั้น พบว่ามักใช้สัตว์ที่มีความผูกพันกับชีวิตมนุษย์ ทั้งที่ใช้เฉพาะเพศชายและใช้เฉพาะเพศหญิง เมื่อนำมาใช้เป็นสัญลักษณ์จึงทำให้เข้าใจเหตุการณ์และเรื่องราวได้ไม่ยาก เช่น แมงกู่ หมายถึงผู้ชายเจ้าชู้ ความ หมายถึง ความริ่งเขลา เป็นต้น ดังตัวอย่างเช่น

ปลูกรักเหอ	ปลุกไว้ที่สวนนอก
รักนี้ไม่ทันได้โพ ¹ ดอก	แมงกู่ ² เข้าหยอดในหมองหลา
เจ้าของไม้กั้น ³ ต้องถึง	แมงกู่บินเหิงตามราวป่า
แมงกู่เข้าหยอดในหมองหลา	บ่หน้าอฮ่าควรปลุก

¹ โพ = ผลิต

² พม = คุม

คือน้องเหอ	คือต้นลำทมม ¹
สองดอกพยอม ²	ปล่อฮให้แมงโก๋เข้าคักใน
ส่งสารลำทมมเอฮ	ซั้ง ³ บานไม้ทันใหญ่
ปล่อฮให้แมงโก๋เข้าคักใน	ซั้งใหญ่ไม้ทันการ

แมลงภู¹ เป็นสัญลักษณ์แทนผู้ชายเจ้าชู้ ที่ไปเซอชมดอกไม้ (ผู้หญิง) สะท้อนให้เห็นค่านิยมของสังคมไทยภาคใต้ที่ถือความบริสุทธิ์ของหญิงสาวเป็นสิ่งสำคัญ จะต้องไม่เสียความบริสุทธิ์จนกว่าจะแต่งงาน หญิงใดที่ผิดพลาดหลังเสียความบริสุทธิ์ก่อนแต่งงาน ถ่อมเป็นหญิงไร้ค่า

ฝนตกเหอ	ฝนตกแซซั้ง
อนิจจาปลาปลั้ง ⁴	หนีจากวัง ⁵ ไปอยู่ปลัก
ได้ฮินเขือคมันรื่อง	แม่เนื้อทองหนัก
หนีจากวังไปอยู่ปลัก	อนิจจาปลาปลั้ง

"ปลาปลั้งหนีจากวังไปอยู่ปลัก" เป็นสัญลักษณ์แทนหญิงที่ไม่รักดีเห็นผิดเป็นชอบ สะท้อนให้เห็นหญิงที่ใฝ่ต่ำหลงมัวเมาอยู่ในกามราคะ ทั้งความดั่งงามไปเกลือกกัลัวกับสิ่งโสมม ซึ่งสังคมจะประณามและบริภาษอย่างรุนแรง

¹ แมงภู¹ แมงโก๋ = แมลงภู¹

² ลำทมม = ลำทมม

³ ซั้ง = ซ้าง

⁴ ปลั้ง ปลั้ง = ปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งคล้ายปลาช่อน แต่ตัวเล็กกว่า

ปลัก⁵ ครีบทองออกสีแดง

⁵ วัง = หัวงน้ำปลัก

ต้นขี้แรดเหอ	ต้นขี้แรด
หนามเถี่ยวปลายแดด	คางคกเข้าที่
ต้นไต้แต่เข้า	ไปหาไอเฒ่าที่คลองรี
คางคกเข้าที่	ไม่มีคี่เพื่อนคราวกัน

"คางคก" เป็นสัญลักษณ์แทนอวัยวะเพศของผู้ชายสูงอายุ เพลงชาโน้ง บทนี้บ่งชี้ภาพผู้หญิงที่มีสามีแก่ ซึ่งเป็นภาพนิยามและประเพณี สะท้อนให้เห็นค่านิยมในการเลือกคู่ครองของชาวภาคใต้ว่า คู่ครองที่เหมาะสมจะต้องมีวัยใกล้เคียงกัน เพราะถ้า คู่ครองต่างวัยกันมาก มักจะมีปัญหาในครอบครัว และสังคมจะตำหนิ

1.2 สัญลักษณ์เกี่ยวกับต้นไม้

การใช้ต้นไม้เป็นสัญลักษณ์ในเพลงชาโน้ง พบว่ามักนำเอาลักษณะเด่นของต้นไม้ นั้น ๆ มาเป็นสัญลักษณ์ โดยใช้ต้นไม้ที่มีลักษณะเป็นพืชและมีความผิดปกติในสัญลักษณ์ของบุคคลที่ประพฤตินิดประเพี้ยนและทำนองคลองธรรม ซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ที่เข้าใจกันทั่วไป เช่น ลั่นทม หมายถึง ความระทม ตัวอย่างเช่น

ไปบ้านเหนือเหอ	ไปซื้อเชื้อ ลูกลูใหญ่
ตั้งไว้ได้หัวไค ^๑	ท่าสาวอ้อร้อ
ตัวน้องเท่าเขียด	เคียด หัวบอนเท่าหม้อ

ท่าสาวอ้อร้อ ให้ชายพอใจ

"อ้อร้อ" วิทยุ จิตต์ธรรม (2509 : 140) ให้ความหมายไว้ว่า อาการแสดงออกผิดปกติทางเพศ วัย กาสเทศะ และเรื่องราว เช่น คนแก่เดินสะบัดสะบั้งเหมือนสาว ๆ เรียกว่า เฒ่าอ้อร้อ เด็กเล่นทำนองมีลูกมีตัว เรียกว่า เด็กอ้อร้อ เด็กหญิง

¹ เชื้อ = มะเชื้อ

² หัวไค = บันไค

³ เคียด = กระเคียด

ที่ทำตนเหมือนเด็กสาวๆ เรียกว่าเด็กอ้อหรือ เรื่องที่เขารู้กันอยู่เราทำหูกลมเกลื่อนเสีย
เรียกว่า คนหูอ้อหรือ คำว่า อ้อหรือ เดิมคงหมายความว่า ทำให้สับสนงม แต่เพราะทำไม่
ถูกต้องตามลักษณะของมันจึงกลายเป็นกริยาที่แสดงไม่น่าดู ไม่น่าฟัง คำนี้ไม่ใช่ที่จังหวัดอื่นๆ เช่น
เพชรบุรี หมายความว่า สับสนงม เช่น แต่งตัวอ้อหรือ หมายความว่า แต่งตัวสวย แต่งตัวงาม

เพลงชาน้องบทน^๑ เป็นการบริภาษเชิงประชดการตัดจริตของเด็กหญิง
ที่ทำตนเหมือนเด็กสาว เพื่ออวดชายว่า ตัวเองเป็นสาวแล้ว "เคียดหัวบอนเท่าหม้อ" เป็น
สัญลักษณ์แทนผู้หญิงที่มีหน้าอก (หัวบอน) โดเกินวัย

ผักหมเหอ	ต้นผักหม ^๑ หนาม
บาวน้องผมงาม	ไว้ ^๒ แล้วว่าหนามยังเหยียบลง
หนามหักอยู่ใน	แกว่าหนามพง
ไว้ ^๒ แล้วว่าหนามยังเหยียบลง	พงด้วยความรักน้อย

ผักหมหนาม เป็นพืชชนิดหนึ่งที่ไม่มีประโยชน์ เจริญเติบโตและ
แพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในบริเวณบ้านและเรือกสวนไร่นา หากแก่การทำลายและ
ปราบให้หมด เพราะมีหนามแหลมคมอยู่ทุกส่วนของลำต้น ใบ และดอก "ผักหมหนาม" จึง
เป็นสัญลักษณ์แทนหญิงชั่ว เพลงชาน้องบทน^๑บริภาษชายหนุ่มที่เป็นคนดีแต่ไปหลงรักหญิงชั่ว
ทั้งๆ ที่รู้ว่าหญิงนั้นชั่ว โดยไม่ฟังคำทัดทานและคำบริภาษจากสังคม

อีดอกบุก	หีหมัน ^๓ ลูกเหมือนเทียนชัย
เถาเบสลับเบสูก้าไม้ไถ	เอาพันชทำไทรอดอกทอง
ยังคนหนึ่งแล้วยังไม่หน้า	เอาอันไปซ้ำเข้าเป็นสอง
พวกโทมสาละวนคนดอกทอง	ให้ชายหมันลองเล่น

¹ ผักหม = ผักขม ผักโหม ผักโหม

² ไว้ = รั้ว

³ หมัน = มั่น

"ดอกบุง" เป็นสัญลักษณ์แทนหญิงที่ร่อนรัก เพลงชาโน้งบถนี้บริภาษ
 ผู้หญิงที่ร่าเริงมาก มักมากในกาม โดยเปรียบกับเทียนชัยที่ลุกโชนสว่างไม่ยอมดับ ประณาม
 หญิงที่มีผิวอยู่แล้ว แต่ยังคงซุกซน หญิงเช่นนี้จะไม่มีค่า เป็นที่น่าสังเกตุว่าเนื้อหาทั้งหมดจะ
 บริภาษทวารวดี ในบาทแรกของวรรคสุดท้าย แทนที่จะซ้ำความบาทหลังในบทที่สอง ตาม
 ลักษณะของเพลงชาโน้งทั่วไป กลับซ้ำคำบริภาษต่อไปว่า "พวกโหมส่าละวนคนดอกทอง"
 ทั้งนี้เพื่อต้องการตอกย้ำคำบริภาษนั่นเอง

คือน้องเหอ	คือไม้ไผ่ข้างทาง
ปล้ำ ¹ แผ้วปล้ำดาจ	หมายว่าจะฟันสามโค
งามแต่ข้างนอก	รอก ² เจาะข้างใน
หมายว่าจะฟันสามโค	ไม้ไผ่ข้างทางเดิน

บริภาษหญิงที่มีความประพฤติเสียหายในเรื่องนี้สาว เสียความบริสุทธิ์
 ก่อนที่จะแต่งงาน ทั้งที่มีชายหมายปองอยู่แล้ว กลับปล่อยเนื้อปล่อยตัวไปได้เสียกับชายอีกคน
 หนึ่ง "ไม้ไผ่ข้างทาง" เป็นสัญลักษณ์แทนหญิงที่อาจเป็นของใครก็ได้

บ้าน ³ เหนอ	มีคอเกาะ ³ เปลือก
อีสาวคู่ ⁴ เลือก	แตกเลือด ⁴ ซ้อนเป็น
การโหมการผ้าย	การนากการไว้เต็มเห็น
แตกเลือด ⁵ ซ้อนเป็น	พุงบ่องเหมือนแลน ⁵ จี ⁶

¹ ปล้ำ = พยายาม

² รอก = กระทบ

³ เกาะ = เกาะ

⁴ แตกเลือด = กินอย่างตะกละ

⁵ แลน = ตะกวด ^๕ เหย

⁶ จี = จี หมายถึง ทำของให้สุกโดยวางบนถ่านไฟ

"คอเกาะเปลือก"¹ เป็นสัญลักษณ์แทนหญิงที่ไม่มีค่า เพลงชาน้องบทนี้
 บริภาษผู้หญิงที่ไม่คุณสมบัติของผู้หญิง คือ ไม่สนใจงานบ้านงานครัว แม้ว่าจะมีวัยที่สมควรทำ
 อะไรเป็นและมีลูกมีผัวได้แล้ว "อัสสาวคู่เลือก แดกเลือกช้อนเป็น" เป็นความเปรียบที่แสดง
 ให้เห็นว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่มีชายใดต้องการเอาไปเป็นคู่ครอง อันเนื่องมาจากการไม่รู้จัก
 ทำงาน ความหมายโดยนัยอีกประการหนึ่งก็คือ บริภาษว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่มีใครเลือก
 ตั้งครรภ์ประจําตนเองทั้งๆ ที่ยังไม่มีสามี "ช้อนเป็น" เป็นสัญลักษณ์แทนอวัยวะเพศของ
 ผู้ชาย

1.3 สัญลักษณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ

การใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ธรรมชาติในเพลงชาน้อง ที่มี
 เนื้อหาเป็นคำบริภาษ พบว่า มักนำเอาเหตุการณ์ทางธรรมชาติที่พบเห็น โดยนำเอาความ
 ผิดปกติทางปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมาเป็นสัญลักษณ์แทนจิตใจหรือการกระทำของบุคคลที่
 ผิดปกติ มาเป็นสัญลักษณ์ เช่น เมฆหมอก หมายถึงความกังวลใจ อุปสรรค ทะเล หมายถึง
 ความอ้างว้าง เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

น้ำท่วมเหอ	ท่วมรากชมพู
ห่มผ้ากรู	บอกเพื่อนว่าใช้จับ
ท่าปรีอ ² เพื่อนเหอ	มันขึ้นมาเมื่อนอนหลับ
บอกเพื่อนว่าใช้จับ	พุงใหญ่ ³ ไม่รู้ตัว

บริภาษผู้หญิงที่ตั้งครรภ์โดยที่ไม่มีสามี ถือว่าเป็นเรื่องที่เสื่อมเสีย
 อย่างมาก เป็นการประจําพ่อแม่ ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล "น้ำท่วมรากชมพู" เป็น
 สัญลักษณ์แทนความชั่วของหญิงที่ไม่อาจจะปกปิดได้

¹ คอเกาะเปลือก ในที่นี้น่าจะหมายถึง ลูกสะตอที่ถูกระเทาะเปลือกมาก
 กว่า คอ (ไม้) ที่ถูกระเทาะเปลือก ทั้งนี้เพราะจะให้ เป็นสัญลักษณ์แทนอวัยวะเพศของผู้หญิง

² ท่าปรีอ = ทำอย่างไร

³ พุงใหญ่ = ตั้งครรภ์

น้ำไหลเหอ	ไหลเข้าช่องหน้าต่างสงสาร
เพื่อนเขาทั้งเพ็ดบ้ำการ ¹	สาวน้อยรูปงามคิดบ้ำผิว
คิดไปคิดมากก็น่าอาส	ถ้าพี่ชายบ้ำมั่งก็ยิ่งชั่ว
สาวน้อยบ้ำผิว	คนหัว ² ทั้งเมืองนี้

ผู้หญิงที่ไม่สงวนท่าทีไปหาชายจะถูกประณามอย่างมากเพราะสังคมภาคใต้ถือว่าผู้หญิงมีหน้าที่เป็นฝ่ายสนองเท่านั้น "ช่องนา" คือ ช่องที่คั่นนา เป็นสัญลักษณ์แทนเพศหญิง

ฟ้าลั่นเหอ	ลั่นมาวางวาง
เอามือเท้าคาง	เอาหลังไปพิงกับต้นรัก
สาวพรหมจรรย์	ไปได้กับไม้ ³ ฮักที่พันหัก
เอาหลังไปพิงกับต้นรัก	พันหักได้เมื่อสาว

เพลงชาน้องบทนสะกอนให้ เห็นผู้หญิงที่เป็นค่านิยมของสังคม ไปแต่งงานกับชายต่างศาสนาและยังเป็นชายสูงอายุ "พันหัก" เป็นสัญลักษณ์แทนชายสูงอายุ

2. การใช้สำนวนโวหาร

สิกขา พิณิจฎวล (2516 : 176) ได้กล่าวว่า สำนวนโวหาร (figure of speech) หมายถึง การสร้างมโนภาพ (image) ให้เกิดโดยใช้ถ้อยคำสำนวนซึ่งทำได้หลาย प्रकार เช่น

- 1) อุปมา (Simile)
- 2) อุปลักษณ์ (Metaphor)
- 3) บุคลาธิษฐาน (Personification)

¹ บ้ำการ = อดทนทำงาน

² หัว = หัวเราะ

³ ไม้ฮัก = ไม้ตะฮัก หน่อฮัก (ไม้ตะ คือ คำน่าหน้าผู้ที่เราขอร้องนับถือ

หรือมีอายุมากกว่า)

- 4) นามนัย (Metonymy)
- 5) อติพจน์ (Hyperbole)
- 6) อุกาหรณ์ (Analogy)

กลวิธีการบริภาษประการหนึ่งของเพลงชาโน้ง คือ การใช้สำนวนโวหาร ทำให้คำบริภาษมีน้ำหนัก ได้อารมณ์ และมีความรู้สึกมากขึ้น จากการศึกษาโวหารใน คำบริภาษในเพลงชาโน้ง พบว่า มีการใช้สำนวนโวหารอยู่ 5 ลักษณะ คือ

- โวหารอุปมา (simile)
- โวหารอุกาหรณ์ (analogy)
- โวหารอติพจน์ (hyperbole)
- โวหารอุปลักษณ์ (metaphor)
- โวหารบุคลาธิษฐาน (personification)

2.1 โวหารอุปมา (simile)

คือการนำเอาสิ่งที่เหมือนกันมาเปรียบเทียบกัน เป็นการช่วยให้ผู้อ่าน รู้จักในสิ่งที่ไม่เคยรู้จักมาก่อน โดยการนำเอาสิ่งที่รู้จักมาแล้วเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงความคิด หรือ เป็นการช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพสิ่งที่พูดได้ชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น การเปรียบเทียบแบบนี้มักใช้ คำเชื่อม เหมือน ดุจ รวากับ ปาน ประดุจ ประหนึ่ง ดัง เช่น เป็นต้น (สิทธา นิธิจตุรลล, 2516 : 176)

การบริภาษในเพลงชาโน้ง ที่ใช้กลวิธีการเปรียบอุปมา จากการ

ศึกษาวิเคราะห์ พบว่า มีมากกว่าโวหารชนิดอื่นๆ ตัวอย่างเช่น

เข้าเข้า	หุงข้าวแกงบัว
เล่นซู้แกมผิว	หนูกเหมือนท่าหาชาติ ¹
เกิดมาทั้งที	เอาให้ใส่บาตร
หนูกเหมือนท่าหาชาติ	ไม้ซาดสักวันเดี๋ย

¹ หาชาติ = เทศน์มหาชาติ

บริภาษผู้หญิงที่คบชู้ ไม่คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรมที่ตั้งงามของสังคม โดยปกติการบริภาษมักใช้ภาษาหยาบคายธรรมดา ซึ่งมีผลทำให้ผู้ถูกบริภาษรู้สึกเจ็บปวดอยู่แล้ว แต่ในที่นี้เป็นกรการบริภาษที่ใช้สำนวนโวหารอุปมาเปรียบเทียบ จึงให้ความรู้สึกที่รุนแรงกว่าหลายเท่า "เกิดมาทั้งที เอาให้ใส่บาตร" เป็นการเปรียบเทียบในลักษณะเยาะเย้ยผู้หญิงคนหนึ่งที่ทอดร่างให้ชายชู้เซ่ยชม และมีผิวไปพร้อมๆ กันว่าเหมือนกับการทำบุญสร้างกุศลแทนที่จะทำบุญด้วยข้าวของเงินทองเช่นเดียวกับคนอื่นๆ

ขั้นต้นเหอ	ขั้นต้นชู้เตรย ¹
แม่ชายอยากได้โลก ² เซย	ตัวสั้นรั้วรั้วเหมือนคิ้วหอย
เงินทองไม่ได้แต่ได้หลาน	มาไหว้ตาไหว้ยายเสี่ยสักหน้อย
สารเหนียวสักป้อย ³	น้ำเท ⁴ สักหน้อยเดี้ยว

บริภาษแม่ชายที่อยากมีลูกเซยจนตัวสั้น เพราะตกอยู่ในภาวะจำยอม ขอแค่มาไหว้พ่อเป็นพิธีก็พอ ซึ่งตามความเป็นจริงแล้ว ประเพณีการแต่งงานของทางภาคใต้ ถือเป็นงานใหญ่ที่เป็นหน้าเป็นตา จนมีการพูดกันติดปากว่า "ไปงานกินเหนียว" คือทุกคนที่ไปร่วมงานแต่งงานนั้นจะต้องได้กินข้าวเหนียวที่เจ้าภาพจะต้องจัดเลี้ยงจนพอ ในที่นี้บริภาษว่า ถึงแม่ลูกสาวตั้งท้อง คือ "เงินทองไม่ได้แต่ได้หลาน" แล้วก็ตาม น่าจะมี "สารเหนียวสักป้อย น้ำเทสักหน้อยเดี้ยว" คือทำเป็นพิธีเสี่ยสักหน้อย ทำข้าวเหนียวพอเป็นธรรมเนียมเท่านั้นอันเนื่องมาจาก "เงินทองไม่ได้แต่ได้หลาน" คือ ลูกสาวตั้งท้องขึ้นแล้วจะมีวีรธไม่ได้จำต้องรับเท่าพิธี เห็นลักษณะกลืนไม่เข้าคายไม่ออกนั่นเอง

¹ ชู้เตรย = หลัวเจ้าชู้

² โลก = ลูก

³ ป้อย = ภาชนะทำด้วยกะลามะพร้าวขนาดเล็กใช้สำหรับตวงข้าวสาร

ใส่หม้อหุงข้าว

⁴ น้ำเท = น้ำกะทิ

คือห้องเหอ	คือคั่นกลางสาด
อยู่กลางเว้าส	ไม่มีใครหาญ ¹ สู้กัน
ข้างนอกสุกใส	ข้างในมันขมเหมือนคิดลั่น
ไม่มีใครหาญสู้กัน	กลางสาดกลางเว้าส

บริภาษผู้หญิงที่งามเฉพาะรูปร่างหน้าตาภายนอก แต่จิตใจไม่งามไปด้วย "ไม่มีใครหาญสู้กัน" หมายถึง ไม่กล้าที่จะทำอย่างนั้น โดยการอุปมาผู้หญิงเหมือนกับกลางสาดกลางบ้านที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ

ดอกบอนเหอ	แลเหมือนดอกสร้อย
ดอกทองแต่น้อย	เหมือนบอน ² โทสไฟ
ทุ่มเสี้ยว ³ แก้ว	ไปเอาไขใหม่
เหมือนบอนโทสไฟ	ตกไหนคนเลือน ⁴ หมัน

สะท้อนให้เห็นสังคมที่รวมประหลาดและไม่ยอมรับผู้หญิงที่ประพฤติชั่ว มากู้หลายตัว เปลี่ยนผู้ชายไปตามอารมณ์และความพึงพอใจ โดยการเปรียบเทียบว่า "เหมือนบอนโทสไฟ" คือทำนองเดียวกับคั่นบอนที่ปรารถนาจะอยู่ใกล้กองไฟ ส้อมเหี้ยวเฉา ซึ่งหมายถึงได้รับความทุกข์ ความเสื่อมเสียนำความเดือดร้อนมาสู่ตน

คั่นหมากผู้เหอ	คั่นหมากผู้
น้องปรารถนาจะหาคู่	แต่พอรู้จักการ
เป็นธำให้พอรู้จักวัด	เป็นแค่ทิสักให้พอรู้จักบ้าน
เพื่อฆ่าท่าเหมือนหมาแก่โดยสสาร	ตัวน้องรำคาญใจ

- 1 หาญสู้ = กล้าที่จะ
- 2 โทส = ร้าร้อง ร่าน ร้อนแรง
- 3 ไข = ไข่
- 4 หมัน = สิ้น

บริภาษชายหนุ่มที่ไม่คุณสมบัติของความเป็นชาย คือ ชาติความเป็นผู้นำ
ไม่รู้จักบทบาทและหน้าที่ของผู้ชายควรทำ "เหมือนหมาแค่โดยสาร" เปรียบให้เห็นว่า คอย
เดินตามแต่เจ้าของ พลอยกินพลอยอยู่อาศัยไปวันๆ ไม่คิดที่จะประกอบอาชีพ สร้างฐานะ
ตามลักษณะของชายหนุ่มทั่วไป

ตัดหัวเหอ	แกงคั่วลูกหงส์
ไม่แลโรป ¹ แลทรง	ให้เมียหมิง ² ค่า
ไอ้ตัดหัวเหอ	ชคร้านเหมือนหมา
ให้เมียหมิง ² ค่า	เหมือนหมาในโรงเหล้า

จุดมุ่งหมายของการบริภาษ คือ บริภาษผู้ชายที่ไม่ปฏิบัติตนเป็นสามีที่ดี
ซึ่งเกิดขึ้นมาหากิน ถ้าทำบ้างก็เป็นเรื่องทะเลวไหลไร้สาระ (แกงคั่วลูกหงส์) โดยใช้
ความเปรียบอุปมา "เหมือนหมาในโรงเหล้า" เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่า เป็นที่น่ารังเกียจ
ต้องเกลียดกลัวอยู่ใกล้สิ่งโส่ม คอยกินเอาเจียนของเหลือเคเน โดยปกติคนในโรงเหล้าที่คิด
เหล่า ติดยา เป็นคนที่น่ารังเกียจอยู่แล้ว ยิ่งเปรียบเป็นหมาเลยให้ความรู้สึกรุนแรงขึ้น
หลายเท่า

นางแม่เหอ	ซิ่งรักษาลูก
เฝ้าชวนเฝ้าवलูก	ปกปิดเอาไว้เหมือนกับแดง
เห็นหนอนลอดไซเข้าไปได้	เป็นหนอนในไส้แม่ไม่แดง ³
เสียดทองทั้งแท่ง	เท่านั้นแม่แค่นี้ใจ

¹ โรป = รูป
² หมิง = มิ่ง
³ แหลง = พด

บริภาษแม่ที่ปกปิดความผิดพลาดของลูกสาว ไม่ให้ชาวบ้านรู้ว่าลูกสาว
เสียความบริสุทธิ์ให้กับชายก่อนที่จะได้แต่งงาน "ปกปิดเอาไว้เหมือนกับแดง" เปรียบอุปมา
ให้เห็นว่า รัก ห่วง กะណูนมเอาไว้ ลมแดดไม่ให้ต้อง ทำนองเดียวกับ ใส่ตะกร้าล้างน้ำ
คือ พยายามทำให้มันกลับมาใหม่

นางแม่เหอ	เหมือนผลุบเน่า
พระมารดาเจ้า	ใส่เชอ ¹ เกี้ยวชาย
โลก ² เข้าชายดีปิดปากหิว	โลกชายชั่วมันเชอ ³ เองง่ายง่าย
ใส่เชอ ¹ เกี้ยวชาย	ทุกอย่างหนทางเดิน

เปรียบผู้หญิงที่เสียความบริสุทธิ์ก่อนแต่งงานว่า "เหมือนผลุบเน่า"
คือไร้ค่าไม่มีใครต้องการ แต่แม่ก็พยายามปกปิดความผิดและหาผู้ครองให้กับลูกไปทั่ว เมื่อ
ไปพบกับคนดี คือคนรู้ทัน ลวงได้ไม่สำเร็จ จะลวงได้ก็แต่คนโง่เท่านั้นอย่าคิดว่าผู้ชายจะโง่
ข้อได้ง่ายๆ

พูดจาเหลวไหล ⁴ เหอ	เหมือนหนึ่งผูกแพไว้กับกก
พูดจากับโลก ⁵ อ้ายชหก ⁵	ทำให้น้องตกลงกลางหน
น้องไม่รู้ ⁶ เหลย ⁶ ว่าโลกหมา	น้อง ⁵ นิสัญญาว่าโลกคน
ทำให้น้องตกลงกลางหน	ให้น้องพลอชวนตาม

¹ เชอ = กะเชอ

² โลก = กก

³ เชอ = ชือ

⁴ เหลวไหล = พูดไม่เป็นสาระ

⁵ ชหก = โทหก

⁶ เหลย = เลย

"ผูกแพไว้กับกก" เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความไม่มีมั่นคงแน่นอน เพราะกกเป็นพืชที่เล็ก ๆ แผลอาจจะขาดไปเมื่อไหร่ก็ได้ เป็นการบริภาษชายหนุ่มที่ไม่รักษาคำพูด ไม่ทำตามคำมั่นสัญญา ตอนแรกนึกว่าเป็นคนดี (โลกคน) แต่ที่จริงก็คือคนเลว (โลกหมา) คนทางภาคใต้ถือเป็นเรื่องที่ไม่ดีหลายอย่างสำหรับผู้ชายที่ไม่มีคำสัตย์

พชายเหอ	กินน้ำตาลทรายแต่หวานลิ้น
หวานหลอด ^๑ ลอดไต่ลิ้น ^๒	น้องรู้อยู่สิ้นว่าดินลม
เปรียบเหมือนลูกชกา	ภายนอกโสภาคข้างในหม
น้องรู้อยู่สิ้นว่าดินลม	หวานชมเรารู้น

บริภาษผู้ชายที่พูดไม่ตรงกับใจ "เหมือนลูกชกา ข้างนอกโสภาคข้างในหม" เปรียบให้เห็นลูกชกาที่ดูภายนอกผลสีแดงสดใสน่ากิน แต่ข้างในกลับขมกินไม่ได้ ทำนองเดียวกับคนเลวชาย คำพูดที่หวานเกินจริงย่อมหาความจริงใจไม่ได้

แม่ผิวเหอ	หลัวหลัว ^๒ เหมือนครกเบือไม้ ^๓
กึ่งตุ้จะไหว	กึ่งร้ายจะเจียง ^๔ ใสไฟ
เหวยเหวยแม่ผิว	ครกเบือเฝ้าไท
หวงไว้ไปไหน	กม ^๕ สองสามที่แตก

อุปมาโวหารในเพลงชาน้องบทนี้ คือ "หลัวหลัวเหมือนครกเบือไม้" เปรียบให้เห็นพฤติกรรมของแม่สามีว่าเป็นคนที่ขาดความหนักแน่น จิตใจไม่อยู่กับร่องกับรอย อยู่ไม่สุข ไม่วางคนให้เป็นก้น้ำเคราพนักคือ เช่นเดียวกับครกไม้ที่น้ำหนักเบาหนักเบาตนเอง

^๑ หลอด = ตลอด

^๒ หลัวหลัว = วุ่นวาย กระทบกระเทือน

^๓ ครกเบือไม้ = ครกกะเบือไม้

^๔ เจียง = ผ่า ฟัน

^๕ กม = ก้ม ต่ำ

ลมพัดเหอ	พัดมาพายผัน
ลินช่ายทุกวัน	พุดแล้วมันผันไปเสียได้
แลเหมือนฝูงนกอยู่ช่ายป่า	แลเหมือนฝูงกาอยู่ปลายไม้
พุดแล้วมันผันไปเสียได้	ลินช่ายเหมือนครววัด

บริภาษผู้ช่ายที่พุดจาลับปลับ "แลเหมือนฝูงนกอยู่ช่ายป่า แลเหมือนฝูงกาอยู่ปลายไม้" เป็นการเปรียบเทียบที่แสดงให้เห็นความไม่แน่นอนในคำพุดของช่าย และหาหลักประกันอะไรไม่ได้ นกหรือกา จะบินหนีไปเมื่อไทรก็ข้อมได้ และในวรรคสุดท้าย ยังอุปมาซ้ำอีกว่า "ลินช่ายเหมือนครววัด" คือ มีว่ไปหมด

ลูกสาวเหอ	ลูกช่าวบ้านคตสุด
ตัวช่าวเหมือนคอกพุด	ลาวนเหมือนใบปรือ
ถ้าพี่เป็นช่าย	ไม่ต้องใช้ให้เสียมือ
ลาวนเหมือนใบปรือ	ไม่ต้องให้คนถือเล่น

บริภาษผู้หญิงที่พุดจาลับปลับ คลบแคลง "ลาวนเหมือนใบปรือ" เป็นการเปรียบเทียบความคลบแคลงกับใบปรือ ซึ่งเป็นนกชนิดหนึ่ง ฮามเมื่อโดนลมพัด จะสะบัดหัวไปมา ทำนองเดียวกับหญิงร้อยล้นเกะลาวนนั้นเอง ผู้หญิงเช่นนั้นไม่มีใครต้องการจะยุ่งด้วย

ลูกสาวเหอ	ลูกช่าวบ้านเล
ใครได้ใครเซ	เหมือนเรือหน้าท่า
เป็นปลาไม่เลือกเหยื่อ	เป็นเรือไม่เลือกสินค้า
เหมือนเรือหน้าท่า	ใครได้ใครมาขอ

บริภาษผู้หญิงที่สำส่อน คบผู้ชายไม่เลือกหน้า "เหมือนเรือหน้าท่า" เปรียบผู้หญิงเหมือนกับเรือรับส่งข้ามฟาก ใครปรารถนาจะโดยสารขึ้นลงก็ข้อมได้ แต่คนไม่เหมือนเรือที่จะกระทำเช่นนั้น ผู้หญิงเช่นนั้นข้อมไว้ค่าไม่มีราคา "ใครได้ใครมาขอ" คือ หากชายใดได้เซยชมแล้ว คงไม่มีใครที่จะมาสู่ขอหรือคิดจริงจัง

2.2 โวหารอุกาทรมณ์ (analogy)

เป็นวิธีการเปรียบเทียบเรื่องราว เหตุการณ์ หรือความคิดสองอย่างที่มีความหมายต่างกันว่าคล้ายกัน โดยการแยกข้อความที่เห็นว่าง่ายแก่การเข้าใจ บางครั้งอาจนำเอาคำพังเพย สุภาษิต ประกอบ ลักษณะโวหารอุกาทรมณ์คล้ายโวหารอุปมา แต่ต่างกันที่โวหารอุปมาเป็นการใช้เปรียบเทียบข้อคำ ส่วนโวหารอุกาทรมณ์ เป็นการเปรียบเทียบข้อความ (วิชา กงกะนันท์, 2520 : 50)

เพลงชาनोंที่ใช้กลวิธีการเปรียบเทียบ โดยใช้โวหารอุกาทรมณ์ที่ปรากฏอยู่ในเพลงชาनों มีดังต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น

บ้านนี้เหอ	มีปริง ¹ กิ่งพุก
รักกันแรกพอตัดจุก	ธรรมเนียนหันมาแต่ไหน
แต่เหอแต่ไทร	ไม่หอนเห็นใคร
ธรรมเนียนหันมาแต่ไหน	น้ำไหลชันภูเขา

"น้ำไหลชันภูเขา" เป็นโวหารอุกาทรมณ์ที่เปรียบเทียบให้เห็นการผืนกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ ที่ให้บุตรหลานแต่งงานกันตั้งแต่อายุยังน้อย ถือว่าเป็นการสานทางกับประเพณีนิยม

ตกเบ็ดเหอ	ตกลงสองคัน
ปลาจับพร้อมกัน	ชักข้างไหนดี
ชักข้างท่าโพธิ์ ²	วัดโอเสื่อที่
ชัก ³ ข้างไหนดี	เสื่อที่ทั้งสองข้าง

โวหารอุกาทรมณ์ในเพลงชาनोंบทนี้ คือ การนำเอาสำนวน "จับปลาสองมือ" มาเป็นอุกาทรมณ์ เพื่อเปรียบเทียบผู้ทำงานสองอย่างในเวลาเดียวกัน คือหวังทั้งสองสิ่งทำนองเดียวกับผู้ชายที่หมายปองผู้หญิงสองคน แต่ลังเลไม่ตัดสินใจลงไปอาจทำให้ผิดหวังได้

¹ ปริง = มะปริง

² ท่าโพธิ์ = ชื่อสถานที่ในจังหวัดพัทลุง

³ ชัก = ตวัด

ต้นม่วงเหอ	ต้นม่วงคล้า
สูกแดงกั้งป่า	เขาเรียกม่วงคล้ายามดแดง
ผีเฝ้าเหลือเฝ้า	ถ้าไม่สิ้นแรง
เขาเรียกม่วงคล้ายามดแดง	สูกแห้งได้โคนม่วง

เพลงชาน้องบทนบวิภาชผู้ชายที่หลงรักผู้หญิงอยู่ข้างเดียว ทำนองเดียวกันกับ "มดแดงเฝ้ามะม่วง" คือผู้หญิงไม่สนใจด้วย นับเป็นการเฝ้าคอยอย่างไม่มีหวัง เพราะในที่สุดหญิงก็ตกไปเป็นของคนอื่น

2.3 ไวยาหารอดิพจน์ (hyperbole)

เป็นการใช้ไวยาหารเปรียบเกินจริงเพื่อให้เห็นอารมณ์ หรือความรู้สึกที่รุนแรง (สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2524 : 60)

เพลงชาน้องที่ใช้ไวยาหารอดิพจน์เป็นกลวิธีการบวิภาช จากการศึกษาวิเคราะห์ พบว่า มีดังต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น

กุนหยี ¹ เหอ	ดอกกุนหยี
ไอ้บ่าวบ้านนี้	อย่าเฮีย ² เหลยพี่น้องไม่เอา
คิกคั้นเพียรเพียร	เดินให้ตื่นเพียน ³ เสียเปล่าเปล่า
อย่าเฮียเหลยพี่น้องไม่เอา	บากหน้าหาคนอื่น

"เดินให้ตื่นเพียนเสียเปล่าเปล่า" เป็นการกล่าวเกินจริง เพื่อเห็นความรู้สึกให้เห็นว่าผู้หญิงรังเกียจไม่เป็นใจด้วย

¹ กุนหยี = ดอกบานไม่รู้โรย

² เฮีย = เจย

³ คั้นเพียน = แก้วลิก

ควายขาวเหอ	ควายขาวท่าเกา
หวัดเข็ชกั้งเข่า	กินน้ำสามหนอง
กินหญ้าเจ็ดทุ่ง	นอนร่วมชายคลอง
กินน้ำสามหนอง	นอนร่วมชายคลองเคย

"ควายขาว" สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (2524 : 134) ให้ความหมายไว้ว่า ชายที่บวชเรียนแล้ว (ควายขาว) แต่สละหลักธรรมทั้งปวงที่ได้จากการบวชเรียน อันเป็นเครื่องครองใจนั้นทิ้งเสีย (หวัดเข็ชกั้งเข่า) เทົงวเป็นคณจรจัดค้ำไทนนอนนั้น ต้องนอนกลางดินกินกลางทราย เป็นบุคคลที่ไม่ฟังปวารณา โวหารอดิพนธ์ คือ "กินน้ำสามหนอง กินหญ้าเจ็ดทุ่ง" เป็นการกล่าวที่เกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึกในการบวชเรียนผู้ชายที่ หลักธรรมในพระพุทธศาสนา ไม่สามารถขัดเกลาจิตใจให้สะอาดได้ และยังประพฤติดัวออกนอกวิตนอกกรอบ

คอกแคเหอ	แลนกลายเป็นดอกรัก
อฮ่าแลนองนานนิก	คองจะหักเสีเยเปล้าเปล้า
ทำบาวให้หวัดคอง ¹	ไม่ได้เหมือนมุ้งน้องไม่เอา
ขึ้นชื่อว่าชายผ่าเหล่า	น้องไม่เอาพันธุมันเหอ
ต้นหนนเหอ	ต้นหนนสูกแดง
อาบน้ำทาแป้ง	เดินกัมแลตัว
ขาดให้แซเท็ก	ไม่ไครอิกอ้อตัดหัว
เดินกัมแลตัว	ตัดหัวช่างทำบาว

¹ หวัดคอง = หกคะเมน ค้างกา

ตัดหัวเหอ	อช่ามุ่งเห็นบเพลลาฮาว
ตัดหัวมิงแล้อ์ท่าบ่าว	ชฮาฮาวเจ็ดศอก
ยังเป็ยสองเป็ย	มิงหาไม่ออก
ชฮาฮาวเจ็ดศอก	ตัดหัวมิงแล้อ์ท่าบ่าว

บริภาษชายหนุ่มที่วันๆ เอาแต่แต่งตัวอวดสาว ไม่รู้จักท่ามาหากิน "คอพี่จะหักเสียเปล่าเปล่า" "นาคให้แขนหัก" "ชฮาฮาวเจ็ดศอก" เป็นโวหารอติพจน์ที่กล่าวเกินจริง เพื่อเน้นความรู้สึกให้เห็นว่า ผู้หญิงไม่สนใจผู้ชายที่มีพฤติกรรมเช่นนั้น

2.4 โวหารอุปลักษณ์ (metaphor)

โวหารอุปลักษณ์ หรือเรียกว่าการเปรียบเทียบโดยนัย มีลักษณะคล้ายอุปมา แต่ไม่ใช่คำว่าเหมือน หากแต่จะกล่าวถึงว่าสิ่งนั้นคือสิ่งนั้น อาจจะมีคำว่า "คือ" หรือคำว่า "เป็น" อยู่ด้วยก็ได้ (สิทธา พิณกุลวล, 2516 : 176)

เพลงชาनोंงที่มีโวหารอุปลักษณ์เป็นกลวิธีในการบริภาษ มีดังต่อไปนี้
ตัวอย่างเช่น

คือน่องเหอ	คือพรวัวต้นลึก
บาวบาวถิกถิก	ไม่หนักขอเม็ย ¹
ได้เฟื่องได้หลัง ²	เอาไปเล่นไฟเสื่อ
ไม่หนักขอเม็ย	บาวบาวทั่วควายถิก

บริภาษผู้ชายที่มีวัยอันควรจะมีครอบครัว แต่ไม่ยอมแต่งงาน "บาวบาวถิกถิก" เป็นการเปรียบเทียบเป็นนัยกับควายถิก ที่ลึกลงงชาคสติ แม้จะมีกำลังแต่ก็ไม่ใช้ให้เกิดประโยชน์

¹ ขอเม็ย = สู้ขอ

² หลัง = สลึง

วังหลามแก้วข้าเหอ	หน้าท่าจอดเรือ
เป็นกาไม่เลือกเหยื่อ	เป็นเรือไม่เลือกสินค้า
เจ้าสาวน้อยหน้ามน	เขาคิดเป็นคนหลากา ¹
เป็นช้างไม่เลือกหญ้า	ใครเขมันโหม ² ให้

บริภาษผู้หญิงที่คบชายไม่เลือกหน้า เป็นผู้หญิงต่ำส่อ ใจง่ายกับ

ผู้ชายทุกคน

2.5 โวหารบุคลาธิษฐาน (personification)

เป็นการสมมุติให้มีตัวตน คือ การนำเอาสิ่งที่ไม่มีชีวิตมากล่าวถึงราวกับมีชีวิต หรือการนำเอาสัตว์มากล่าวถึงเหมือนบุคคลที่เข้าใจกันได้ (ลิกขา พินิจภูวคณ, 2516 : 196)

เพลงชาनोंงที่มีโวหารบุคลาธิษฐาน เป็นกลวิธีในการบริภาษ มีดังต่อไปนี้ ตัวอย่างเช่น

ขึ้นเขาเหอ	ไปแลนเกช่าถ่มบั้ง
ถ่มทอดหนม ³ แห้ง	ขอเมือให้หน้าเเวโรยม
แกงส้มแกงโสก	แกงโสกขีพรา ⁴ กับพาโหม
ขอเมือให้หน้าเเวโรยม	พาโหมพั้งลัดยอด

โวหารบุคลาธิษฐานในเพลงชาनोंงบทนี้คือ การสร้างบทบาทให้

นกเขา มีการกระทำที่เหมือนคน เป็นการล้อเลียนชายที่มีอายุมากแต่งงานกับเด็กที่พอเริ่มเป็นสาว (พาโหมพั้งลัดยอด) ซึ่งสังคมไม่ยอมรับ

¹ หลากา = ชั่ว ทราม

² โหม หมู = กิริยาที่ข้างหมอบลง ในที่นี้หมายถึงขอม

³ หนม หนม = หนม

⁴ ขีพรา = พัก เชื้อว

นางศุร¹า¹ เหนอ
เกิดโลกในถ้ำ
นอนเกิดโลกแก้ว
นางศุร¹ายังอร

นางศุร¹า
ค้าค้าแล้วเข้าให้โลกนอน
แม่เข้าเจ้าแล้วลาไปก่อน
เข้าโลกให้นอนแปล

โวหารบุคลาธิษฐานในเพลงชาน้องบทนี้คือ การสร้างบทบาทให้เสียงพามีพฤติกรรมที่เหมือนคน สะท้อนให้เห็นถึงหญิงที่ท้องโดยไม่ได้แต่งงานตามประเพณี เมื่อคลอดลูกจึงจำเป็นต้องปิดบังไม่ให้ใครรู้

¹ ศุร¹า = เสียงพ่า

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์คำบริภาษในเพลงชาน้อง สรุปผลการศึกษาดังนี้

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเนื้อหาของคำบริภาษในเพลงชาน้อง และกลวิธีในการบริภาษ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยใช้เพลงชาน้องจากคลังเพลงกล่อมเด็กของฝ่ายหอสมุดและวรรณกรรมท้องถิ่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา จำนวน 3,800 บท จากเพลงชาน้อง ของ วันเนาวิ สุเด่น 849 บท เพลงพื้นเมืองภาคใต้ของ ภิญญู จิตต์ธรรม 400 บท วิเคราะห์สำรับของเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ ของ สุธิวงศ์ พงศ์ไพบุลย์ 1,877 บท และแผนกภาษาไทย วิทยาลัยวิชาการศึกษาสงขลา 282 บท เป็นข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า คัดเลือกข้อมูลเฉพาะที่ปรากฏการใช้คำบริภาษ เพื่อศึกษาค้นคว้าทั้งหมด 345 บท โดยพิจารณาคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อตกลงเบื้องต้น ได้ 121 บท

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาคำบริภาษในเพลงชาโน้ง สรุปได้ว่า มีลักษณะต่างๆ ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. เนื้อหาของคำบริภาษที่ปรากฏในเพลงชาโน้ง พบว่ามีเนื้อหา 2 ประการ คือ
 - 1.1 เนื้อหาบริภาษบุคคล
 - 1.2 เนื้อหาบริภาษบุคคลของสถาบันทางสังคม
 - 1.1 เนื้อหาบริภาษบุคคล

เนื้อหาของคำบริภาษที่ปรากฏในเพลงชาโน้ง ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ การวางตัวและการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม

1.1.1 เนื้อหาบริภาษผู้ชาย พบว่าจะบริภาษผู้ชายที่ขาดคุณลักษณะ การเป็นผู้เฒ่า เช่น ผู้ชายที่ไม่มีความรู้ ไม่มีความกล้าหาญ ไม่มีความซื่อสัตย์เห็นแก่ตัว กลุ่มหลงการพนัน สุรา ยาเสพติด และไม่รักษาความสัตย์ ทั้งนี้เพราะสังคมภาคใต้มุ่งให้ โอกาสแก่ผู้ชายในการเป็นหัวหน้า ไม่ว่าจะหัวหน้าครอบครัวหรือหัวหน้าสถาบัน

1.1.2 เนื้อหาบริภาษผู้หญิง จากการศึกษานโยบายบริภาษผู้หญิง ที่ปรากฏในเพลงชาโน้ง พบว่า เนื้อหาส่วนใหญ่จะบริภาษผู้หญิงที่ไม่มีคุณสมบัติของผู้หญิงตาม ที่สังคมได้กำหนด เช่น ไม่รักษานวลสงวนตัว มีกิริยามารยาทไม่เรียบร้อย คบชู้ผู้ชาย

เกยจกร้าน และไม่มีความรู้ความชำนาญในงานบ้านงานเรือน เป็นที่น่าสังเกตุว่าเนื้อหา บริภาษผู้หญิงนั้นจะมีมากและครอบคลุมไปทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะสังคมภาคใต้ผู้ชายเป็น ฝ่ายเลือกผู้หญิง ผู้หญิงจึงต้องเฝือบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติ มีความเป็นกุลสตรี มีค่าของสังคม พร้อมทั้งจะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านที่ดี และทำหน้าที่ของผู้ตามที่ดี

1.2 เนื้อหาวิชาบุคคลของสถาบันทางสังคม

เนื้อหาโดยส่วนใหญ่พบว่า มุ่งชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่ไม่ควรประพฤติปฏิบัติ เพราะนอกจากจะทำให้ตัวบุคคลเสื่อมเสียแล้ว ยังทำให้สถาบันทางสังคมนั้นต้องมัวหมองไปด้วย เนื้อหาวิชาที่บุคคลมีต่อสถาบันทางสังคม ปรากฏดังนี้

1.2.1 เนื้อหาวิชาบุคคลของสถาบันศาสนา

เนื้อหาวิชาบุคคลของสถาบันศาสนา พบว่า วิชาพระภิกษุสงฆ์ที่ประพฤติผิดแนวปฏิบัติทางศาสนา เช่น ลีลาเกินครบบตามกำหนด ทำบาปโดยกักขังสัตว์ ทรมานสัตว์ และผิดในทางประเวณี

1.2.2 เนื้อหาวิชาบุคคลของสถาบันปกครอง

เนื้อหาวิชาบุคคลของสถาบันปกครองนั้นพบว่า วิชาข้าราชการที่ปฏิบัติตัวไม่เหมาะสม ใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงไว้คุณธรรม

2. กลวิธีการบรรยายในเพลงชาโน้ง

กลวิธีการบรรยายในเพลงชาโน้ง แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

2.1 การถ่ายทอดความคิดโดยตรง

2.2 การถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม

2.1 การถ่ายทอดความคิดโดยตรง

การถ่ายทอดความคิดโดยตรง พบว่าเป็นกลวิธีที่นำเอาความรู้สึกทางอารมณ์สะเทือนใจและความนึกคิด เป็นจินตนาการของผู้ขับไปสู่ผู้ฟัง ให้เป็นที่ประจักษ์ทางศิลปะ การถ่ายทอดความคิดโดยตรงมีอยู่ 3 ประการ คือ

2.1.1 การใช้คำพหูพจน์

2.1.2 การใช้คำกล่าวประชด

2.1.3 การสร้างอารมณ์ขัน

2.1.1 การใช้คำพหูพจน์ พบว่าเป็นคำบริภาษที่ใช้กับคำรุนแรง แสดงความไม่ชอบ รังเกียจดูหมิ่น และเกลียดชัง ส่วนใหญ่มักเป็นการบริภาษต่อบุคคล

2.1.2 การใช้คำกล่าวประชด พบว่าเป็นกลวิธีที่พบมากในคำบริภาษในเพลงชาโน้ง เป็นการแกล้งทำให้เกินควร หรือพูดแกล้งด้วยความไม่พอใจ โดยเจตนาว่าในความหมายหนึ่ง แต่มุ่งให้ผู้ฟังเข้าใจความหมายเป็นอย่างอื่น ดังนั้นการตีความจึงต้องอาศัยสติปัญญาของผู้ฟังด้วยจึงจะเข้าใจ

2.1.3 การสร้างอารมณ์ขัน พบว่า แม้คำจะมีความหมายไปในทางบริภาษ แต่เนื้อหาของเพลงไม่ได้เจตนาที่จะบริภาษอย่างจริงจัง แต่ต้องการกระช้ำเข้าเข้าแหย่ให้มีความบันเทิงใจเป็นสำคัญ

2.2 การถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม

การถ่ายทอดความคิดโดยทางอ้อม พบว่าเป็นกลวิธีที่ผู้ศึกษาจำเป็นต้องใช้ความรู้ความสามารถในทางภาษาและวิจารณ์ภาพพจน์สมควร จึงสามารถเข้าใจจุดมุ่งหมายของการบริภาษ ซึ่งมีอยู่ 2 ประการ คือ

2.2.1 การใช้สัญลักษณ์

2.2.2 การใช้สำนวนโวหาร

2.2.1 การใช้สัญลักษณ์ พบว่า เรื่องที่นำมาบริภาษมักจะเกี่ยวข้องกับเรื่องในทางเพศเป็นส่วนใหญ่ ทำนองเดียวกันกับการใช้สัญลักษณ์ในบทกวีสุพรรณิภพในวรรณคดี สัญลักษณ์ที่นิยมนำมาใช้ มี 3 ประเภท คือ

2.2.1.1 สัญลักษณ์เกี่ยวกับสัตว์ สัตว์ที่นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ในการบริภาษในเพลงชาโน้งนั้น มักจะเป็นสัตว์ที่นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ทางเพศที่ใช้กันทั่วไปอยู่แล้ว เช่น แมลงภู่ คางคก เป็นสัญลักษณ์แทนผู้ชาย

2.2.1.2 สัญลักษณ์เกี่ยวกับต้นไม้ พบว่ามักนำเอาลักษณะเด่นของต้นไม้ใดๆ มาเป็นสัญลักษณ์ โดยใช้ต้นไม้ที่มีลักษณะเป็นพืชและมีความผิดปกติแทนสัญลักษณ์ของบุคคลที่ประพฤตินิโคจาริตประเพณีและทำนองคลองธรรม เช่น ผักหมหนาม เป็นสัญลักษณ์แทนความชั่วร้าย

2.2.1.3 สัญลักษณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ พบว่ามักนำเอาเหตุการณ์ทางธรรมชาติที่พบเห็น โดยนำเอาความผิดปกติทางปรากฏการณ์ธรรมชาติมาเป็นสัญลักษณ์ เพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนความประพฤติของบุคคล เช่น น้ำท่วม ฟ้าผ่า

2.2.2 การใช้สำนวนโวหาร จากการศึกษาโวหารในคำบริภาษในเพลงชาโน่งพบว่า มีการใช้โวหารอยู่ 5 ลักษณะ คือ

2.2.2.1 โวหารอุปมา การบริภาษในเพลงชาโน่งที่ใช้กลวิธีการเปรียบอุปมา พบว่ามีมากกว่าการใช้โวหารชนิดอื่นๆ มีการใช้โวหารอุปมาบริภาษบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามขนบธรรมเนียม จารีต และประเพณีของสังคม โดยนิยมนำเอาธรรมชาติที่พบเห็นในชีวิตมาเปรียบเทียบกับในโวหารอุปมา เช่น นำต้นไม้ สัตว์ สิ่งของ เครื่องใช้ ปรากฏการณ์ธรรมชาติ เพื่อสื่อให้ผู้รับสารเห็นภาพตามเจตนารมณ์ได้อย่างชัดเจน

2.2.2.2 โวหารอุกาทรณ์ พบว่าการใช้โวหารประเภทนี้ได้ นำเอาส่วนที่นิยมใช้กันในชีวิตประจำวันมาเป็นอุกาทรณ์ เพื่อสื่อมายังผู้รับสารให้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2.2.3 โวหารอติพจน์ การใช้สำนวนโวหารอติพจน์ เป็นการกล่าวเกินจริงเพื่อนำความรู้สึกให้เข้าใจเจตนารมณ์ของผู้แต่ง พบว่า มีการใช้โวหารประเภทนี้เกี่ยวกับการวางแผน และการประพฤตินิโคจาริตของผู้ชายและผู้หญิง

2.2.2.4 โวหารอุปลักษณ์ การใช้สำนวนโวหารอุปลักษณ์ในการบริภาษ พบว่าไม่ปรากฏการใช้สำนวนโวหารประเภทนี้มากนัก เป็นการบ่งถึงการวางแผนและการประพฤตินิโคจาริตของชายและหญิง

2.2.2.5 โทหารบุคลาธิษฐาน การใช้สำนวนโทหารบุคลาธิษฐานในการบริภาษ พบว่า มีการนำเอาสัตว์มาสร้างบทบาทให้แสดงออกกับภริยาและมีความรู้สึกที่เหมือนคนเป็นส่วนใหญ่

ถึงแม้ว่าเนื้อหาของเพลงชาनोंงจำนวนมาก ที่มีลักษณะของคำบริภาษที่ทำให้มองโดยภาพรวมเข้าใจว่า คนภาคใต้พูดจาหยาบคาย แต่โดยข้อเท็จจริงคำบริภาษเหล่านี้แม้จะเป็นคำหยาบคาย คำพรูสาวาก็ตาม แต่ชาวภาคใต้ไม่ถือสาหาความ และผู้บริภาษเองก็ไม่ได้ตั้งใจที่จะบริภาษอย่างจริงจังมากนัก โดยมากเพียงเพื่อแสดงฝีปาก ความสามารถ โดยจะเน้นความสนุกสนานและตลกขบขันเป็นประเด็นสำคัญ ยกเว้นในกรณีบริภาษผู้หญิง บางบทจะแฝงไปด้วยอารมณ์และความรู้สึก แสดงให้เห็นว่าเราจริงเราจังก็มีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์คำบริภาษในเพลงชาनोंง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการค้นคว้าและวิจัยดังนี้

1. ควรศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำบริภาษในเพลงชาनोंงกับสังคมในแง่มุมต่างๆ ที่ละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาในด้านสุนทรียะทางภาษา

บรรณานุกรม

หนังสือ

กิ่งแก้ว อัทธากร. 2520. คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา.

กุหลาบ มัลลิกะมาส. 2516. คติชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : สมาคมภาษาและหนังสือ
แห่งประเทศไทย.

จำเริญ แสงดวงแห. 2523. โลกทรรศน์ชาวไทยที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก.
สงขลา : ศูนย์ส่งเสริมภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้.

เจตนา นาควัชระ. 2514. วรรณคดีวิจารณ์และการศึกษาวรรณคดี. กรุงเทพฯ :
โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. 2522. วิเคราะห์วรรณคดีไทย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2526. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. 2514. ขุนช้างขุนแผน. กรุงเทพฯ :
บรรณาการ.

_____. 2516. อิเหนา. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.

ภิญโญ จิตต์ธรรม. 2509. เพลงพื้นเมืองภาคใต้. พระนคร : ส.การพิมพ์.

_____ . 2520. เพลงร้องเรือหรือเพลงกล่อมเด็ก. กรุงเทพฯ :
กองวัฒนธรรม กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ.

มัลลิกา คณานุรักษ์. 2524. เปรียบเทียบเพลงกล่อมเด็กไทยมสลิกับเพลงชานอง.
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

วันเนา ฐูเด็น. 2525. เพลงชานอง. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

วิเชียร ผนคร และ วิมล คำศรี. 2525. การศึกษาวิเคราะห์คำนิยมเกี่ยวกับ
สตรีไทยถิ่นใต้ที่ปรากฏในวรรณกรรมท้องถิ่นประเภทมุขปาฐะ. ศูนย์วัฒนธรรม
ภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

วิภา กงกะนันท. 2522. วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สารานุกรมภาษาถิ่นใต้พุทธศักราช 2525. 2530. พิมพ์ครั้งที่ 3. สถาบันทักษิณคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สิทธา ณีนิจกุล. 2516. "สังขนิมและสัญลักษณ์" ในวรรณคดีเปรียบเทียบ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุวิวงศ์ หงส์ไพบูลย์. 2512. คติชาวบ้านปักษ์ใต้. กรุงเทพฯ : ก้าวหน้า.

_____ . 2521. โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้. ศูนย์ส่งเสริมภาษาและ
วัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สุธิวังศ์ พงศ์ไพบูลย์. 2524. วรรณคดีวิเคราะห์. สงขลา : มงคลการพิมพ์.

_____. 2524. วิเคราะห์สารัตถะเพลงกล่อมเด็กภาคใต้. สถาบันทักษิณ
คดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

สุนทรภู่ (นามแฝง). 2509. พระอภัยมณี. กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร.

_____. 2518. เพชรของสุนทรภู่. กรุงเทพฯ : แพร่พิทยา.

สุพิศรา สุภาพ. 2518. สังคมและวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สุวิทย์ คงทอง. 2530. ศึกษาศรณะจากเพลงกล่อมเด็ก. สำนักหนังสือธรรมะบุชา.

อนุমানราชชน, พระยา. 2512. ชีวิตชาวไทยสมัยก่อน. กรุงเทพฯ : บรรณาการ.

อุดม หนูทอง. 2528. วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้ประเภทคำสอน. กรุงเทพฯ :
กรุงสยามการพิมพ์.

วิทยานิพนธ์

จรรยา ตันสูงเนิน. 2523. "คำสดรา วรรณกรรมพหุภพชีวิต จากจังหวัด
นครศรีธรรมราช", วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. (สำเนา)

ธำรงค์ กาญจนธานี. 2527. "วิเคราะห์วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้", วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)

เขาวเรศ ศิริเกียรติ. 2521. "เพลงกล่อมเด็กของไทย", ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)

วินัย จันทร์พรม. 2531. "วิเคราะห์สำนวนโวหารและสัญลักษณ์ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้", ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. (สำเนา)

ศิริพร โชคดีศาล. 2533. "ความเปรียบในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ อ.เขาชัยสน จ.พัทลุง", ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา. (สำเนา)

สุนทรีย์ สังกษุภักดิ์. 2533. "การวิเคราะห์ลักษณะเสียงสัทในร้อยกรองไทยปัจจุบัน", วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (สายวรรณคดี) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

หนังสือรวมเรื่อง

ชวัน เพชรแก้ว. 2534. "นิสัยและบุคลิกลักษณะของชาวใต้ที่มีผลต่อการพัฒนา", ใน หมู่บ้านพื้นเมือง-ถิ่นไทยทักษิณ, หน้า 101 สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

ประทุม ชุ่มเฟิงพันธ์. 2523. "พื้นฐานวัฒนธรรมหมู่บ้านภาคใต้", ใน วิถีไทยปักษ์ใต้ ชุดที่ 4 หน้า 3 ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช.

ประพนธ์ เรืองณรงค์. 2534. "การศึกษาและอนุรักษ์วัฒนธรรมหมู่บ้านภาคใต้ปัจจุบัน", ใน หมู่บ้านพื้นเมือง-ถิ่นไทยทักษิณ, หน้า 151-158. สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.

บทความจากวารสาร

นัย บ่ออย่าง (นามแฝง). 2517. "ศิลปะการดำในเพลงกล่อมเด็ก", วารสารรุสะมิแล
(พ.ศ. - มี.ย. 2517), 67-68.

ภาคผนวก

เพลงชาติไทยที่มีเนื้อหาเป็นคำขวัญ

1. กล้วยพั่งลาเหอ

ลูกสาวแม่คนเตี่ยว

ข้างปากตุบิด

หวงไว้กัเควาย

กล้วยพั่งลาหวิเหี่ยว

แม่หวังไว้กัเควาย

ข้างกำกู่ทะเลาย

ลูกสาวแม่คนเตี่ยว

2. กากาเหอ

แสนชาติโลกผาเหลา

อ้เก๊าเจ้าเพลง

ชิงพี่วของ เขาไม่ปราณ

บินมาเกาะไม้เมา

ชิงพี่วเขาไม่ปราณ

วิชาเองกะไม้มี

มีตาแต่พลอยเฟือน

3. กากีเหอ

หน้าไหวหลังหลอก

ปึกษาพาหลงไป

กัคดอกโม่นี้

อ้นางคนมีนเกลับกลอก

กัคดอกโม่นี้

ท่าโหรหมิงมั่งอ้กากี

หญิงน้ดอกทองจ้าน

4. กากีเหอ

ให้ชายลักกอดแหวนเอา

แต่เงินกับทอง

กากีอ้เขานางมั่งง่าย

อ้หญิงคนนั้นแอนอ้เข้า

กากีอ้เขานางมั่งง่าย

เฟือนฮังเอาได้

ให้ชายมันลองเล่น

5. กีมอนเหอ

เฟือนเขาได้เมื่อยกันหมดสั้น

โคเหลฮ้อเข้ามาเอาได้

ฮังแต่เหยฮ้อหัวแหวน

กีมอน

ฮังแต่เหยฮ้อหัวแหวน

เมือแม่แกปากร้ายเหมือนกับแตน

แอนกอดฝากเรินเปลา

6. กุณหีเหอ
ไอ้อ่าวบ้านนี้
คักคั้นเพียรเพียร
อฮ่าเฮยเหลยฟ่องไม้อเอา
- คอกกุณหี
อฮ่าเฮยเหลยฟ่องไม้อเอา
เค็งให้ตั้นเพียรเสี่ยเปลาเปลา
ปากหน้าหากคนเอิน
7. ไก่โกกเหอ
แม่หม้ายทำสาว
หีบผ้ามาห้อยคอ
อ้งามแง่สักแค่ไทน
- ฮั้นไปบนเล่า
อ้งามแง่สักแค่ไทน
ห้วนมลออยู่ไรวไร
แม่หม้ายมาทำสาว
8. ไก่จั้นเหอ
ทุ่มพ่อทุ่มแม่
บุกน้ำมาเกียมนม
วิ่งตามพี่ชายมา
- ฮั้นมาแครแคร
แล่นตามพี่ชายมา
บุกตมมาเกียมกลางชา
เสดสาเวทนาน้องเหอ
9. ไก่แจ้เหอ
ฮั้นหมากลอยน้ำเสี่ย
ฮั้นนั่งเวรเน้อง
เอาไทรขอเมี่ยละไก่แจ้
- ว่ายน้าค้อแต่ไปขอเมี่ย
เอาไทรขอเมี่ยละไก่แจ้
เอาเงินเอาทองสองสามแคร
บอกแม่ลอยน้ำเสี่ย
-
10. ไก่แจ้ไก่จ้อย
ไก่แจ้ข้าววิ่ง
แลได้ฟเธรเหอ
เสี่ยคังแจ้วแจ้ว
- ออกสร้อยสั้นหลัง
เสี่ยคังแจ้วแจ้ว
โคโจ้ถือหอกออกมาแล้ว
ข้าววิ่งข้าววิ่งเหอ

11. ไก่ดำเหอ
รูปหงส์พ้อทรงเหมียน
นอโม่กอซ้อ
นอโม่ไ่ว้สักตัว
สองร่วมจนเมียน
นอโม่ไ่ว้สักตัว
เคิ่นไ่ว้มั้งหรือพ้อทูนหัว
รูปหงส์พ้อทรงเหมียน
12. ไก่ดำเหอ
หากินตีนครก
ไก่ดำกั้งเพิน
ไก่ดำเนอเกลียง
หาวิ่งสักสกล
อั้งคำไ่ว้ริ้อเค็มเหนียง
มีพ้อแม่เลียง
ค้อยหาค้อยเลียงกิน
13. ไก่เดือนเหอ
โลกสาวชั้คร้าน
แม่จ้วยไค้ค้ำชวาน
นอนเนานให้แม่ปลุก
ชั้นเกิ่นกั้งบ้าน
นอนเนานให้แม่ปลุก
แยงวานดังพลุก
โลกสาวชั้คร้านการ
14. ซอซอเหอ
นุ่งผ้าลายพัน
เก็บลูกผักบั้งมาต่างพลู
ซอเน่องเหอฮาก
ยี่นคั้นเกาะซอหมิ่นซอกัน
พันหัวชั้นหมาก
ไปเก็บลูกกาหุยม่าต่างหมาก
หมากแห้งกั้มปลูเหี้ยว
-
15. ชั้นหมากเหอ
ชั้นหมากพระจันทร์
ไชนชั้นหมากซอ
ไชนหัวไชนก้าฮ
ลอมมาสามชั้น
ไชนหัวไชนก้าฮ
ไชนชั้นหมากไท่ว
บอกให้เน่องรู้ตัวฮ

16. ชันตันเหอ

แม่ยายอยากได้โลกเขย
เงินทองไม่ได้แต่ได้หลาน
สารเหนียวสักป้อย

ชันตันชั้เตรย

ตัวสั้นร้วร้วเหมือนคั่วหอย
มาไหว้ดาไหว้ยายเสียสักหน้อย
น้ำผึ้งสักหนอยเคี้ยว

17. ชั้เตรยเหอ

ปิดปิดเพยเพย
แย่งเอาตัวเขา
ชั้เตรยมันลามมาตามคิด

ดอกชั้เตรย

ชั้เตรยมันลามมาตามคิด
แย่งเอามากอดนอนไม่หอนหนิด
ไม่หนิดสักคืนเคี้ยว

18. ชั้พรำเหอ

โลกสาวนางงามตามตัวไป
ไปลกหลาชันร่าไซ
ทำให้เขาแค้นเคือง

ชั้พรำไฟ

แต่เหตุไรไปฟ้องต่อศาลเมือง
ชั้ชายหน้าใครเล่าเจ้าบุญเรือง
บุญเรืองมีความผิด

19. ชั้หมนเหอ

เพื่อนเขาได้เมียเสียสิ้น
ได้ยิวยิวก็พา
ยังแต่บาวน้อฮมสอด

คราบชั้หมนหมนกลิ่น

ยังแต่บาวน้อฮมสอด
ได้หมาหมาพาไปกอด
นอนกอดฝากเงินเปลา

20. เซเปลเหอ

ชันชั้กับน้องให้แม่นแม่น
ข้างตายเขาเองา
น้องจะกอดแหวนทองจำหน้า

เขาได้ส้มปั้น

น้องจะกอดแหวนทองจำหน้า
แต่ปากคนเจรจาเขาเอาค่า
ไอ้ชายชั้กลิ่นค้ำหมด

21. เซเปลดเหอ
 สาวสาวทุกวัน
 ถ้าไม่หายลูก
 คั่นชิงหาวบอน
 ใต้ต้นม่วงคั่น
 คั่นชิงหาวบอน
 เอาคี่ปลีจุกสองสามก๊อน
 เหอเคย
22. เซเปลดเหอ
 เด็กนี่หัวทอย
 ได้ยินเสียงเพื่อนว่า
 ร้องเรื่อไม่เป็น
 นั่งเซใต้ต้นอ้อช
 ร้องเรื่อไม่เป็น
 มือควากินข้าวเส้น
 ข้าวเส้นชานแมวกิน
23. ชั่นคั่นชามเหอ
 โผกรักกับเจ้า
 เสียที่เท่้องย่นหมาก
 เสียคั่นเท่้องเดินมาหา
 ชั่นคั่นชามเฝ้า
 เหมือนหนึ่งโผกรักกับหมา
 เสียปากเท่้องพูดจา
 เสียตาที่น้องแลหมั่น
24. ชั่นโหนดพว๊านทางเหอ
 ถ้ารักกันจริงจริง
 ทอดค้วยไม้ไผ่
 ทอดพานเข้ามาหา
 ชั่นยางพว๊านกิ่ง
 ทอดพานเข้ามาหา
 น้องไม้ใส่ไผ่พ่อหัวผ้า
 ลัญญาว่ารักกัน
25. ชั่นเซาเหอ
 ผูกเปลเวเลน
 พ่อแม่เซาตามกัน
 เลือดน้องและเลือดพี่
 ไปตัดทวยเลามาสองเส้น
 ต่ำแล้วจะพาน้องหนี
 เซาฆ่าฟันเสียทันที
 ไหลรีลงคลองใหญ่

26. ขึ้นเขาเหอ
 ผูกเปลเวเล่
 พ้อท่านนอนแผล
 ชาลุกพ้อหลวง
 ไปตัดหวายเลาสองสามเส้น
 ชาลุกพ้อหลวง
 ผูกเปลได้คัมมั่ง
 ไม่หลับไม่นอนกัน
27. ขึ้นไปบนเขาเหอ
 ลากตั้งโสกโสก
 ดอกจิกดอกจักร
 โลกหนามเทวี
 ไปปลงเหาลากโลก
 โลกหนามเทวี
 ดอกรักดอกพี
 โลกพ้อทองร้อยชั่ง
28. ขึ้นเขาเหอ
 ถ่มทอดนมแห้ง
 แกลงส้มแกงโสก
 ขอเมียให้หน้าเเวโรยม
 ไปขลนกเขากัมแป็ง
 ขอเมียให้หน้าเเวโรยม
 แกลงโลกข้พวักับพาโหม
 พาโหมพ้งลัดยอด
29. ควายขาวเหอ
 หวิดเชือกขึ้นเขา
 กินหญ้าเจ็ดก่ง
 กินน้ำสามหนอง
 ควายขาวท่าเภา
 กินน้ำสามหนอง
 นอนร่วมชายคลอง
 นอนร่วมชายคลองเตย
30. ควายเหนือเหอ
 สองตัวถึกถึก
 ถ้ายังไ้จู้
 ไม้สี่อิกควาย
 ควายช้วนาลิก
 ไม้สี่อิกควาย
 แต่ปานนมอันอิกฉิบหาย
 ไม้เจ้าขแพ่เพื่อน

31. ควายนางเหอ	ควายนางบ้านเรา
หวัดเชือกขึ้นเขา	กินหญ้าทุ่งเมาเขาแดง
ตัวหนึ่งเสียดขบ	ตัวหนึ่งไอ้โหม่นลักแทง
กินหญ้าทุ่งเมาเขาแดง	จับโจรแทงควายนาง
32. ควายแฮยเหอ	คือลูกควายแฮย
พาลูกพาแม่	ไปกินสันขวาน
แม้ว่าอย่ากินเหลยลูก	ไม่ใช่ น้ำผึ้ง น้ำตาล
พาแม่ไปกินสันขวาน	ให้แม่รำคาญใจ
33. คือชื่อเหอ	คือชื่อหลุมพี
รูปร่างของเจ้ากิงามดี	ก็วิตติคดีไม่สมตัว
หน้าก็แหลมเข้มซ้อย	สาวน้อยมีถึงสองตัว
รูปร่างใจชั่ว	เรื่อรวไม่มีแนวไหล
34. คือน้องเหอ	คือกล้วยฟ้งลาแตกกาบ
เชิญนั่งลงให้ราบ	กราบน้องให้ถ้วนลักสามที
เรี่ยนนมโม่กอ้อ	รูปร่างหรือพ่อเอยถี้
กราบน้องให้ถ้วนลักสามที	น้องจะช้ตัวนมโม่ให้
35. คือน้องเหอ	คือกล้วยฟ้งลาเฟ้งแตกกาบ
ขอหมาอย่ามีบาป	เมียเหอหมั้นแกยิ่งหวาฟัว
เข้าไปนั่งแค่	แลเหมือนแม่บังเกิดตัว
เมียเหอหมั้นแกยิ่งหวาฟัว	ขอหมาอย่ามีบาป

36. คือน้องเหอ
อยู่กลางน้ำเขียว
โลกสาวโลจี้
ค้อมค้อมเอนเอน
37. คือดอกเหอ
อู่เฝ้านั้นมักง่าย
กึ่งแผ่นดิน
คบชายเมื่อยัง
38. คือน้องเหอ
หมดสิ้นคนทั้งเมือง
สาวสาวและหนุ่มหนุ่ม
มาเจอกับพ่อหม้าย
39. คือน้องเหอ
ไม่ด่าอย่าสับ
ไม่ชั้ตดอกธา
ไม่หยบไทรใคร
40. คือน้องเหอ
แตกชอคันมา
เสี้ยแรงแม่ตักน้ำรด
กลายเป็นน้ำเต้าปูน
- คือกล้วยซังลาหวีเหียว
ค้อมค้อมเอนเอน
มาคบยี้เจ้าเพชร
เจ้าบ่าวไม่ทันลึก
- คือดอกดาวจาย
ไปคบชายเท่เมื่อยัง
หมิงเอาให้สิ้นอบาหยัง
หม้ายหู่ฟิ่งเอง
- คือดอกดาวเรือง
มาเจอกับพ่อหม้าย
เปรี๊ยะเหมือนพุ่มดอกไม้
ไม่อายเพื่อนคราวเดียวกัน
- คือดอกถอบแถบ
ไม่หยบไทรใคร
อย่าสำน้ำใจ
อึ้นดอกทองเตี๊ยะเหอ
- คือคอกน้ำเต้าฝ้า
กลายเป็นน้ำเต้าปูน
เสี้ยแรงแม่ชัคคินพุน
เสี้ยแรงแม่พุนคิน

41. คือน้องเหอ
ถึงรักเท่ารัก
มันหมากมาถึงเรือนแม่
ไม่พึดคึดตั้งวังตามชาย
คือดอกสำนางภาพลัก
ไม่พึดคึดตั้งวังตามชาย
แม่แท้แม่ต้องให้
ชายรักชายมาขอเอง
42. คือน้องเหอ
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
คือต้นเมล็ดฮึง
ลอดฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
งามจนฮึงฮึงฮึงฮึง
ให้เพื่อนฮึงฮึงฮึงฮึง
43. คือน้องเหอ
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
คือต้นลิ้นทม
ปลัดฮึงให้แมงโก้เข้าคักใน
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
44. คือน้องเหอ
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
คือต้นลาวสาด
ไม่มีใครหาฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ลาวสาดกลางฮึงฮึงฮึง
-
45. คือน้องเหอ
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
คือนางฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง
ฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึงฮึง

46. คือน้องเหอ
อยู่กลางน้ำเขียว
โลกสาวไคโจ้
ค้อมค้อมเอนเอน
- คือน้ำวุ้นเคี้ยว
ค้อมค้อมเอนเอน
คบใช้พีเพร
พีเพรไม่ทันลึก
47. คือนางเหอ
บาวบาวถึกถึก
ได้เฟื่องได้หลัง
ไม่นึกขอเมีย
- คือน้ำวุ้นถึก
ไม่นึกขอเมีย
เอาไปเล่นไฟเสีย
บาวบาวเท่าควายถึก
48. คือน้องเหอ
หญิงนี้ใจโจจ
ชู้ใหม่ชู้เก่า
เล่นชู้สองฝ่าย
- คือน้ำวุ้นทางโคน
เล่นชู้สองฝ่าย
ชู้เหอมันแทงกันตาย
ซ่อนให้แทงกัน
49. คือน้องเหอ
แม่مایش่าสาว
จวยผ้าชั้นพาดห่ม
จะงามจะแฉ่สักแค่ไหน
- คือน้ำวุ้นทางขวา
จะงามจะแฉ่สักแค่ไหน
ห้วนมึงล่ออยู่ไรไร
แม่مایش่าสาว
-
50. คือน้องเหอ
ปล้ำแพ้วปล้ำกาง
งามแต่ข้างนอก
หมายว่าจะพันยามไถ
- คือไม้ไผ่ข้างทาง
หมายว่าจะพันยามไถ
รอกเจาะข้างใน
ไม้ไผ่ข้างทางเดิน

51. คือน้องเหอ
หญิง^{ผู้}นพาลชาย
หญิงจะเอาให้ได้
ได้เพศได้อย่างมาแต่ไหน
- คือสืมนาวลานควาย
ได้เพศได้อย่างมาแต่ไหน
แต่ชายหมั่นไม่พอใจ
ผู้^{ผู้}ช^ชเทจดอกทองอินนเหอ
52. คือน้องเหอ
เก็บได้มาดอง
แต่แรกนุษย์รักกับไทย
ใส่ชั้นพานทองเกี่ยวร้องแจก
- คือสืมปรางทอง
ใส่ชั้นพานทองเกี่ยวร้องแจก
พอใหญ่ขึ้นมารักกับแขก
โลกแขกโลกไทยปน
53. คือน้องเหอ
กินเหล้าเหมือนไฟ
เมื่อกินเหล้าแล้ว
ใครเหลยจะเอาทำผิว
- นอนหลับเหอหลับตาไวไว
ใครเหลยจะเอาทำผิว
ใหญ่โตน่ากลัว
สักแล้วจะเป็นหม้าย
54. แค้นใจเหอ
แค้นไม้เท่าเท่าไหน
 নিজจาเทโวเทวาเทวคาเจ้า
โทมหญิงหกใส่ว่าไซมมณ
- แค้นใจ
โทมหญิงหกใส่ว่าไซมมณ
ขอให้ไซยวาลักเท่าแซน
เท่า^{ผู้}น^นเราแค้นใจ
-
55. งูเขียวเหอ
ร้องเรือกแม่ผิว
เขาให้แกงปลาตุก
ดอกทอง^{ผู้}เนื้อเกลียง^{ผู้}
- เลือยอยู่บนริ้ว
แกงไทรให้แม่ผิวกิน
ดอกทองจุกลงทั้งเงียง
น้ำหน้าจะเลียงผิว

56. งูสายพานเหอ
 อ้ายเฒ่าหัวหงอก
 แลเหอแลดู
 อวดตัวอ้อยงเม็ยสาว
 ยานขึ้นวีวคอก
 อวดตัวอ้อยงเม็ยสาว
 อ้ายเฒ่าหัวงูท่าบาว
 ท่าบาวไม่ลิดหงอก
57. จับปลาเหอ
 ปละชวากถือ
 พอปลาหมันชุ่นผลุนโลด
 ปละช้ายอ๊กมือถืออ๊ว
 จับปลาสองมือ
 ปละช้ายอ๊กมือถืออ๊ว
 โดดไปเสียไม่เหลือไทร
 ไม่ได้ลัดตัวปลา
58. จินจาเหอ
 จินจาทับลูกไอ้มักง่าย
 มิงชาติชายจริง
 ไม่ลิดร่าพึงถึงหน้าหลัง
 โหมหญิงผูกแพรวไว้กับตัว
 มักไม่ลิดค่านึงถึงหน้าหลัง
 น่องหญิงของมิงยัง
 คัดหัวพ้อมันทั้งโหม
59. ช้างเข็ด
 โทษพ่อโทษแม่หมิงไม่อาช
 เข้าป่าสี่ปลี
 เข้าป่าทองหลวง
 หมิงลักไซเบ็ดคุไปขาย
 ฤพาหมิงไปร้องเรือหาง
 ฤยให้หน้าสำเบือล้าง
 โลกอ้อช้างเข็ด
60. ก้างเข็ดเหอ
 รั้งเองก้ำยัง
 รั้งเข็ยขาวัว
 รั้งรั้งของท่าน
 อีเหม็ดรั้งทั้ง
 รั้งรั้งของท่าน
 รั้งผิวขาวบ้าน
 ชาวบ้านมันรุมค่า

61. ชายชู้
 เสียมือเท่ห้องทอผ้า
 เสียเงินเท่ห้องเชื้อไหม
 มัวปอกปลาหลาย
 เข้ามาเป็นผัวน้องชายหน้า
 เสียตาเท่ห้องกัมแลหลาย
 เสียในเท่ห้องปั่นผ้า
 ส่งให้ไอ้ชายชู้
62. ชาวปรานเหอ
 ลมพัดเปิดผ้า
 নিজาชาวปราน
 อ้ายไทรร่าร่าเหมือนรากไทร
 มานั่งซื้อยอดลานที่หน้าท่า
 ไอ้ไทรร่าร่าเหมือนรากไทร
 มานั่งซื้อยอดลานให้คนเห็นไซ
 ไปแล้วอย่ามาเหลย
63. ดอกแก้วเหอ
 สักขาคิว่าพี่เขา
 เข็ญหลบไปเร็นพ่อควาค
 ตัวเราไม่ปรารกนา
 แลแลอกหลายเป็นดอกเลา
 ตัวเราไม่ปรารกนา
 หย่าเมียให้ชาคก่อนต่อมา
 สักเท่าแมลคองาเสีย
64. ดอกแคเหอ
 ออย่าแลเนื่องไก
 กำบาวให้วิคคุง
 ชื่นชื้อว่าชายผ้าเหล่า
 แลแลกลายเป็นดอกรัก
 คอที่จะหักเสียเปล่าเปล่า
 ไม่ได้เหมือนมุ้งน้องไม่เอา
 น้องไม่เอาพันธุ่มันเหอ
65. ดอกทองเหอ
 ดอกทองหมิ่นสาว
 เพื่อนเขาทั้งเพเขาผลัดผ้า
 อายน้าในรอยตีนวัว
 แคน้านองกะไม่อายน
 อายน้าในรอยตีนวัว
 ดอกทองชื้อผ้าผลัดผ้า
 ผลัดผ้าเป็นเข้าผ้า

66. ดอกทองเหอ

คบชู้ชายสอง

ดอกทองแสนอซากเหอ

ดอกทองแสนกล

อ้อดอกทอง

เที่ยวล่องเสี้ยล้นทุกหมู่คน

สมน้ำหน้าลุกอ้อลาวน

นท้าวให้ช่าชานด้วย

67. ดอกบอนเหอ

ดอกทองแต่ไฉย

กุ่มเสี้ยใช้เก่า

เหมือนบอนโทยไฟ

แลเหมือนดอกสัว้อย

เหมือนบอนโทยไฟ

ไปเอาใช้ใหม่

ตกโทษคนลือหนั้น

68. ดอกบุกเหอ

เก่าเบี่ยลึบเบี่ยกู่ไม่ได้

ยังคนหนึ่งแล้วก็ไม่หน้า

เอาหมิงไปไหนชาติดอกทอง

อ้อเก้านั้นหลุกเหมือนเทียนชัย

เอาหมิงไปไหนชาติดอกทอง

เอาอื่นมาซ้ำให้เป็นสอง

หน้าเมลิ้นเหมือนทางเดิน

69. ดอกเมล็ดเหอ

บานเหมือนอ้อเปละ

ยังลุ่มแมงชอน

ในเลห้อยมหญ้า

ดอกเมล็ด

ในเลห้อยมหญ้า

ตัวตัวเท่าค้ำมพร้าว

แมงชอนมันไซ่เสี้ย

70. ดอกเมล็ดเหอ

อ้อเก้านั้นชนอ่อน

หาไม้ตัวมึง

เที่ยวเดินหาชโลม

ดอกเมล็ดช้อน

เที่ยวเดินหาชโลม

ใครเหลยจะได้อู่โลม

ใครใครมันโลมมึง

71. ดอกรักเหอ
เห็นว่าไม่เป็นการ
หีบมีดดอกมาเหลาหวาย
รำคาญหนักหนาเจ้าหน้ามน
น้องปลูกไว้ชายห้วยนอกชาน
รำคาญหนักหนาเจ้าหน้ามน
เหลียมเหลาเขาควายให้ชายชน
ฉุกควายให้ชนกัน
72. ดอกลำเจียกเหอ
อู่เก้าน้ำที่เป็ยก
หน้าตาดี
เดินมาหอมหอม
ดอกลำเจียก
เดินมาหอมหอม
ให้เก๋าปากชาม
ให้เก๋าปากชามใหญ่
73. ดูปลิเหอ
เห็นแม่หมื่นมี
กุชากุจน
อวดตัวจ่องทอง
ต้นดูปลิ
อวดตัวจ่องทอง
กุไม่ถามเงินแม่หมื่นเหออีดอกทอง
เห็นของหมื่นยิ่งมาก
74. ดูปลิ
โปลกไว้หน้าไต
เอาไว้ให้สุก
เจ็บใจเสียดแรง
ดูปลิโลกใหญ่
กุเจ็บใจเสียดแรง
ไว้จุกองนี้ให้หน้าแดง
หน้าแดงถึงรุ
-
75. เคือน้ำเหอ
น้ำเต้าพอกทรมอง
หวงไว้บานาน
หวงไว้ทำไทร
ช้มาเป็นแสง
หวงไว้ทำไทร
ไอ้ไม้กลางบ้านมันลักไซ
น้ำเต้าพอกทรมอง

76. เดือนขึ้นเหอ

ครั้นพี่ไปขอเมื่อเขาไม่ให้
กินแล้วเที่ยวหนึ่ง
เชื่อว่าพี่ชายนี้การอ่อน

ขึ้นมาอำยอำย

เชื่อว่าพี่ชายนี้การอ่อน
กินแล้วเที่ยวนอน
หยุดไหนแล้วนอนนี้

77. เดือนเสเหอ

ไปนั่งบนควนสาวนออก
หากว่าน้องพลาดชู้
รูปร่างอย่างนี้

ดอกเหมรุของน้องที่แห้งออก
ชั้ดดอกมาทำไทรภูคู้
อช่าโคงไปเลขไอ้หน้าผี
น้องนาคสองที่ก็ได้

78. เดือนแจ้งเหอ

หทัยใจบุญ
แลเหยนลมมัน
อ้ายลูกปากเขา

แจ้งเข้าได้ถุน
ลงนั่งแฝงเส้า
ทุกวันไม่ได้หอนเห่า
เห่าเจ้าเห่านายเอง

79. แดคออกเหอ

ไอ้ตัดหัวพ่อค้า
ชายกำห้ำกำอน
อดให้ปากแห้ง

ขอเชิญให้ออกทุกกอหญ้า
หมั้นชายพลูแพง
อ้ายตัดหัวร้อยก่อนชายพลูแพง
ไม่เชื่อพลูแพงกิน

80. ตกเบ็ดเหอ

ปลาจับพร้อมกัน
อีกข้างทำโพธิ์
อีกข้างไหนดี้

ตกลงสองคัน
อีกข้างไหนดี้
วัดไอเสี่ยก
เสี่ยกทั้งสองข้าง

81. ตัดเศยเหอ
 เกียมไค้ลูกเขย
 ผู้ ผู้ ผู้
 พร้มพร้มอห้บ
 เพชปากตุนอน
82. ตัดหัวเหอ
 ตัดหัวบ้ำเมีย
 เพื่อนเขาคิดขอ
 คิดความโกรทราก
83. ตัดหัวเหอ
 ไม้แลโรปแลทรง
 ไม้ตัดหัวเหอ
 ไม้เมียหึ่งคำ
84. ตัดหัวเหอ
 รูปงามแต่โอม
 หน้าตาดี
 สร้างแต่ลี้ลา
85. ตัดหัวเหอ
 น้องทำให้กินแล้วไม่หน้า
 พ่อแม่รักขามาแต่เนื้อ
 ตัดหัวไอ้ลูกหมา
- สิ้นหัวสิ้นท้ายว่าตัดเศย
 เพชปากตุนอน
 เอามือไปทับลูกเขยก่อน
 แต่ก่อนไม่เคยเห็น
- อ้ายตัดหัว
 คิดความโกรทราก
 อ้ายชายผมห่อคิดมาลาก
 ลากน้องเสียเงินเปล่า
- แกงคั่วโลกหงส์
 ไม้เมียหึ่งคำ
 หึ่งชคร้านเหมือนหมา
 เหมือนหมาในโรงเหล้า
- ผูกวักกับย่านพาโหม
 สร้างแต่ลี้ลา
 ชคร้านเหมือนหมา
 อดสารเที่ยวพลอยกิน
- ชาติลูกแม่ชั่วไม่กลัวกรรม
 คำแม่น้องช้ำทุกเวลา
 ยอดสร้อยไม้หอมบ่นคำ
 คำแม่น้องปากเคียว

86. ตัดหัวเหอ

ตัดหัวเมื่อกินข้าว

ตัดหัวเมื่อปัสสาว

ตัดหัวเมื่อเข้านอน

น้องตัดหัวแล้วตัดหัวเล่า

น้องตัดหัวเล่นเมื่อเข้านอน

ตัดหัวเมื่อลาดหมอน

ตัดให้กูร้อนใจ

87. ตัดหัวเหอ

ตัดหัวมึงแหละไอ้บั้งสั้น

ข้าขอถามสักคำ

มึงมาเกยวลูกสาวชาวบ้าน

มึงอย่านั่งเห็นปะเพลลาชาสั้น

มึงมาเกยวลูกสาวชาวบ้าน

บ้านตัวไม่หญิงแล้วหรือพี่

โหมพี่เขาว่าฟังถึง

88. ตัดหัวพี่น้องเหอ

ตัดหัวไปเกิดเจ้าหัวผ้า

ตัดหัวไปเกิดเจ้าผมสอด

ตัวพี่ไม่สาไม่แคลน

เหมือนตัดหัวคลุ้มหัวคล้า

ตัวพี่ไม่สาไม่แคลน

ต่อคำพี่ทอดให้โทษแบน

ให้แบนเหมือนเงินเปีย

89. ตัดหัวเหอ

คั่วแล้วคั่วเล่า

พ่อแม่ของมึง

เป็นแขกหน้าชู้

เหมือนไม้คั่วเมา

เป็นแขกหน้าชู้

เป็นไทยเหมือนกู

กินหมกกินควายขาว

90. ตัดหัวเหอ

ปักเล่นปักหลัก

หรือมึงไม่มีคินสอ

ปักมาเท่านั้นฉันไม่กลัว

ออกตัวจะเรี่ยหนิงสื่อปัก

ปักมาเท่านั้นฉันไม่กลัว

ก็จะขอให้อัดตัดหัว

ตัดหัวมึงร้อยก่อน

91. ตัดหัวเหอ

ตัดหัวมิงแลไ้อ์ตาสอิหง

ตัดหัวมิงไม้อั้ง

หาเม็ยกลางคีน

อฮ่าค้วเม้าโครมโครม

หาเม็ยกลางคีน

ตัดหัวมิงไม้อั้ง

ตัดหัวไม้อั้งเหลย

92. ตัดหัวเหอ

ตัดหัวมิงแลไ้อ์ท่าบ่าว

ฮั้งเบ็ยสองเบ็ย

ชახาวเจ็ดศอก

อฮ่านั้งเหน็บเพลชახาว

ชახาวเจ็ดศอก

มิงหาเบ็ยไม้ออก

ตัดหัวมิงแลไ้อ์ท่าบ่าว

93. ตัดหัวเหอ

ตัดหัวท่าบ่าว

เซ็ดหน้าสามมม

หลังชวสามศอก

อฮ่านั้งเหน็บเพลชახาว

หลังชวสามศอก

หาเงินสักเพ็องกะไม้ออก

ไม้ออกสักเพ็องเด็ย

94. ตัดหัวเหอ

ตัดหัวข้างแกง

แกงเอาฝ้านั้ง

แกงน่องเอาไพร

อฮ่าฮ้อฮ้อแยง

แยงน่องเอาไพร

ทังเอาแหวนใส่

ตัดหัวไ้อ์ทองล่องลอย

95. ตันหยงคั้นหยง

ถ้าผกสมัครรักฝี่จริง

อันเล็กเอาไว้ใส่กลางคีน

ตีบั้งให้นองสักสองอัน

ถ้าปงน่องหอมดอกส้มปริง

ฝี่จะตีบั้งให้นองใส่

อันใหญ่งามขึ้นเอาไว้ใส่กลางวัน

อฮ่าให้แมลงวันตอม

96. ต้นกล้วยเหอ

ลูกแม่คนเดียว
ไปยกขันหมาก
ได้ผู้สองคน

ต้นกล้วยเขียว

ได้ผู้สองคน
ลำบากหลายหน
แม่มีงลวานเอง

97. ต้นกล้วยเหอ

ขอหม่าอ่ามีบาป
เข้าไปนั่งแค่แค่
เมียเหอมันแก้อิ่งหวาผิว

ต้นกล้วยนั่งลาเฟิ่งแตกกาบ

เมียเหอมันแก้อิ่งหวาผิว
แลแลเหมือนแม่บังเกิดตัว
ขอหม่าอ่ามีบาป

98. ต้นกล้วยเหอ

อึ้งเหล็ดเต็ด
หญิงว่าให้ขอ
อึ้งรูปงาม

ต้นกล้วยนั่งลาหัวเจ็ด

ไอ้ชายหล้าหลาม
ชายว่าให้ตาม
ไม่ตามก็แล้วไป

99. ต้นขามเหอ

ตัดหัวพ่อไป
ลักสินลักเสีจ
เอาลูกใช้มาไว้บ้าน

ต้นขามโหม

เอาลูกใช้มาไว้บ้าน
ลักโก่เป็ดกูเหม็ดร้าน
ตัดหัวพ่อมิงรำคาญใจ

100. ต้นขามคลานเหอ

น้ำลิกถึงวาน
เอามือไปต้อง
ชายลอกผ้าข้าม

ต้นขามคลาน

ชายเหอมันลอกผ้าข้าม
ไซเหอมันเอ็นเหมือนน้ำ
ไซชายล่องน้ำรี

101. ต้นขามเหอ
 โลกจากหัวพ้อม
 อู่เต๋านันไม่เซ็ด
 ร้องเรือเกยวชาย

ต้นขามป้อม
 ร้องเรือเกยวชาย
 ดอกทองช้เฮ็ดไม่ว้อาย
 ไม้อายโหมช่าวบ้าน

102. ต้นขี้ไต้เหอ
 ว่าเพื่อนเขาว่าไต้
 เอออีดอกทองเหอ
 เพื่อนว่าให้กะขัดใจ

ต้นขี้ไต้
 เพื่อนว่าให้มึงกะขัดใจ
 มึงเออคารมมาช้มโใคร
 อีดอกทองคารมมาก

103. ต้นขี้ไต้เหอ
 อีหญิงมึงง่าย
 ไม่ได้กลางคืน
 คบชายเมื่อยยัง

ต้นขี้ไต้
 คบชายเมื่อยยัง
 ชีนเอากลางวัน
 ไม่ห่อฟังเอง

104. ต้นขี้ไต้เหอ
 อีหน่มักง่าย
 กลางทั้งกลางนา
 นอนให้ชายเข

ต้นขี้ไต้
 นอนให้ชายเข
 นอนได้ทั้งเพ
 โลกสาวช่าวเงินเห็น

105. ต้นขี้แรดเหอ
 หนามเกยวปลายแดด
 ต้นไค้แต่เข้า
 คางคกเข้าหี

ต้นขี้แรด
 คางคกเข้าหี
 ไปหาไอ้เต๋าท่คลองวี
 ไม่บั๊ดสีเพื่อนคราวเดียวกัน

106. ต้นขี้เหล็กเหอ

คนแก่ทำเด็ก

ครึ่งหนึ่งถือสอหมาก

ลงโรงสองหน

ต้นขี้เหล็ก

ลงโรงสองหน

ครึ่งหนึ่งลากบอกสน

คนเฒ่ามันทำเด็ก

107. ต้นเชื้อเหอ

ได้ยื่นเลี้ยงเด็กร้องเรือ

ถือไฟกำร่อน

ไม่ซื้อไม่การอ้ายไทรหมื่น

ต้นเชื้อ

ไม่ซื้อไม่การอ้ายไทรหมื่น

ถือบอนกำคัน

เบ่อหมื่นที่คั้นเอง

108. ต้นเชื้อเหอ

อีเฒ่าทั้นเป็นเหตุ

กินข้าวโค่นหมา

อยู่เรือนต้นจก

ต้นเชื้อเทศ

อยู่เรือนต้นจก

กินปลาโค่นก

ถือพรกชอกทาน

109. ต้นเข็งเหอ

อั้นไม่แน่น

หมากจับใบจาก

เที่ยวเต็งหาชาย

ต้นเข็ง

เที่ยวเต็งหาชาย

ลักซ่อนเอาให้

ไม่เว้นสักงายเด็ชว

110. ต้นคี่ปลี

สองเทือกสามเทือก

เงินทองของเจ้าบ่าว

แม่ไม่ออกปาก

อีเฒ่าล่าหาพิวให้โลกสาว

โลกแม่ไม่รักให้ยี่ดยว

ใส่หัวธันหมาก

แม่ปลดแม่ลคให้

111. ต้นตี่ปลีเหอ
อี่เต๋าน้ำมันคั้นหึ
เก๋าล่งลิบแล่ง
กั่มตี่ปลีจุก
- ต้นตี่ปลี
กั่มตี่ปลีจุก
ยังไม๋หาชลูก
อี่เต๋าน้ำมันลูกหึ
112. ต้นตี่ปลีเหอ
อี่เต๋าชหูก
สักสองสามวัน
ค้อยแลค้อยไป
- ต้นตี่ปลีชู้
ค้อยแลค้อยไป
ค้อยแลลูกสาวหมั้นพุงใหญ่
พุงใหญ่เก๋าคอนโหนด
113. ต้นก้อมเหอ
ฉากหัวเดินกั่ม
ฉากหัวปากปิด
เดินกั่มเดินเงย
- ต้นก้อม
ตัดหัวเดินเงย
ตัดหัวปากเพย
เดินเงยไม๋แลกั่ม
114. ต้นกั้งหนเหอ
อี่เต๋าเจ้ากล
เขาเซกันสักเจ็ดแปดซ้อน
เกี้ยวหกใส่คนอยู่่ง่าย่ง่าย
- ต้นกั้งหน
เกี้ยวหกใส่คนอยู่่ง่าย่ง่าย
ไม๋เจ็บไม๋ร้อนถึงเราไหม้
ให้เพื่อนค้ำคายาหมั้น
115. ต้นนาวควายเหอ
ลัฏชาติแม่เลียง
เก๋ามแม่ลิบแม่
อี่รักลูกเลียงสักเก๋าวไร
- กลายเป็นส้มนาวเกลี้ยง
อี่รักลูกเลียงสักเก๋าวไร
ไม๋เหมือนแม่เรามาแต่ไทร
หวางพ่อเรายังอยู่

116. ต้นแบกเหอ
บ้านเมืองแค่อู่กันแต่แรก
คนแต่ไทรแต่ก่อน
หมิ่นแปลกมาทุกสิ่ง
ได้เชื่อว่าต้นแบก
แปลกกันมาทุกสิ่ง
ชายตามวอนหาหญิง
หญิงวอนหาชายขอ
117. ต้นปริงเหอ
มาผูกรั้งกับพี่บ่าวน้อย
เอาคนเอนมาทำผิว
ไม่ได้ความเหมือนชั้นซี
คือต้นปริงกิ่งห้อย
ไม่ได้ความเหมือนชั้นซี
ตัดหัวเสี้ยก่อนต่อเรือกษ
เท่านั้น้องแค้นใจ
118. ต้นปายเหอ
หญิงให้ชายกราบ
นอไมไม่รู้สักตัว
ไปเข้าป่าราวไพร
น้องคือต้นปาย
ไม่บาปหรือแม่รูปโอ
กะผิวของนางอยู่อีกโ
จะชี้ตัวนอไมให้
119. ต้นผักกาดเหอ
ฮ้อหญิงสามารถ
ชายอยู่ในกุฎ
นาคไปหาชาย
ต้นผักกาด
เกี่ยวขนาดตามชาย
หญิงเหอมันสุดเอาจนได้
ไม่อายแก่ช่าวบ้าน
-
120. ต้นผักจืดเหอ
เท่านั้นยู่เท่าที่คิด
เดี๋ยวก่อนเออหมาเหอ
วอนพ่อวอนแม่ฮ้อเอาผิว
ต้นผักจืด
วอนพ่อวอนแม่ฮ้อเอาผิว
ให้แม่มีงมาแต่ร้ายวิว
ลอกบัวไม่ทันบาน

121. ต้นผักเหอ
 พ่อหนีไปหาเมีย
 ทุ่มไว้กับพ่อลุง
 ทุ่มโลกเต็มเตยไว้กับใคร
- คือต้นผักเป็ช
 ทุ่มโลกเต็มเตยไว้กับใคร
 ไว้ยุงรังไข่
 พ่อไปหาเมียสาว
122. ต้นผักเหอ
 ลูกสาวใครยัง
 ลูกสาวใครใจ
 ตั้งสอนเสียมึงเกิดมารดา
- แม่ต้นผักปลัง
 ตั้งสอนเสียมึงเกิดมารดา
 หมั้นไปเล่นไว้กับโนรา
 โนราอ้อพาไป
123. ต้นพร้าวเหอ
 ออหญิงสั้นกั๊ด
 หมากจับผลสูง
 ออกไปนอกวัดทุกเวลา
- ต้นพร้าวทางตัด
 ออกไปนอกวัดทุกเวลา
 ก้านเหอมาหลงอสีกา
 ช้าวปลาทำนลิมฉัน
124. ต้นพร้าวเหอ
 พุดหน้พุดหน้กะหมั้นชาก
 ล้อฉันให้มันกั๊ด
 คนแก่แต่มาขอชากโลกเซช
- ต้นพร้าวทางตาก
 คนแก่มาขอชากโลกเซช
 แต่หมั้นเหน็ดโทษแล้วอสีสาวเหช
 เหมือนปลาได้น้ำขัน
125. ต้นพร้าวเหอ
 เก้าคิดลึบคิด
 สีกาพาวรรของต้นไป
 ต้นเหออ่าพิดกับสีกา
- ต้นพร้าวทางบิต
 ต้นเหออ่าพิดกับสีกา
 ต้นได้สไบของสีกามา
 ทำให้วัววาง

126. ต้นพร้าวเหอ

สาวน้อยคว่ำต่อ
เกิดมาเป็นหญิง
เหมือนไม้สำนึก

ต้นพร้าวทางห่อ

เป็นบ่อไม่เลือกหมาดัก
จริงจริงไม่เลือกที่รัก
สักแล้วชายผันไป

127. ต้นพร้าวเหอ

โหมหญิงไม่รัก
หมาเก่าคังหูก
ชวนเพื่อนไปแยง

ต้นพร้าวทางหัก

ชวนเพื่อนไปแยง
คอลลูกเก่าคัง
ว่าคองหังหลบเรินเปล่า

128. ต้นพร้าวเหอ

กาฝากมันเข้ากลุ้ม
จาเหอพ้อบุดปลุก
พ้อกุ่มลูกได้เสีย

ต้นพร้าวทางหุ้ม

พ้อกุ่มลูกได้เสีย
พ้อฮอมเสียลูกเสียเมีย
พ้อไปหาเมียอื่น

129. ต้นพร้าวเหอ

อีเข้าห็นเป็นเคราะห์
ตัวมึงไปไหน
ราหูเข้าเลี้ยง

ต้นพร้าวรอกเจาะ

ราหูเข้าเลี้ยง
พุงใหญ่กับใครเหลาเนื้อเกลี้ยง
เป็นต้นเป็นมือตรา

130. ต้นโพเลเหอ

น้ำปานโอดเจ
น้ำปานตาค่าเหอ
เก็บดอกโพเลให้น้องกัต

ต้นโพเล

เก็บดอกโพเลให้น้องกัต
พูดไหวสักคำไม่ได้หัตย์
ตัดหัวพี่เฒ่าปาน

131. ต้นม่วงเหอ
 สุกแดงทั้งป่า
 ฟ้าเฝ้าเหลือเฝ้า
 เขาเรียกม่วงคล้ำยามดแดง
 ต้นม่วงคล้ำ
 เขาเรียกม่วงคล้ำยามดแดง
 ก้าไม้สั้นแรง
 สุกแห้งใต้โคนม่วง
132. ต้นม่วงเหอ
 สาวสาวทุกวัน
 กลางคืนไม่ได้หลับ
 คั่นชิงหาวบอน
 ต้นม่วงคั่น
 คั่นชิงหาวบอน
 กลางวันไม่ได้นอน
 แต่ก่อนไม่เคยเห็น
133. ต้นม่วงเหอ
 ตัดหัวมิงแหละไอ้บ้าเมีย
 เข็ญฟังเสียงมิ่งพ่อตาแดง
 มาเที่ยวคอยน้องทุกช่องรั้ว
 ต้นม่วงเตี้ย
 มาเที่ยวคอยน้องทุกช่องรั้ว
 ปากคนเขาหลงไม่ใช่ชั่ว
 ตัดหัวบ้าเมียสาว
134. ต้นมุดเหอ
 รักกันไม่กันได้สิ้นสุด
 ได้บับได้หย่า
 คนเอนมาสุดไปแต่มือ
 ต้นมุด
 คนเอนมาสุดไปแต่มือ
 ได้คล่ำกันแล้วไม่ใช่หรือ
 ใครหรือไม่แค้นใจ
135. ต้นแมงลักเหอ
 ใครเป็นแม่ชั๊ก
 ชั๊กแล้วชั๊กเล่า
 ชั๊กให้เป็นเพลง
 ต้นแมงลัก
 ชั๊กให้เป็นเพลง
 ชั๊กเข้าหาจางชาน่ม่มั่นเอง
 ให้เด็กผูกเพลงว่า

136. ต้นย่านหนัดเหอ

หงษ์ขาวไปวัด

ลือกเสียต้นเหอ

ชันชี่กับหลวง

ต้นย่านหนัด

ชันชี่กับหลวง

ลือกาไม่ล่อไม่หลวง

ลือกาไม่หลวงต้น

137. ต้นแว้งเหอ

กูไม่สร้างแกล้ง

ถอดไว้ให้หนัดรัดไว้ให้แข็ง

ไม่ไปชิงผิวมิงอรามมา

ต้นแว้ง

ไปชิงผิวมิงอรามมา

ให้สิ้นเรียวสิ้นแรงกะกูไม่ว่า

มิงอฮ่าหิงฟ้าไป

138. ต้นส้มแป้นเหอ

ชันช้อแม่เลี้ยง

ไม่ใช่แม่เอง

นับถืออะไรมัน

ต้นส้มแป้นเกลี้ยง

นับถืออะไรมัน

ค่าให้ทุกวัน

ค่าให้ทุกวันเลย

139. ต้นส้มเหอ

บาชออยู่ไม่หนัก

ผ้าบังผ้าวาท้องช้อมให้

ลือกออกมาหาเมีย

ต้นส้มแป้นจุก

ลือกออกมาหาเมีย

พี่ชายพาไปไหนเสีย

เสียส้มท้องช้อมผ้าเหอ

140. ต้นแสงชันเหอ

อันนหัดคน

หกหกเกจเกจ

ว่ากุด่าหมั้น

ต้นแสงชัน

ว่ากุด่าหมั้น

หมาเห็ดมิงเหอหัดคน

เบ่อมันหัดคนเอง

141. ต้นแสงชั้นเหอ
 อื่นเห็น
 ตามดีไม้ดี
 แล่นตามข้าหลวง

ต้นแสงชั้น
 ว่างตามข้าหลวง
 ว่างมาหูกวาง
 หูกวางเหมือนรูสัตว์

142. ต้นแสงชั้น
 อื่นเห็น
 ตามดีไม้ดี
 แล่นตามแก้วกะ

ต้นแสงชั้น
 ว่างตามแก้วกะ
 แล่นมาที่เบะ
 ที่เบะถึงวานชี่

143. ต้นหงส์แดงเหอ
 สิ่งให้ซ้ายแยง
 พอหลบหน่วยตาคน
 ไครหลงมันดำ

ต้นหงส์แดง
 ไครหลงมันดำ
 สิ่งให้ซ้ายมา
 อีเฝ้าปัญญาหลง

144. ต้นหงส์แดงเหอ
 ให้คนมาหลง
 ปากซ้ายหวานชม
 นื่องไม้หลงลิ้น

ต้นหงส์แดง
 นื่องไม้หลงลิ้น
 รู้จักคารมเสียหมดลิ้น
 ยืนตามปากคนหลง

145. ต้นหงส์แดงเหอ
 อีหญิงเห็นหน้าชิ่ง
 เจ้าฟัวเขาร้องดำ
 ชิ่งเอาฟัวเขา

ต้นหงส์แดง
 ชิ่งเอาฟัวเขา
 ทำหน้าทำตาอยู่เพลาเพลา
 หน้าเมลิ้นเหมือนทางหลวง

146. ต้นหงอนไก่เหอ

ดอกทองพื้งมาใหม่

ครั้นเขาร้องคำ

แย่งเอาผิวเขา

ต้นหงอนไก่

แย่งเอาผิวเขา

ท่าตาเพราเพรา

หน้าลิ้นเหมือนทางหลวง

147. ต้นหญ้าเหอ

อีเต่าเน่สแสงอน

หกหก กัง กัง

ว่ากุดำหมั้น

ต้นหญ้า ธิลมอญ

ว่ากุดำหมั้น

หมาเหี้ยคั่งเหออีหัดัน

เจ้าหมั้นหัดันเอง

148. ต้นหมากอ่อนเหอ

ผิวตาอไม่กัถถึงชวบ

ควบทั้งหมากสุก

ควบชู้เข้านอน

สองลายหยวบหยวบ

ควบชู้เข้านอน

ควบทั้งหมากอ่อน

หมากอ่อนสองลายหยวบ

149. ต้นหนนเหอ

อาบน้ำกาบั้ง

นาคให้แขนหัก

เดินก้มเอี้ยวแลตัว

ต้นหนนสูกแดง

เดินก้มเอี้ยวแลตัว

ไม่มีใครหักอ้ายตัดหัว

ตัดหัวซึ่งกำบ่าว

150. ต้นหนนเหอ

ชิงผิวของกำน

ลูกเซยลูกไก่เงี้ยวชวา

เอาหลานมาทำผิว

ต้นหนนหน้าบ้าน

เอาหลานทำผิว

อีเต่าราชาหมั้นไม้กล้วย

ไม้กล้วยปากคนพูด

156. ทอโหกเหอ
 พุ่มพุ่มพรายพราย
 ทอโหกจับฉิ่ง
 โหกชาดไม้ต่อ
 ทอพีมตรนลาย
 โลกบาวเซาว่าอี่มาขอ
 ปาดวี่งกอดคอก
 สาวน้อยช้ำางทอโหก
157. ทอโหกเหอ
 ทอดอกเข็มทอง
 นอกจากนวลน้อง
 ผีน้องเดือนครึ่ง
 ทอพีมสามสิบสอง
 ผีน้องเดือนครึ่ง
 ไครทอนทอถึง
 ช้างในขันนาคำ
158. เกียงเกียงเหอ
 เล่นชู้กับพี่
 แม่พวงยอดสร้อย
 หนักเหมือนท่าหาชาติ
 แกลงเสียงฝักถั่ว
 หนักท่าเหมือนท่าหาชาติ
 ท่าบุญแต่เนื้อข่อยช้ำาได้ขาด
 ไม่ขาดสักวันเดี๋ย
159. เกียงเกียงเหอ
 เล่นชู้กับพี่
 ดอกทองและใบปลี
 หนักเหมือนธรรมหาชาติ
 แกลงเสียงฝักถั่ว
 หนักเหมือนธรรมหาชาติ
 ท่าบุญกับเนื้อช้ำาให้ขาด
 ไม่ขาดสักวันเดี๋ย
160. เกียงเกียงเหอ
 ส่งสารพี่เฒ่าหน้าไย
 เขาฮักชั้นหมากไปแต่
 แล่นไปขอเมี่ยงที่เกาะฮอ
 อกเอียงมันร้องป้าชู้ไถ
 แล่นไปขอเมี่ยงที่เกาะฮอ
 ควาท่แล้วหรือพ้อมหม่อ
 หม่อไม่คิดเลย

161. นกกวักเหอ	นางนกกวัก
รูปร่างดีดก	มาตายด้วยไม้ไฟซึก
ตายห้วยตายหนอง	มาตายด้วยคองบูฉีก
มาตายด้วยไม้ไฟซึก	ฉีกขาตาลันกัเหอ
162. นกขมึนเหอ	นกขมึนเหลืองอ่อน
เกาะชายจีวร	วอนให้ท่านสีก
คิดไปคิดมา	ให้ได้หนึ่งเิก
วอนให้ท่านสีก	สุขใจเมื่อภายหลัง
163. นกขุมเหอ	คลุ้มคลาย
ผิวไปค้าขาย	ข้างหลังเล่นขู้
ชักปอกชักปิด	อย่าให้ผิวรู้
ข้างหลังเล่นขู้	ผิวรู้กับชาวบ้าน
164. นกเขาเหอ	เกาะราวไม้พุก
เพื่อนเขาอยู่หูก	พาลูกไปกุ่มอยู่ในวัง
ฝนตกฟ้าร้อง	ไม่เห็นหน้าห้องทองร้อยชั่ง
ให้ลูกไปกุ่มอยู่ในวัง	นั่งกินแต่น้ำตา
165. นกเขาโทนเหอ	ปาหนิ่งไม้ได้มาโยนกก
เกาะอยู่ตัวเดียวเรียวไม้พุก	กันถ้อยล่อชายไม่เว้นวัน
นกเขาหนนเหอ	วันนี้ไม่ได้ยินเสียงกัน
กันถ้อยล่อชายไม่เว้นวัน	กันให้ชายฟังเสียง

166. นกเขาวาเหอ

กินเสาะวันวันแม่ขันใหญ่
 อคหมากอดผล
 แค้นใจโทรเหลสเจ้าชัญชัว

ผู้ชั้วบ้านค่านาป่าชั้วใด
 แค้นใจโทรเหลสเจ้าชัญชัว
 โจมตรูไม่บอกนี่แรกแต่เช้า
 เก่าน้องแค้นใจ

167. นกคุ่มเหอ

เทียมได้ผิวเหมียน
 ไม้พินักไม้ตอง
 นั่งเขียนแต่เล็บ

นกคุ่มคืนเกียน
 นั่งเขียนแต่เล็บ
 ผักบุงช่าสคลองก็ไม้เก็บ
 เก็บของกำนัลผิว

168. นกคุ่มเหอ

กุ่มเสี่ยเหมยหลวง
 กุ่มไฟเสี่ยก้งกอง
 ลักลับเหมยน้อย

หักชุ่มป่าสง
 แล่นตามเหมยน้อย
 ฝ่ฝ่เนื้อทองวิ่งตามแสงหึ่งห้อย
 ไม้ได้เท่าเหมยหลวง

169. นกคุดเหอ

ตัวโฝบิเนา
 เกาะแล้วเกาะเล่า
 เกาะควยพ่อโป

ชูดเห็นเม่า
 เกาะควยพ่อโป
 โหุมช่าวปรางโหุม
 ตัวโฝบิเนาเล่า

170. นกจอกเหอ

น้องร้อยสู้
 โยนเสี่ยผ้าพับ
 น้องรู้ว่าพี่ไปไค้เมียเอิน

เกาะดอกชั้วหมื่น
 ว่าพี่ไปไค้เมียเอิน
 ไปรับเอาผ้าเช็ด
 งามเขิ่นทองร้อยชั่ง

171. นกจาบเหอ	เกาะหลายหมากอ่อน
สาวน้อยคอขาวน	วอนให้คืนสัก
สักออกต้นเหอ	ให้ได้หนึ่งนิก
วอนให้คืนสัก	ให้ได้หนึ่งนิกคน
172. นกจอกเหอ	คาบดอกไม้เครษ
นิจจากเอ๋ย	มาตายเป็นงูสักโครก
มาอยู่บ้านนี้	พวกอภัยมีนตุโลก
มาตายเป็นงูสักโครก	ตุโลกลุดงูเห่า
173. นกจาบเหอ	นกจาบเจ้าหัวเหลือง
คาบข้าวมาเมือง	ที่รวงสองรวง
พิกันคาบมาว่า	จะทำนาหลวง
ที่รวงสองรวง	แก้มพวงเจ้าคนเดี๋ย
174. นกเอี้ยงเหอ	เที่ยงเที่ยงมากินลูกพลับ
แม่นางงามสรรพ	ได้ตัวโนรา
นางไม่รู้เหงข้าว	นางไม่รู้แดงปลา
ได้ตัวโนรา	ลูกไล่มันมามาก
175. นีองนอนเหอ	นอนฝันเห็นหลาก
ฝันเห็นพญานาค	ผุดขึ้นที่ปากตุเมือง
ฝันเห็นเด็กอ่อน	ชี้ข้างงานอนทรงเครื่อง
ผุดขึ้นที่ปากตุเมือง	ทรงเครื่องมารับขวัญ

176. นอนวันเหอ
 ไม้จิกปลายตัด
 ผุดขึ้นได้
 แรดเล่นเข้าให้
177. นางครุฑเหอ
 เกิดโลกในกำ
 นอนเกิดโลกแก้ว
 นางครุฑบังอร
178. นางนกคุ้มเหอ
 ตัวเก่าคุ้ม
 เขียนหนังสือหยา
 เขียนหนังสือใหญ่
179. นางนกอีเก้ง
 สาวน้อยตาเหล่
 เจ็ดหมื่นดอกแดง
 ทำนวลูกตก
180. นางแม่เหอ
 ภูเขาพญานาปลก
 เห็นหนอนลอคไซเข้าไปได้
 เสียทองทั้งแท่ง
- นอนฝันเห็นแรด
 แรดเล่นเข้าให้
 เล่นไปหาพี่ชายที่ดอยยาวรี
 บัดสีกับชาวบ้าน
- นางครุฑ
 คำคำแล้วซาให้ลูกนอน
 แม่ซาเจ้าแล้วลาไปก่อน
 ซาโลกให้นอนแปล
- คือนางนกคุ้ม
 นื่องเอาตัวใหม่
 ไปออกหลาหลวงชัย
 ตัวเก่าเอาเงินเสีย
- เข้าข้อยู่ในโพรงไข่
 ทำนวลูกตก
 มาแดงกับย่าหมื่นหก
 หนักอกทองร้อยชั่ง
- ตั้งรักษาโลก
 ปิดปากเอาไว้เหมือนกับแดง
 เป็นหนอนในไส้แม่ไม่แดง
 ทำนั้นแม่คันใจ

181. นางแม่เหอ
ลูกไม่รู้จัก
มาเรือนเกิดลูกเหอ
ไปเก็บผักกะรังทั้งไถ่
- ใช้ให้ลูกไปเก็บผัก
ไปเก็บผักกะรังทั้งไถ่
แม่จะเฟิ่นกับไม้หวายใหญ่
โสะหัวให้มึงลงลูก
182. นางแม่เหอ
รักแต่พระจันทร์
เหยียบเรือให้แดง
ราหูไม่รัก
- รักโลกอาชวรม์
ราหูแม่ไม่รัก
ลูกน้อยแค้นใจหนัก
รักลูกสุดท้องเฟือน
183. นางแม่เหอ
พระมารดาเจ้า
โถกเข้าชายตีปิดปากหัว
ใส่เชือกเที่ยวขาย
- เหมือนใบพลูเน่า
ใส่เชือกเที่ยวขาย
โถกเข้าชายชู้หมั้นเชือกเอาง่าย
ทุกย่างหนทางเดิน
184. นางแม่อยู่เรือนให้แม่
ออกไปชายใส่
เห็นหัวกลางกลาง
แลเห็นกรวางทองน้องคึดคั่น
- เหมือนเหล็กไน
ไปแลกวางเนือทองน้องคึดคั่น
หันหันหางหิ้งหิ้ง
เที่ยววิ่งตามชายใส่
-
185. นางแม่เหอ
ข้างในโหว่งหวูด
เหยียบมดไม่ตาย
ข้างนอกน่ารัก
- อยู่เรือนให้เหมือนเหล็กชูด
ข้างนอกน่ารัก
เหยียบควายซาหัก
ใครได้ใครควักเอา

186. นางหงส์เหอ
 ผู้ให้ชายบ้า
 หย่าทั้งกัวยข้าว
 หย่าลูกหย่าเมีย
 ไปหีบแป้งผงมาผัดหน้า
 หย่าลูกหย่าเมีย
 เร็นหย่ากุ่มเสียด
 การไทรนางหงส์
187. น้ำมากเหอ
 ชายเฒ่าอ้อร้อ
 ลูกสาวคบขี้
 ยอลูกสาวว่าดี
 จมรากลอก
 ยอลูกสาวว่าดี
 นางแม่หาผู้สักที่
 บัดสี่ข้าวหลังสวน
188. น้ำไหลเหอ
 ลูกเขยปากเบี้ยว
 ลูกเขยขี้ไหล
 หลวงชายคอฟอก
 หลวงชายนั่งฉีกตาหลอก
 ไม่บอกสักคำเดี๋ยว
189. น้ำท่วมเหอ
 หม่มัวร์รู้
 ทำปรีอเพื่อนเหอ
 บอกเพื่อนว่าใช้จับ
 ท่วมรากชมพู
 บอกเพื่อนว่าใช้จับ
 มีนขันมาเมื่อนอนหลับ
 พุงใหญ่ไม่รู้ตัว
190. น้ำไหลเหอ
 เพื่อเขาทั้งเพลิดบ้ำการ
 คิดไปคิดมากน้ำอาส
 สาวน้อยขี้ขี้
 ไหลเข้าช่องน่าน้ำสงสาร
 สาวน้อยขี้ขี้บ้ำการ
 ถ้าพี่ชายขี้ขี้ขี้ขี้
 คนหัวทั้งเมืองนี้

191. น้ำไหลเหอ
โลกท่านผู้ตมศักดิ์
คดข้าวใส่พรกหมา
โผกรักน้องแล้ววอฮหนี
- โหลมาคักคัก
โผกรักน้องแล้ววอฮหนี
เรือกพี่ามาในทันที
ผู้ตมศักดิ์
192. น้ำไหลเหอ
ไปตักมากิน
น้องบอกเหลือบอก
เค็มเหมือนกัดไส้
- โหลมารินริน
เค็มเหมือนกัดไส้
ว่าความหนุ่เนื่องอยู่ไม่ได้
สำหรับไว้ล้างตีน
193. บ้านน้แก้วข้าเหอ
สาวน้อยยังเทือเลือก
อ้อเอาไม่เอาเจ้าบ้งอร
อ้อทำให้เมเลือกเหมือนหัวนา
- ยังมีแต่ช่างเทาะเปลือก
อ้อทำให้เมเลือกเหมือนหัวนา
ให้ตามปากน้องก่อนพี่หัวผ้า
อ้อให้คนนินทาหลง
194. บ้านน้เหอ
บ่าวหล่งบ่าวหลอเหมือนหน่อจาก
บ่าวบ่าวทั้งโหม
เลือกเอาสักคนก้าไม้ได้
- เขาร้าเขาลือว่าบ่าวมาก
เลือกเอาสักคนก้าไม้ได้
ล้วนแต่ควาญัวควาญวาย
บ่าวบ่าวเขาทั้งโหม
-
195. บ้านน้เหอ
แต่บ่าวหน่อหัวหวาก
ต้นไปข้างน้กะสุรา
ไม่ชอบใจยิ่ง
- เขาร้าเขาลือว่าบ่าวมาก
มันไม่ชอบใจยิ่ง
ต้นมาข้างน้กะสุรา
ไอ้โหมลักเลงหวาก

196. บ้าน^{ผู้}เหนือ
 สาวครกสาวสาก
 สาวโหมกและสาวฝ้าย
 สาวเชือกและสาวปอ
 เขาร่ำลือว่าสาวมาก
 สาวเชือกและสาวปอ
 สาวไม่รู้ทอ
 สาวไม่รู้ทอโหมก
197. บ้าน^{ผู้}เหนือ
 ใครได้ใครใส่
 ถ้ำแหวนน้องพลัด
 คนที่ส่องที่
 เขาลือว่ามีแหวนวงใหญ่
 คนที่ส่องที่
 ใครหลงจะชัวมัตถวี
 หรอยหรือของร้อยชั่ง
198. บ้าน^{ผู้}เหนือ
 บาวบาวท่าเด็ก
 เอาจกมาส่อง
 เฒ่าแล้วยังคิดขัน
 มีดอก^{ผู้}เหล็ก
 ลงโรงสองหน
 แลเฒ่าหวังท่ากล
 สาวสาวคบมือโห
199. บ้าน^{ผู้}เหนือ
 สงสารแต่เวลาน้อง
 ไม่ใครอ^{ผู้}แห่งเอาสักหืด
 ร้องเข้าร้องเย็น
 มี^{ผู้}เด็ก^{ผู้}ร้อง
 ร้องเข้าร้องเย็น
 หมันหวัดเสียแล้วพ่อ^{ผู้}ชู้
 ใครเห็นก็^{ผู้}คันใจ
-
200. บ้าน^{ผู้}เหนือ
 หน้าตาดี
 นอนสาดนอนหมอน
^{ผู้}เลียง^{ผู้}เมี่ยง^{ผู้}ชาติ^{ผู้}ข่า
 มี^{ผู้}ต้น^{ผู้}กรูด^{ผู้}ผี
^{ผู้}เลียง^{ผู้}เมี่ยง^{ผู้}ชาติ^{ผู้}ข่า
 ไม่ปล่อฮั่นนอนในสาดคล้า
 ชายหน้าคนทั้งหลาย

201. บ้านนี้^{มี}เหอ
 อหิง^{ษ์}นั้นสามารถ
 ช่างอยู่^{ใน}คุก
 เดินหาช่าย
- มี^{ต้น}ผักกาด
 เดินหาช่าย
 อหิง^{ษ์}ไป^{ปลุก}มาจนได้
 ไม่อายเพื่อนคราวเดียวกัน
202. บ้านนี้^{มี}เหอ
 อี^{เก๋}นั้นสามารถ
 พ่อเราโลกมาก
 มาชิงพ่อเราไปทำ^{ผ้า}
- มี^{ต้น}ผักกาด
 มาชิงพ่อเรา^{ทำ}ผ้า
 ทำหรือตัดชาค้อ^{ช่า}ช่า^{ช่า}
 ช่า^{ช่า}ช่า^{ช่า}เสียทั้ง^{โหม}
203. บ้านนี้^{มี}เหอ
 อี^{สาว}คู่^{เลือก}
 การ^{โหม}การ^{ผ้า}
 แดงเลือด^{อ่อน}เป็น
- มี^{ต้น}ต่อ^{เป็}เลือก
 แดงเลือด^{อ่อน}เป็น
 การ^{นา}การ^{ไร่}ก็^{เต็ม}เห็น
 พุง^{ป่อง}เหมือน^{แล}แล^{เจี}
204. บ้านนี้^{มี}เหอ
 โหม^{นาย}ไป^{โหม}
 แต่ง^{ตัว}เข้า^{ตะ}เหว^{น้อง}
 โหม^{นาย}หนึ่ง^{ทำ}อยู่^{ที่}หลา
- มี^{ต้น}ชาม^{ใหญ่}
 โหม^{นาย}หนึ่ง^{ทำ}อยู่^{ที่}หลา
 เขา^{ยก}พาน^{ทอง}กัน^{ออกมา}
 จะ^{ปรัก}ษากับ^{นาย}เหมือน
-
205. บ้านนี้^{มี}เหอ
 แคม^{แคบ}คาย^{คาย}
 ทอ^{โหม}จับ^{จับ}
 ค่าย^{ขาด}ไม่^{ต่อ}
- มี^{ต้น}โศ^{คลาย}
 บาว^{ว่า}มา^{ขอ}
 ปาด^{วัง}กอด^{คอด}
 อี^{เก๋}นั้น^{ซึ่ง}ทอ^{โหม}

206. บ้านนี้^{มี}เหอ
รักกันแรกพอตัดจุก
แต่เหอแต่ไทร
ธรรมเนียนหมั้นมาแต่ไทร
- มีปริงกึ่งพุก
ธรรมเนียนหมั้นมาแต่ไทร
ไม่ทอนเห็นใคร
น้ำไหลขัน^{มี}เขา
207. บ้านนี้^{มี}เหอ
ส่งสารพี่บัวน้อย
เนื่องชอลตามตามจริง
ขอเมียค้ำปี
- มีพี่ราวทางน้อย
ขอเมียค้ำปี
เงินหัวขันหมากมาลัยแล้วหรือพี่
น้ำบัลสี^{มี}เพื่อคราวกัน
208. บ้านนี้^{มี}เหอ
ลิกออกแต่เณร
เดือนสี่เดือนห้า
ขอนางไว้จุก
- มีพี่ราวทางเอน
ขอนางไว้จุก
เรามาแต่งงานกันให้หนัก
เชี่ยกแก้ไผกมือเนื่อง
209. บ้านนี้^{มี}เหอ
เป็นขาวหว่านหรี
ร้อยซั้งพ่อบุญลือ
อ้อเอนแม่หม้ายเท่พี่วษา
- มีพี่ราวทางอัน
อ้อเอนแม่หม้ายเท่พี่วษา
ไม่สาวแล้วหรือทองกำพริ้ว
ทำไร่ปลายนา^{มี}เพื่อน
-
210. บ้านนี้^{มี}เหอ
^{มี}อ้อเอนโซ้มาก
ใครไปแหลมสน
หวงไว้ไปไหน
- มีพี่ราวทางตาก
หมิงหวงไว้ไปไหน
ฝากอ้อเอนไปลอยโซ้
ชวบ้านหมั้นโยตาม

216. ปลาวาณีเหอ
ปลาถิ่นหมาหมันค่าเหาะ
ปลาวาณีกริ้วโกธ
ปลาโสดปลาไหล
คิดอ่านมาชอนางลูกเมละ
ว่านางลูกเมละนั้นมันใหญ่
โศดถับปลาลิ้นหมาปากเบี้ยวไป
ตกใจวิ่งลงหนอง
217. ปลุกถั่วเหอ
เก็บยอดมาคว่ำ
อ้อ่าพูดมากเหลยอมีซู้
ทำให้ส้อมีปลาถด
ปลุกไว้ช่าชิ้ว
ทำให้ส้อมีปลาถด
กึ่งมาอยู่รู้หมด
รู้หมดทั้งเมืองนี้
218. ปลุกรักเหอ
คิดคิดขึ้นมาน่าอาสคน
ถ้ารู้พินแก่ไม้ปลุก
ถ้ารู้วานไม้ปากหน้า
ปลุกไว้ตรงมีผล
มาหมายหลายชนคนนินทา
หักก้านรานลูกเสียดีหว่า
หาช่ายอนแทน
219. ปลุกรักเหอ
ฝนพลัดมีคคูลุ่ม
ผู้ใหญ่เขาไม่สัมิตร
โอรักไปไว้ที่ช่าชวอน
ปลุกไว้ที่ลุ่ม
โอรักไปไว้ที่ช่าชวอน
เด็กเหอมันรักกันแต่ส่วน
ไปหน้าอ้อ่าควรปลุก
220. ปลุกรักเหอ
ข้างโคนเอนมาหาเรา
เค็ดชอดให้หมด
จะปลุกรักคนอนอน
ปลุกไว้บนเขา
ข้างปลายเอนไปหาผู้อน
คอรค่น้ำให้ชน
ให้ชนเกว่ารักก่อน

221. ปลุกรักเหอ
 รักไม่ทันได้โตะดอก
 เจ้าของไม้ทันท้องถึง
 แมงกู่เข้าหอดในหมองหลา
222. ไปบ้านนอก
 แม่ห้ายท่าสาว
 หีบผ้ามาห่ม
 อังแกมอั้งลิกแคไหนด
223. ไปบ้านนอกเหอ
 นัยนัยไต้ผัว
 ไล่ตักมาสักขา
 อังกงไทรให้ผัวกิน
224. ไปบ้านเหอ
 ตั้งไว้ไต้ไต่
 ตัวน้อยเท่าเข็ชด
 ทำสาวอ้อร้อ
225. ไปป่าเหอ
 น่องเข้าไปนอน
 เจยแลหลังคา
 ผ่าอ่อนน่องเป็ยกเส็หมดสั้น
- ปลุกเอาไว้กส่วนนอก
 แมงกู่เข้าหอดในหมองหลา
 แมงกู่บินหึ่งตามราวป่า
 ปีน้าอ้อคารปลุก
- ไปแลโลกรอกไต้ราว
 อังแกมอั้งลิกแคไหนด
 แลเห็นห้วนมอ้อยไโรโร
 โลกสาวช่าวบ้านนอก
- ไปแลลกรอกไต้รั้ว
 อ้อทำไทรให้ผัวกิน
 สาวนัยเอาทากขหมัน
 นัยนัยช่างท่าสาว
- ไปซื้อเข็ชดใหญ่
 ทำสาวอ้อร้อ
 เล็ชดห้วยบนเท่าหม้อ
 ทำให้ชายห่อใจ
- ช่วยหลบหลังคาให้น่องก่อน
 ผ่าอ่อนน่องเป็ยกเส็หมดสั้น
 น้ำตาจะหยดลงรินริน
 ตัดหัวผัวรักน่อง

226. ไปล่าป่าเหอ

เอาไปให้อ้อชาติหมาที่หน้าโฮ
 ราวชาวมานหัวแก้ว
 ทำการสิ่งไหนไม่ได้มา

เขียนหนังสือให้ไปสักใบ

ทำการสิ่งไหนไม่ได้มา
 ว่าได้เมียแล้วเสียหมิงหนา
 บากหน้าหาคคนเอน

227. ไปเหนือเหอ

ขบเท่ปลายดอ
 ฝั้นองน้อง
 ใต้ต้นชาลี

ไปแลเสื้อมันขบลงจันทรังอ

โลกไซยั้งดี
 ชักช้วนฮั้นไปเผาผี
 เเผาผีทองร้อยชั่ง

228. ไปเหนือเหอ

ปลูกหลาดักบาตร
 กิ่งกิ่งแมงดา
 น้ำแห้งเห็นทราย

ไปแลเรือเกยหาด

น้ำแห้งเห็นทราย
 บินมาพลอยตาย
 พลอยตายเพราะเรือใหญ่

229. ไปไหนเหอ

ไปดวงไร้โปลกมัน
 คั้นแตนดินหมันดี
 มันไม่ลงหัว

พาน้องไปกิน

มันเหอไม่ทันลงหัว
 แลพันธุ่มันหมันชั่ว
 สาวสำนให้วิวกิน

230. โปลกรักเหอ

รักกินไม่กินจะพลวก
 ด้วยังแล้วไม่ท่น่า
 งอกกาฝักชันภาแฉ่ม

โปลกไว้ชายปลวก

มันงอกกาฝักแฉ่ม
 ช้าเอาชู้เข้ามาแถม
 แถมหมู้คอกทองเหอ

231. โปลกฮ้อยเหอ

ฮ้อย^{ฮู้}ในพอก^{ฮู้}รามตัด

เมื่อฮ้อย^{ฮู้}รากดี

นาง^{ฮู้}ลาคอ^{ฮู้}ชาน^{ฮู้}แต่^{ฮู้}ผัว^{ฮู้}ยา

โปลก^{ฮู้}ไว้^{ฮู้}ใน^{ฮู้}สาว^{ฮู้}นาง^{ฮู้}ลาค

นาง^{ฮู้}ลาค^{ฮู้}อ^{ฮู้}ชาน^{ฮู้}ผัว^{ฮู้}ยา

นาง^{ฮู้}ลาค^{ฮู้}นึ่ง^{ฮู้}กิน^{ฮู้}แต่^{ฮู้}น้ำ^{ฮู้}ตา

น้ำ^{ฮู้}หน้า^{ฮู้}อ^{ฮู้}พา^{ฮู้}ผัว

232. หม หม เหอ

บาว^{ฮู้}น้อ^{ฮู้}ฮ^{ฮู้}เจ้^{ฮู้}บ^{ฮู้}ตัน

มือ^{ฮู้}หนึ่ง^{ฮู้}ก^{ฮู้}ม^{ฮู้}เซี^{ฮู้}ย^{ฮู้}ก

เซี^{ฮู้}ว^{ฮู้}เซ^{ฮู้}ควาย^{ฮู้}ไ^{ฮู้}ล่ง^{ฮู้}มา

นึ่ง^{ฮู้}แต่^{ฮู้}ง^{ฮู้}ควาย^{ฮู้}นึ่ง^{ฮู้}ชาน^{ฮู้}หม^{ฮู้}จัน

เซี^{ฮู้}ว^{ฮู้}ควาย^{ฮู้}ไ^{ฮู้}ล่ง^{ฮู้}มา

มือ^{ฮู้}หนึ่ง^{ฮู้}ผัด^{ฮู้}ลัน^{ฮู้}ลา

เซี^{ฮู้}ค^{ฮู้}แม่^{ฮู้}ลัน^{ฮู้}ลา^{ฮู้}หม

233. ผักหมหนามเหอ

เจ้า^{ฮู้}ผู้^{ฮู้}รู^{ฮู้}ปง^{ฮู้}าม

คน^{ฮู้}อื่น^{ฮู้}เขา^{ฮู้}ลิด^{ฮู้}ขอ

ลิด^{ฮู้}ควาย^{ฮู้}โม^{ฮู้}กร^{ฮู้}กร^{ฮู้}าก

ลิด^{ฮู้}ผัก^{ฮู้}หม^{ฮู้}หนาม

ลิด^{ฮู้}ควาย^{ฮู้}โม^{ฮู้}กร^{ฮู้}กร^{ฮู้}าก

เจ้า^{ฮู้}ผู้^{ฮู้}หม^{ฮู้}หม^{ฮู้}ลิด^{ฮู้}ลา^{ฮู้}ก

ลา^{ฮู้}ก^{ฮู้}ให้^{ฮู้}เสี^{ฮู้}ย^{ฮู้}เจี^{ฮู้}ง^{ฮู้}เป^{ฮู้}ล่ำ

234. ผักหมเหอ

บาว^{ฮู้}น้อ^{ฮู้}ฮ^{ฮู้}ผ^{ฮู้}ง^{ฮู้}าม

หนาม^{ฮู้}หัก^{ฮู้}อยู่^{ฮู้}ใน

ไว้^{ฮู้}แล้ว^{ฮู้}ว่า^{ฮู้}หนาม^{ฮู้}ยัง^{ฮู้}เหี^{ฮู้}ย^{ฮู้}บลง

ต้น^{ฮู้}ผัก^{ฮู้}หม^{ฮู้}หนาม

ไว้^{ฮู้}แล้ว^{ฮู้}ว่า^{ฮู้}หนาม^{ฮู้}ยัง^{ฮู้}เหี^{ฮู้}ย^{ฮู้}บลง

แก่^{ฮู้}ว่า^{ฮู้}หนาม^{ฮู้}ผง

ผง^{ฮู้}ด้^{ฮู้}ว^{ฮู้}ย^{ฮู้}ควาย^{ฮู้}รัก^{ฮู้}นึ่ง

235. โปกเปลเหอ

อ้าย^{ฮู้}ชาย^{ฮู้}ฮอ^{ฮู้}ด^{ฮู้}ยั้ง

ถ้า^{ฮู้}หญิง^{ฮู้}มัน^{ฮู้}ด่ำ

มา^{ฮู้}เซ^{ฮู้}กับ^{ฮู้}หญิง^{ฮู้}ไม่^{ฮู้}สม^{ฮู้}คว^{ฮู้}ว

เขา^{ฮู้}โปก^{ฮู้}ให้^{ฮู้}แต่^{ฮู้}โหม^{ฮู้}หญิง

มา^{ฮู้}เซ^{ฮู้}กับ^{ฮู้}หญิง^{ฮู้}ไม่^{ฮู้}สม^{ฮู้}คว^{ฮู้}ว

อ้าย^{ฮู้}ชาย^{ฮู้}ชา^{ฮู้}ติ^{ฮู้}หมา^{ฮู้}ไม่^{ฮู้}อ้าย^{ฮู้}เพี^{ฮู้}น

อ้าย^{ฮู้}ชาย^{ฮู้}หน้า^{ฮู้}นวล^{ฮู้}นึ่ง

236. โปกเปลเหอ
 ห่มผ้า^{รุ}ม^{รุ}
 ทำหมัน^เเล่า^เพ่อ^เแม่^เ
 บอก^เพ่อ^เบอก^เแม่^เว่า^เใช้^เจับ
- โปกไว^เชาย^เค^เ
 บอก^เพ่อ^เบอก^เแม่^เว่า^เใช้^เจับ
 เมื่อ^เใช้^เมัน^เใจ^เเอา^เตอน^เเมื่อ^เหลับ
 ฉาน^เนอน^เหลับ^เไม่^เรู้^เสึก
237. โปกเปลเหอ
 ได้^เหัว^เเป็น^เตำ^เรวจ
 ตี^เหรือ^เให้^เน้อง^เแชน
 ไม่^เพิก^เทำ^เอ้า^เย^เไทร
- โปกไว^เได้^เฮ่า^เน^เอ^เว^เด
 ไม่^เพิก^เทำ^เไทร
 ตี^เแชน^เให้^เน้อง^เใ^เส
 โปกเปล^เเว^เชา^เน้อง
238. ผนตกเหอ
 เจ็บ^เใจ^เแม่^เแม^เง^เดา
 ตรง^เไม่^เใช้^เเ^เน^เอง
 แม^เง^เดา^เไม่^เไซ
- ต^เก^เมา^เฉา^เฉา
 เก^เ่^เหมัน^เไม่^เไซ
 แม^เง^เดา^เค^เอก^เท^เอง^เบ^เิน^เเ^เไป
 เจ็บ^เใจ^เแม่^เแม^เง^เดา
239. ผนตกข้างเหอ
 หญิง^เหวั^เก^เมือ^เชาย
 หญิง^เอี^เเอา^เให้^เได้
 ธรรม^เเ^เียม^เหมัน^เมา^เแต่^เไ^เน
- น้า^เน^เอง^เข้าง^เใ^เส
 ธรรม^เเ^เียม^เหมัน^เมา^เแต่^เไ^เน
 ชาย^เไม่^เลง^เใจ
 น้า^เเ^เไหล^เซึ^เน^เก^เธา
240. ผนตกเหอ
 อนิ^เจ^เา^เปลาก^เลิ่ง^เ
 ได้^เฮัน^เเ^เย^เค^เมัน^เร็อง
 เหน^เแต่^เวัง^เไป^เอยู่^เปลัก
- ผนตก^เแซ^เซัง
 หมัน^เหน^เแต่^เวัง^เไป^เอยู่^เปลัก
 แม่^เเ^เน^เอ^เท^เอง^เหน^เก^เนี้^เ
 อนิ^เจ^เา^เปลาก^เลิ่ง^เ

241. พระอยู่วัดบ้านเพิง
เขาชื่อว่าคุณสงฆ์ที่ชวต่อนก
พระสาขมท่านจะถาม
ยกมาแต่บาลีคัมภีร์ไหน
- ระเจิงเสียแล้วพ้ออยู่นอก
ท่านยกมาแต่บาลีคัมภีร์ไหน
โถมงามจะแก้ประการใด
ผิควินัยเกณฑ์พระสงฆ์
242. พ่อทองหล่อเหอ
ขอแต่แค่หัวโค
อดหมากได้สิ้นหมาก
เงินต่อชายคา
- อย่าขอเมียไกล
เงินต่อชายคา
อดชาได้สิ้นยา
ได้หมากได้ยาของร้อยชั่ง
243. พี่ชายรักน้องเหอ
พูดไม่ถึงสองคำววยไม้ค้อน
โหมโหมโหมเหมือนคนบ้า
น้องฮากน้องจน
- ปลงโหมโหมโหมกลางเสียก่อน
เท่าในหละน้องมาร้อนรน
พี่ด่าแม่น้องเหมือนท่าฝน
ไม่เอาหลังไปทนหวาย
244. พี่ชายเหอ
หวานเหลวตลอดได้ลิ้น
เปรียบเหมือนลูกชุกา
น้องรู้เสียสิ้นทุกสิ้นชาย
- กินน้ำตาลทรายแต่หวานลิ้น
น้องรู้เสียสิ้นทุกสิ้นชาย
สักแดงทั้งป่ากินไม่ได้
ถึงบดให้ตายอย่าควรเชื่อ
245. พี่ชายเหอ
ตัวนกเหมือนนอตาย
บอกขณ้องไม่ได้สร้าง
พี่ชายฟังเริ่มจะมาขอ
- แต่แรกตัวอยู่ไหนละพี่ชาย
พี่ชายฟังเริ่มจะมาขอ
ผ้าขาวเครื่องทานน้องไม่ได้ทอ
ขณ้องเมื่อภายหลัง

246. พี่ชายเหอ
 น้ำห้วยน้ำหนอง
 หิ่งคั้งหิ่งคั้งน้องหิ่งได้
 ลิกคั้งน้องรู้แก้ใจ
 เหมือนหาวายผ่าสอง
 ลิกคั้งน้องรู้อยู่ในใจ
 หิ่งหัวใจพี่ชายน้องหิ่งไม้ไหว
 ไหนบอกว่าย่ำร้างกัน
247. พี่ชายเหอ
 พ่อแม่พี่น้องเขารู้จัก
 ความชั่วอยู่ที่ตัวพระพี่ชาย
 พี่ชายมารักตัวน้องจริง
 อ้อ่าไปอ้อ่ามาเงินน้องนิก
 พี่ชายมารักตัวน้องจริง
 ความมาชอยู่พี่น้องเป็นพี่หญิง
 ช่าวบ้านท่าแร่รู้จัก
248. พี่ชายรักน้องเหอ
 ค่อยรักค่อยไป
 ถ้าพี่ชายรักน้อง
 เหมือนไฟมันแกลบ
 อ้อ่ารักให้้องให้ไว้
 เหมือนไฟมันแกลบ
 อ้อ่าพาเพื่อนสองเข้ามาแอบ
 ค่อยกินค่อยลามาไป
249. พี่ชายเหอ
 นานไปข้างหน้า
 หักเล็บหมายมือ
 ดอกไม้มีเจ้าของ
 อ้อ่าหมายดอกไม้ไว้กลางป่า
 ดอกไม้มีเจ้าของ
 แม่แก่แล้วหรือพ่อเนื้อทอง
 เนื้อทองนั่งเงยเปล่า
-
250. พี่ไปเหอ
 หัวใจงอกหญ้า
 หันไปแลเตี๋ยงผ้า
 หลังกาขี้โคล
 ต่อใจใครมา
 หลังกาขี้โคล
 แมงมุมมันชักใย
 พี่ไปไม่มาเหลย

251. พี่ไปเหอ

ให้พี่ชายหาเมียงาม
ถ้าพี่ชายได้ไปเซข้างโค
น้องอยู่ข้างหลังหาผ้าขน

สักเท่าใดเท่าใดน้องไม่ห้าม

น้องอยู่ข้างหลังหาผ้าขน
สาวน้อยโรปโอดลงเรือท
แกหน้าอายชายชั่ว

252. พี่ร่วมห้องเหอ

น้องไม่สู้กินเข้าง่ายง่าย
น้องไม่สู้กินเข้าแปลกแปลก
ตัวน้องนี้ไซ้ไร่ไม่ไซ้ไทย

ชาน้องให้กินไก่ตาย

ตัวน้องนี้ไซ้ไร่ไม่ไซ้ไทย
ตัวน้องเป็นแขกมาแต่ไพร
ตายลงไม่ใครฝัง

253. พี่ผมสั้นเหอ

เกือบได้คนอื่นเข้ามาแทรก
นิ้วคั้นนิ้วมือเหมือนเทียนขี้
ท่าแตกน้องเสียไม้เหล็ชวแล

หมายมั่นสัญญากันแต่แรก

ท่าแตกน้องเสียไม้เหล็ชวแล
ผมสั้นน้องยังไม่หายแผล
สุดแท้แต่ในใจ

254. พี่ผมหอมเหอ

ไม่ใช่เช่นเช่น
หาไม้เขี่ยเสี้ยนเพราะยาก
อย่าเล่นเลขเพื่อจบหาย

น้องขอเหล็ชวขออย่าเล่น

อย่าเล่นเลขเพื่อจบหาย
เหมือนเป็ดหมันยากอยู่โศขตาย
ไม่ใช่กรวดทรายใส่พายมาเล่น

255. พุดจาเหลาะแหละเหอ

พุดจากับโลกอายชหัก
น้องไม่รู้เหล็ชวว่าลูกหมา
ทำให้น้องตกกลางหน

เหมือนหนึ่งผูกแพไว้กับก

ทำให้น้องตกกลางหน
น้องนี้สัญญาว่าลูกคน
ให้น้องพลอยตาม

256. พัวลิ้นเหอ

น้องตากสาร เบียง

ไม่ทันถึงโคนาหนด

ไม่ทันได้ลักควาย

ลั่นมาเปรียงเปรียง

ให้พ่อบุญหนักไปลักควาย

โจรเหอมันแทงเอาโถมฉาย

โถมฉายหลบเร็นเปลา

257. พัวลิ้นเหอ

ตัวพี่ดำเหมือนถ่านไฟ

ถ้าเงินทองน้องยังเหมือนแต่ไทร

ตัวน้องไม่เอามาเป็นผ้า

ลั่นมาผ่าไม้ที่ชายใต้

ตัวน้องไม่เอามาเป็นผ้า

จะไผ่พี่ชายไว้แล้ว

ชายชั่วคิดเงินเขา

258. พัวลิ้นเหอ

เอามือเท้าคาง

สาวพรหมจารี

ผินหลังไปฟังกับตอไร่

ลั่นมาผางผาง

ผินหลังไปฟังกับตอไร่

วันนี้ไปได้กับพ่อม้าย

พ่อม้ายได้เมียสาว

259. พัวลิ้นเหอ

เอามือเท้าคาง

สาวพรหมจารี

เอาหลังไปฟังกับต้นรัก

ลั่นมาผางผาง

เอาหลังไปฟังกับต้นรัก

ไปได้กับบิดยี่ที่พันหัก

พันหักได้เมียสาว

260. มีนเหอ

มาอยู่กับลุง

จะขอลูกสาวเหนือ

ขอลูกสาวใต้

มีพี่ราวทางสูง

ลุงว่าจะขอเมียให้

ให้หนึ่งหัวเรือก็ไม่ได

ทั้งแจวทั้งพายเอง

261. แม่ไก่เหอ
ร้องถามแม่ตัว
แกงเบ็ดสักขา
ไม้ใส่ขี้หมัน
262. แม่ไก่เหอ
ร้องเรียกแม่ตัว
ฉะตั่งทอขตั้ง
อีหล่อนเสี่ยเคย
263. แม่ตัวเหอ
กึ่งตุ้จะไหว
เหวยเหวยแม่ตัว
หวงไว้ไปไหน
264. ฮ่าฝั้นเหอ
ต้องจำต้องจง
เฟื่องเฟื่องท่าเม็ดกัว
ต้องเซอต้องคาเพราะฮ่าฝั้น
265. ฮ่าหมเหอ
ตัวไปทางนี้
เล่นป๊กและเล่นป๊ก
เมี่ยข้างหลังเล่นนี้
- ฮั้นไช่บนรื้อ
แกงโหรให้แม่ตัวกิน
แกงหมสักขั้น
น้ำหน้าข้างเลียงตัว
- ไช่เก๋ฮ่าฮื้อ
อีหล่อนเสี่ยเคย
ก้อเอไคกับลูกเคย
ลูกเคยเพิ่งมาใหม่
- รื้อรื้อเหมือนครกเบือไม้
กึ่งรื้อจะเจียงใส่ไฟ
ครกเบือเฝ้าไทย
กิมสองสามที่แตก
- ฮ่ากินเข้านักพ่อเนื้อทอง
ต้องเซอต้องคาเพราะฮ่าฝั้น
ไอ้ตัดหัวยังเชื่อเอาไปกิน
สิ่งของแค้นใจ
- ลูกฮ่าหม
เมี่ยข้างหลังเล่นนี้
ฮ่าให้ตัวหลักตัว
เซารูทั้งเมืองนี้

266. รักกันเหอ
ไปนั่งแค่หลา
พ่อแม่เขาเป็นใหญ่
เห็นหน้ากันแล้วไม่สู้ก็ก
267. รักกันเหอ
พี่ไม่รักน้องจริง
เพื่อนเขาทั้งเพทอดไม้แก่น
น้องไม่สู้ข้ามสู้ได้
268. รักกันเหอ
รักกันไม่ทันได้หมั้นเบือ
น้องไม่ตายเสีย
จำเป็นมารร้ายเข้ามาแทรก
269. ร้องเรือก่อเหอ
ใครชิงพี่ว้มิง
พ่อมิงเป็นยักษ์
ตรวจน้ำให้ทาน
270. ร้องเรือเหอ
หมั้นชบโลกอ้อแหมะ
ท่าพร้ออ้อแหมะเหอ
กั๊ตตันม่วงหวาน
- กั๊วมาแล้วไม่เห็นหน้า
เห็นหน้าเขาแล้วไม่สู้ก็ก
ไม่สู้บอกใจพ่อบุญไห้
รักแต่ในใจ
- รักกันคนท่าหลัง
น้องไม่สู้ข้ามสู้ได้
พี่ขาวหัวแหวนทอดไม้ไผ่
ไผ่หักกลางปล้อง
- เหมือนชันษาเรือ
จำเป็นมารร้ายเข้ามาแทรก
จะเบ็สนมารร้ายนี้ให้แตก
ไม่แตกฝีมือน้อง
- ก้อมาหิงหิง
อ้อชก้ออ้อมาร
แม่มิงเป็นมาร
ให้ลูลูกมารจน
- ว่าเสื่อชบแพะ
กั๊ตตันม่วงหวาน
หาไม้ผ่าปีตวาน
ชบโลกวานอ้อแหมะแดง

271. ร้อยชั่งเหอ
 จำปาในวัดไม้ขัดสน
 หน้าบ้านชายเหมือน
 ใบไม้หันลอนเหมือนคนปลิด
 สั่งให้พี่มาชอกทุกโหมคน
 ใบไม้หันลอนเหมือนคนปลิด
 ไม้คั่นไม้เคื่องเหมือนหัดดีลิกดิ์
 หัดดีลิกดิ์ทองร้อยชั่ง
272. เร็กหมาเหอ
 หมาเฒ่าเหอว่าหมาพระชา
 ขบแข็งหรือว่าขบชา
 หมันเลือกที่ขบ
 เร็กหมาหมาหมา
 หรือว่าหมันเลือกที่ขบ
 หมาหมันไม้หอมพบ
 ขบเจ้าทองร้อยชั่ง
273. ลมพัดเหอ
 ลินชายทุกวัน
 แลเหมือนฝูงนกอยู่ชายป่า
 พุดแล้วมันผันไปเสียได้
 พัดมาพายผัน
 พุดแล้วมันผันไปเสียได้
 แลเหมือนฝูงกาอยู่ปลายไม้
 ลินชายเหมือนครววัด
274. ลูกสาวใครเหอ
 ทำอย่างไรเหลือ
 ทาเชือกสักเส้น
 ให้นางเดินก้ม
 เดินงยเดินงย
 ให้นางเดินก้ม
 เสร้นนางให้ล้ม
 สักที่ได้สาวเหอ
275. ลูกสาวใครเหอ
 ฟ้าโพยขนหนู
 เดินมาอ่อนแอ้น
 เล่นลมวันวัย
 เดินมาทั้งคู่
 เล่นลมวันวัย
 นาดมือชูแขนโพกแบแบแบบ
 เสียค่าปรับเท่าใด

276. ลูกสาวใครหลาย
สองคนพี่น้อง
คนหนึ่งชื่ออินทร์
รูปร่างเหมือนกัน
เดินมาห่มองหมอง
รูปร่างเหมือนกัน
คนหนึ่งชื่อจันทร์
ลำสันเท่าโคนโหนด
277. ลูกสาวเหอ
หน้าตางามแ่ง
ท่าปรีดะสาว
เสียแต่ข้างอุด
ลูกช่าวสวนแหล
เสียแต่ข้างอุด
นั่งถ่างปางมั่งคุด
เพราะชั้นมั่งคุดชาย
278. ลูกสาวเหอ
กาชหมั้นเห็นเนื้อ
หญิง้าวแต่ละหม้อ
ท่าไทรก็ไม้เป็น
ลูกสาวช่าวเมืองเหนือ
ท่าไทรก็ไม้เป็น
สิ้นเพิ่นก่อเป็นเกียนเข็น
ลูกของช่าวเมืองเหนือ
279. ลูกสาวเหอ
ชั้นนั่งปากครก
เวลาชักร้าน
นมชานโตงเตง
ลูกช่าวบ้านตก
นมชานโตงเตง
ข้อมูลสารไม้ได้สักเพลิง
ลูกสาวช่าวบ้านตก
280. ลูกสาวเหอ
หัวนมเท่าครก
ถ้าได้กับพี
อกเท่าเชอขาย
ลูกช่าวบ้านตก
อกเท่าเชอขาย
ชี่เล่นต่างควาย
ชี่เล่นต่างควายถิก

281. ลูกสาวเหอ
ตัวขาวเหมือนดอกพุท
ถัาผีเป็นชาย
ลาวนเหมือนใบปรีอ	ลูกช่าวบ้านตคสุด
ลาวนเหมือนใบปรีอ
ไม้ต้องใช้ให้เสียมือ
ไม้ต้องให้คนเลือกลง
282. ลูกสาวเหอ
ข้างหญิงป้ออก
ข้างหญิงรู้หนึ่ง
ป้ออกป้อาก	ลูกช่าวบ้านนอก
ข้างชายป้อาก
ข้างชายรู้คาน
ป้ออกป้อาก
283. ลูกสาวเหอ
ตัวดำป้อ
ยั่งอยู่หัดหนึ่ง
ไม้หีสักเม็ด	ลูกช่าวบ้านนี้
ไม้หีสักเม็ด
ไม้ทำเหยื่อเบ็ด
ลูกสาวช่าวบ้านนี้
284. ลูกสาวเหอ
ใครได้ใครเซ
เป็นปลาไม้เลือกเหยื่อ
เหมือนเรือหน้าท่า	ลูกช่าวบ้านเล
เหมือนเรือหน้าท่า
เป็นเรือไม้เลือกสินค้า
ใครได้ใครมาขอ
285. ลูกสาวเหอ
สร้างลับไว้งอนงอน
กิดโทกกิดฝ้าย
ไว้งอนกิดขู้	ลูกช่าวบ้านหัวนอน
ไว้งอนกิดขู้
สาวไม้ทอนขู้
ใครใจข้างคิดให้

286. ลูกสาวเหอ
 สิ้งให้แกงบอน
 สิ้งให้แกงปลาตก
 ดอกทองเนือเกลียง

ลูกสาวชาวบ้านหนอง
 ตั้งแต่เข้าคมเท่าเที่ยง
 จุกลงทั้งเงียง
 น้ำหน้าอเลียงผิว

287. ลูกสาวเหอ
 ห่มผ้าผุดดอก
 น้ำอูดอกผ้า
 ลงพายเรือแข่ง

ลูกสาวบ้านนอก
 ลงพายเรือแข่ง
 ชายหน้าพอแรง
 ลูกสาวชาวบ้านนอก

288. ลูกสาวเหอ
 ห่มผ้าผุดดอก
 เดินให้ตรงตรง
 ออย่าเดินแดงคอ

ลูกสาวบ้านนอก
 ออย่าเดินแดงคอ
 ต่อเข้าน้ำคงจะมาขอ
 น้ำคงไม่พอใจ

289. ลูกสาวเหอ
 หัวนมเฟ็งงอก
 เส่าเร็นไม้หมาก
 บอกให้เขาขอ

ลูกสาวบ้านนอก
 บอกให้เขาขอ
 ฟากเร็นหลุมพอ
 ไม้ล่อไม่ลวงกัน

290. ลูกสาวเหอ
 ได้หัวขเนาง
 หีบถั่วยดั่งผาง
 ไม้รู้จักอแทงโตก

ลูกสาวเร็นกลาง
 ไม้รู้จักอแทงโตก
 หีบขามดั่งโกรก
 ลูกสาวชาวเร็นกลาง

291. ลูกสาวเหอ
ได้ผ้าขนนาง
หุงข้าวกะไม่สุก
ไม่ไว้ทำไทร	ลูกสาวเรินกลาง
ไม่ไว้ทำไทร
ผัวเหอมันทุบกับค้อนไฟ
ลูกสาวชาวเรินกลาง
292. ลูกสาวเหอ
สูงส่งบางบาง
ยิ่งแต่ตองอ่อน
ไม่ที่ใช้ใครไปขอให้	ลูกสาวเรินกลาง
ไม่ที่ใช้ใครไปขอให้
กอดนอนเอาไว้
ดอกทองหน้าวงคัง
293. ลูกสาวเหอ
อยู่ร้างพลกพลก
บ่าวถกแกใจดี
แล่นตามบ่าวถกไปถึงคอน	ลูกสาวเรินตก
แล่นตามบ่าวถกไปถึงคอน
แกเชื้อลูกหลุมพีกับหัวบอน
บ่าวถกนอนกอดรุ่ง
294. ลูกสาวเหอ
ลงนั่งตื่นครก
บ่าวบ่าวแลเห็นมาแต่ไกล
นมชานตั้งเลี้ยง	ลูกสาวเรินตก
นมชานตั้งเลี้ยง
นึกว่าควายไทรมันแชนตั้ง
ลูกสาวชาวเรินตก
295. ลูกสาวเหอ
ขึ้นนั่งบนก้อนหิน
บ่าวบ่าวฝันเห็น
แดดเก่าค้ำพร้าว	ลูกสาวเรินตั้น
แดดเก่าค้ำพร้าว
มันนั่งบนหม้อฮวดพร้าว
ลูกสาวชาวเรินตั้น

296. ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเงินคืน
เดินไม้แลคืน	เหยียบลูกไก่ตาย
หนวยตาส่องหนวย	หวางไว้แลชาย
เหยียบลูกไก่ตาย	แลชายไม้วางตา
297. ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเงินคืน
เก็บมได้ผ้าจีน	นอนสาดเจ็ดชั้น
เก็บมได้ผ้าไทย	คืนไหนคืนนั้น
นอนสาดเจ็ดชั้น	ลูกสาวชาวเงินคืน
298. ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเงินออก
เราขอให้อ้อดอก	อ้อดอกไม่เอา
พุงใหญ่แอ้นยี้	หมิ่นแต่ชี้เต้า
อ้อดอกไม่เอา	ลูกสาวชาวเงินออก
299. ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเงินออก
หัวนมพองออก	บอกให้เขาขอ
เส้าเงินไม้ห่มาก	ฟากเงินไม้ป้อ
บอกให้เขาขอ	ลูกสาวชาวเงินออก
300. ลูกสาวเหอ	ลูกชาวเงินออก
หัวนมเฟิงงอก	บอกพ่อบอกแม่ว่าเป็นผี
พ่อแม่หาหมอมารักษา	หมอบอกว่าอ้อชะเค็มที่
บอกพ่อบอกแม่ว่าเป็นผี	ลูกสาวชาวเงินออก

<p>301. ลูกสาวเหอ
ผู้เดินนั่งแต่สักที
ไม่เดินทอคน่องเหมือนนางนก
ลูกแม่ต้องวังกิริยา</p>	<p>ลูกสาวของแม่ผู้ดี
ลูกแม่ต้องวังกิริยา
เดินกลับกันกณะลูกหนา
ไปหน้าจะได้ดี</p>
<p>302. ลูกสาวเหอ
ทานบั้งหน้านวล
โก่งโค้งเลือกสาร
คือจุนพุงบ้อง</p>	<p>ลูกสาวชาวโรงตรวน
คือจุนพุงบ้อง
นมยานถึงค้อง
ลูกสาวชาวโรงตรวน</p>
<p>303. ลูกสาวชาววังฝางเหอ
รูปร่างกำยำเหมือนเตี๊ยน
คอเหมือนหัวักัดน้ำหม้อ
เพื่อนฝูงมาทักอ่ามี</p>	<p>อยู่สำอางเซซซู่เหมือนหมูเกือน
อยู่เหมือนเทวาในฝาผี
อ้อร้อไม่อายเทียวชายผี
ชายผีได้เงินดี</p>
<p>304. โลกนาวควายเหอ
หมากแห้งพลุเหียว
พลุไทรหลงไทร
พลุเหียวอ่าชวนให้หมั้นกิน</p>	<p>เป็นหนอนในลำไส้
อ่าชวนให้หมั้นกิน
ไปบอกตายหมั้นเสียสิ้น
กินแล้วนินทา</p>
<p>305. โลกสาวเหอ
เอาสารใส่ครก
สวดให้ดีดี
นั่งสวดหนังสือ</p>	<p>โลกชาวเงินตก
นั่งสวดหนังสือ
โลกขาวตามนี้เขาได้สือ
โลกสาวชาวเงินตก</p>

306. โลกสาวเหอ โลกชาวเร็นออก
 ตัวขาวเหมือนนกถ้วยปอก หาตัวห้วงม
 ถ้าได้กับพี่เฒ่าเรา พอควารพอสม
 หาตัวห้วงม ไม่สมสักแมล็ดเด็ชว
307. โลกสาวเหอ โลกสาวชาวบ้านตก
 เอาข้าวเทใส่ครก เหยียบเอาโลกไก่อ่ตาส
 ลูกไก่อ่เหยียดทั้งครอก ยังไม่ทันงอกช่นล่าย
 เหยียบเอาโลกไก่อ่ตาส ความอาษไม่มีเลย
308. โลกสาวของนางแม่ อยู่เร็นให้แน่เหมือนกับเหล็กไน
 ออกไปชายใส่ เหมือนกวางคีตตั้ง
 ลมพัดมารวยรวย แล่นตามโหมช่ายไปพริ้งพริ้ง
 เหมือนกวางคีตตั้ง เกยว้างตามชายใส่
309. วังหลวมแก้วขี้ หน้าท่าเรือจอด
 เป็นกาไม่เลือกเหยื่อ เป็นเรือไม่เลือกสินค้า
 เจ้าสาวน้อยหน้ามด เขาตั้งเป็นคนกาหลา
 เป็นช้างไม่เลือกหญ้า ใครเข้มน้ช่มให้
-
310. เวแปลเหอ เวแล้วเวไล
 กั้นเหล่าเหมือนไฟ ใครให้ลูกสาว
 พอกันเหล่าแล้ว พากันให้อ่าว
 ใครให้ลูกสาว เจ้าบาวช้เมาเหล่า

<p>311. ส้มม่วงคันเหอ สาวสาวในทุกวัน ถ้ากูได้เป็นชาย คันเหมือนถกแม่เห็ด</p>	<p>คันส้มม่วงคัน คันเหมือนถกแม่เห็ด ถ้าเสียให้สิ้นฤทธิ์ คิดตัวกูยี่เสีย</p>
<p>312. สาวสาวเหอ โหมมแฉริกซัด นึกน่าเสียดาย โลกเอาหนุพลัดที่มีผิว</p>	<p>ตักน้ำบ่อวัด โลกเอาหนุพลัดที่มีผิว ถ้าโลกแม่มาชกะยังชั่ว ชาดีชั่วเสียทั้งโหม</p>
<p>313. สาวสาวเหอ เห็นบ่าวมามาก คร่ำมั่งบ่าวเหอ ทุ่มสากไวไว</p>	<p>ทิมข้าวสามสาก ทุ่มสากไวไว คร่ำมั่งบ่าวโห บ่าวโหนจะมาขอ</p>
<p>314. สาวสาวเหอ แต่งตัวชั่วบ่าว ฮึมฮึมฮ้องฮ้อง วันหนสองหน</p>	<p>สาวสาว วันหนสองหน แลหน้าโพทองฮือฮ้องวน บ่าวโหนมันทเหตุด</p>
<p>315. สุดจิตสุดใจเหอ แม่บวละอองทองทั้งแก่น ปากคนทุกวันแม่ชวีญชั่วว แม่บ่กัแล้วหรือมาถือความ</p>	<p>ใครว่าไทรพ่คันใจ แม่บ่กัแล้วหรือมาถือความ เหมือนใบบอนมาเคล้าอยู่ด้วยหนาม อ้อ่าตามปากคนแหลง</p>

316. เสภาเหอ
 เสภาเราไม่ชอบ
 เสเหยเสภา
 ว่าตอบคำอ้ายตัดหัว
 ครั้นสู่ว่ามาเราจะตอบ
 ว่าตอบคำอ้ายตัดหัว
 ครั้นสู่ว่ามาเราไม่กลัว
 ไม่กลัวเสภาตอบ
317. หมาเห็ดเหอ
 ให้ตัวมึงแกลง
 ถัดข้าวใส่ถาด
 เมียน้อยพลอยกินด้วย
 ตกเบ็ดปลาแหง
 เมียน้อยพลอยกินด้วย
 ตักแกงปลาหลดใส่ถ้วย
 ยกถ้วยทบกิน
318. หมาเห็ดเหอ
 ลูกอี่แม่ตาย
 เข้าป่าตีปลี
 พากูไปร้องในเรือห่าง
 อ้อล้าไก่เปิดกูไปขาย
 พากูไปร้องในเรือห่าง
 กูยี้ให้สาวเปื้อนล้าง
 กูยี้ช่างหนทางเดิน
319. หมาหมาเหอ
 เห็นภริชิตำมทอง
 หน้านั้นหรือจะเข้ามาเลี้ยงน้อง
 แกลงช้ายแดงชวา
 อ้อาเดินบนหัวนาของหม่อมน้อง
 มาแดงช้ายแดงชวา
 เงินทองยังสักก็พารา
 หน้านั้นเลี้ยงน้อง
320. หมาก้อนเหอ
 พอเชือกพอเบ็ลือกเจ้างามดี
 รูปว่างของเจ้าดีดัก
 ราศีของเจ้าไม่เสร้างามอง
 ผ่าน้ำแค้นล่องทั้งสองสี่
 ราศีของเจ้าไม่เสร้างามอง
 เหตุไรยอดรักมาดอกทอง
 ให้คนมันลงเล่น

321. หมากอ่อนเหอ
 พี่น้องน้ำป่า เขายังดี
 กับเราไปขอเขาไม่ให้
 สกนางเทวีให้คนเอน
 ผ่าน้ำแล่นล่องทั้งสองสี่
 สกนางเทวีให้คนเอน
 เขาว่าพี่ชายเราห่างเหิน
 กับเรา เขาเมินเสีย
322. หมากอ่อนเหอ
 รู้ว่าพี่มีเมียใหม่
 ข้างแล่นอย่าขางหาง
 หน้าใจไม่ควรจะหึงสา
 ผ่าน้ำแล่นล่องในคลองใน
 หน้าใจไม่ควรจะหึงสา
 ไม่ใช่ที่ทางนางกานดา
 ปลายทองหยาบบ้าหลบมาเข้าโรงเอง
323. หมากอ่อนเหอ
 พี่น เชื่อว่าชาย
 ไปนั่งเรือใคร
 น้องไม่ผ่าหมากให้กิน
 มีหนอนในไร่
 น้องไม่ผ่าหมากให้กิน
 เนินทาไปเสียสิ้น
 ชื่อว่าชายที่ปล้นเปลือก
324. หมากอ่อนเหอ
 ก้มเสียนมแม่
 จืดจืดกร้อกร้อ
 ไปกินนมเสีย
 สองลายแห้ว
 ไปกินนมเสีย
 ไม่ทรอยเหมือนน้ำท้องเรือ
 หมากอ่อนสองลายแห้ว
325. หมากอ่อนเหอ
 ทั้งเสียพ่อแม่
 บุกเข้ามา ที่ขมขม
 แล่นตามชายมา
 ห้อยลายแห้ว
 แล่นตามชายมา
 บุกตมมา ที่ขมกลางขา
 หมากอ่อนห้อยลายแห้ว

<p>326. หมากอ่อนเหอ ด้วต่ายไม้ถึงชวบ ควบทั้งหมากสูก ควบชู้เข้านอน</p>	<p>ห้อยนลายหอยบหอยบ ควบชู้เข้านอน ควบทั้งหมากอ่อน หมากอ่อนห้อยนลาย หอยบ</p>
<p>327. หวันเอ็นเหอ คำพูดเกิดจากลิ้น ชำคูลูกชกา เราวู้ฮู้ฮู้ในลิ้นลม</p>	<p>เอ็นมารินริน เราวู้ฮู้ฮู้ในลิ้นลม ภาวนอกโศภาภาสในนม หวานนมเราวู้ฮู้ฮู้</p>
<p>328. หนนเหอ รอยเพื่อชนิดแล้ว หนีจจาเจ้าหนเออย อ้ายหนหน้าหมา</p>	<p>ขุดรูป่าแก้ว ยิ่งแต่ลูกกึ่งกับลูกปลา หนีจจาเจ้าหนเออย หนีจจาเจ้าหนเออย</p>
<p>329. หนนเหอ แม่ช้อชววไปปลุก หนเล่นเบยแม่ไม่มัน หนเอยวใส่ฟ้า</p>	<p>มาอยู่กับแม่เนะ เหวอลูก ช้อชววช้อควายให้ลูกโถง เล่นเลิงลมแม่ไม่มัน แม่คำทุกคืนเอยว</p>
<p>330. หัวบอนเหอ พี่ชายเป็นตำรวจ เมื่อยามเขาหัด อช้ออวดไปเลขว่าตัวดี</p>	<p>หัวบอนต้นกรวด อช้ออวดไปเลขว่าตัวดี อกกับอกจัดไปทุกที อกกับอกจัด</p>

331. โทหนคโหมเหอ มีไฟหน้าวัน
 บาวน้อยหัวหวาน เล่นนกชนไก่
 สาวน้อยร้องถาม พ่อโถมรู่บงามมา เล่นไทร
 เล่นนกชนไก่ ต่อไปอย่ากวนเหลย
332. โทหนคโหมเหอ แลเห็นปลายโพยูลิบลิบ
 นางงามตามตัวไปเสียลิบ เจ้าลิบนั่งร้องบนหลังควาย
 ออย่าร้องเจ้าลิบเหอ คอเข้าเราหาเอินให้
 เจ้าลิบนั่งร้องบนหลังควาย เสียตายโครักเก่า
333. อ้อยคำเหอ มีล่องล่ำมวนเมียน
 รูปหงส์พระทรงเหมียน หนังสือไม้เขียนแต่สักตัว
 ใต้เกิดมาเป็นชาย หามีความอายมึงหรือพ่อขุนหัว
 หนังสือไม้เขียนแต่สักตัว รูปหงส์พระทรงเหมียน
334. อ้อยตงเหอ โถมขงมาเห็นเข้าก็คิดใจ
 อิกินสักล่ำไม้สาไทร เพราะหราชอาณาจักร
 อิกินสักล่ำเทศี๊ ไม้ต้องราคีพอยังชั่ว
 สาวน้อยขุนหัว กินอ้อยไม้แลหระ
335. อีเฒ่าเนนเหอ ออย่าพูดพรณีนอ้อสิญญา
 ไปเอาอ้อคิบกับบนอนทา มาแกกับญญาอ้อหน้าไซ
 มึงออย่าสอนเด็กให้ว่าเพลง ลงมาว่าเองอีเฒ่าไหง
 ลงมาไวไว มาแกกับญญาอ้อ

336. อีเฒ่าเหอ
อีเฒ่าแคงโศก
พอเห็นไอ้หรั่งมา
ท่าเฒ่าตัวแข็ง
- อีเฒ่านี้
ท่าเฒ่าตัวแข็ง
ชักผ้าปิดแคง
อีหน้าแคงแมงวันคอม
337. อีเฒ่านี้เหอ
ปากร้ายเหมือนแรด
เข้ามานิ่งแคง
ใครเหลยอศกับหมันได้
- อีเฒ่าแหด
ใครเหลยอศกับหมันได้
เอารากลำนุตีหัวให้
อีเฒ่านี้ปากร้ายแรด
338. อีดอกบุงเหอ
เก้าเบยสิบเบยยก้าไม้ไถ
ยังคนหนึ่งแล้วยังไม่หน้า
พวกโหมส่าละวนคนดอกทอง
- ให้หมันลูกเหมือนเทียนชัย
เอาพันเก้าทำหรือดอกทอง
เอาอื่นไปเข้าเข้าเป็นสอง
ให้ชายหมันลองเล่น
339. อีเก้านั้นเหอ
นั่งเขี้ยวห่มเขี้ยว
มานิตะเหวอโงง
กัดดอกช่ายกลิ้ง
- เดินมาคนเดียว
กัดดอกช่ายกลิ้ง
ชายชวานให้นั่ง
นั่งเล่นแต่นวลโงง
340. อีนั้นเหอ
ลวยได้ไม้เรียววิหก
ต่อคำอนั้น
ผูกวิษมังไว้กหน้าไต
- แลตาภูโศกโศก
ผูกวิษมังไว้กหน้าไต
มังนอนกับใคร
เรือกหมามาอนนอก

341. อื่นนั้นเหอ
ใส่ชื่อตากแดด
ส่งมาให้ก
ใส่โคนไม้หวาย
ว่าเหออีแหวด
ใส่โคนไม้หวาย
เอารากลำพูกับท่อนค้าย
อีเฒ่านั้นปากร้ายเหมือนกะแตรด
342. อ่อมวยโหลก
ผิวหลบชายกึ่ง
ยังช้อกะไล
ผิวหนังเชือกปอ
โศรไม้ทอโหลกให้ผิวหนัง
ผิวหนังเชือกปอ
ยังช้อกะล่อ
น้ำหน้าอ่อมวยโหลก
343. อ้อยตอก
จับใส่ตัวเอง
อ้อยตอก
คันขนหาเข็บ
โศรบอกมึงละเหวอว่ากูโผกเพลง
เกี่ยวคันขนหาเข็บ
โศรบอกมึงละเหวออีหมาเข็ด
เกี่ยวเข็บเกี่ยวร่อนตัว
344. อ้อโชนเหอ
ได้สารมาสักแล่ง
เอาหวักมาเห็นหน้า
หมอนุ้ยได้ใส่กุง
พาน้องไปโชนที่ไร่แดง
เก็บหมอนุ้ยมาใส่กุง
เอาฝ่ามือมาเห็นพุง
คำไหนเรานอนนั้นเหอ
345. ไอ้ตัดหัวเหอ
ไอ้ตัดหัวเดินก้ม
ไอ้ตัดหัวปากปิด
ไอ้ตัดหัวเดินเงย
ไอ้ตัดหัว
ไอ้ตัดหัวเดินเงย
ไอ้ตัดหัวปากเหย
ตัดหัวไม่ทำการ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายวีระศักดิ์ บุญญาพิทักษ์

วัน เดือน ปีเกิด 9 ตุลาคม 2504

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ครุศาสตรบัณฑิต	วิทยาลัยครูสงขลา	2526

ทุนการศึกษา

ในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมูลนิธิ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 5,000 บาท

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ข้าราชการในตำแหน่งอาจารย์ประจำโรงเรียนพัทลุงพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง